

“Оилаларни яраштириш
оғирлашиб боряпти...”

6

“Раҳбарни таклиф қилдик,
келмади, муаммони ўрганмади”

9

#1-2 (2140)
2024 йил
13 ЯНВАРЬ,
ШАНБА

Маҳалла

WWW.UZMAHALLA.UZ

Ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий газета

ФИКР

“Маҳалланинг ягона маълумотлар базаси бўлиши керак”

Ҳозирда ҳоким ёрдамчиси, хотин-қизлар фаоли ва ёшлар етакчиси алоҳида-алоҳида платформадан фойдаланади. Қўпол қилиб айтганда, битта маҳаллага оид турлича маълумотлар тўпланади. Мана шунга қўшқон платформалар ўрнига маҳалланинг ягона платформасини жорий қилиш керак.

[4-саҳифада.](#)

СИЗДА ҚАНДАЙ ТАЖРИБА БОР?

Раис худудидаги ҳолатдан беҳабар юриши мумкинми?

Маҳалла раиси оилавий ажралишларнинг олдини олиш, нотинч ва муаммоли оилалардаги ижтимоий-маънавий муҳитни соғломлаштириш бўйича саволларимизга жавоб бера олмаслигини, бу ишларга хотин-қизлар фаоли масъул эканини таъкидлади. Бандликни таъминлаш, тадбиркорликка кўмаклашиш йўналишидаги саволларга ҳоким ёрдамчиси жавоб берди. Аслида, раис худудидаги ҳолатдан беҳабар юриши мумкинми?

[18-саҳифада.](#)

МАНЗАРА

“Масъулиятни унутган одам ўзини ҳам унутади”

“Масъулиятсиз одамни қанча ҳаракат қилманг” йўлга солиш қийин бўлар экан. Шундайлар сабаб кўплаб оилалар бузилиб кетмоқда. Маҳалламизда иккита ажралиш қайд этилди. Бир оила фарзандсизлик сабаб шу қарорга келди. Иккинчиси тарафларнинг ўзаро келишмовчилиги, майда гаплар билан иккита болани тирик етим қилиши.

[21-саҳифада.](#)

Республика бўйлаб туман
ва шаҳар маҳаллани
қўллаб-қувватлаш
кенгашларининг ташкилий
йиғилишлари бўлиб ўтди

“Билим олдик, тажриба алмашдик, таклифлар билдирдик”

2

“Ажралиш аризасидан раис хабардор бўлса...”

11

Ишлаётган ходим армияга боришга мажбурми?

32

КОНФЕРЕНЦИЯ

“Билим олдик, тажриба алмашдик, таклифлар билдирдик”

Республика бўйлаб туман ва шаҳар маҳаллани қўллаб-қувватлаш кенгашларининг ташкилий йиғилишлари бўлиб ўтди

Президентнинг тегишли фармон ва қарори асосида Республика, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар ва туман (шаҳар) маҳаллани қўллаб-қувватлаш кенгашлари, шунингдек, Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси ва унинг ҳудудий бошқармалари ва бўлимлари ташкил этилди.

Янги тартибга кўра, **Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси Конференцияси Уюшманинг юқори органи** бўлиб, камида уч йилда бир марта чақирилади. Уюшма раиси Республика кенгашининг тақдимномасида асосан, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан камида ўн нафардан шаклландиган делегатлардан (фуқаролар йиғинлари раислари) иборат Конференция орқали лавозимга тайинланади ва лавозимидан озод этилади.

Юқоридагилардан келиб чиқиб, **2024 йил 4 январь куни** Вазирлар Маҳкамасида Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси Конференциясига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш чора-тадбирлари тўғрисида йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилиш якунида туман (шаҳар) маҳаллани қўллаб-қувватлаш кенгашларининг ташкилий йиғилишларини **2024 йил 12 январь**, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар кенгашлари ташкилий йиғилишларини **2024 йил 15 январь**, Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси Конференциясини **2024 йил 17 январь куни** Тошкент шаҳрида ўтказиш белгиланди.

Шундан келиб чиқиб, 12 январь куни барча туман ва шаҳарларда ташкилий йиғилишлар ўтказилди.

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ. Нукус шаҳрида ташкил этилган ташкилий йиғилишда ҳудуддаги барча 71 нафар маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари иштирок этди. Йиғилишда Президентнинг 2023 йил 21 декабрдаги

“Маҳалла институтининг жамиятдаги ролини тубдан ошириш ва унинг аҳоли муаммоларини ҳал этишда биринчи бўлин сифатида ишлашни таъминлашга қаратилган чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони ҳамда “Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси фаолиятини йўлга қўйиш ва маҳаллаларда бошқарув тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорида белгиланган устувор вазифалар тўғрисида фикр алмашилди.

Қолаверса, кун тартибига кўра, давлатимиз раҳбари раислигида 2023 йил 22 декабрда ўтказилган Республика Маънавият ва маърифат кенгашининг кенгайтирилган йиғилишида белгилаб берилган маҳалла тизими фаоллари зиммасидаги устувор вазифалар ҳақида сўз юритилди. Шу билан бирга, Қорақалпоғистон Республикаси маҳаллани қўллаб-қувватлаш кенгаши ташкилий йиғилишида иштирок этиш учун делегатлар сайлаб олинди.

— **Шаҳар конференциясида иштирок этиб, ўзимга керакли билимларни олдим, — дейди Нукус шаҳридаги “Наўқан бағ” маҳалласи раиси Замира Айтбаева.** — Хусусан, Президентнинг тегишли фармон ва қароридида кўзда тутилган вазифалар, бунда маҳалла раисининг ўрни ва ваколатлари хусусида керакли маълумотлар берилди. Хусусан, эндиликда раислар маҳаллада умумий раҳбарликни амалга ошириши, кимга қандай топшириқ берилганию кимнинг қаерда нима юмуш билан машғуллигидан доимо хабардор бўлиши белгиланди. Бундай назорат ишда самара,

ишхонада тартиб бўлишини таъминлайди. Қолаверса, конференцияда маънавият соҳасидаги вазифалар тўғрисида фикр алмашилди. Маънавиятимизга зид ҳаракатларга қарши курашиш, аввало, маҳалладан бошланиши лозим. Зеро, фаоллар, кайвони отахон-онахонлар, ҳаётий тажрибага эга ибратли оила вакиллари биргаликда ҳаракат қилсак, бундай иллатларни илдизи билан юлиб ташлашга қодирмиз.

БУХОРО ВИЛОЯТИ. Когон шаҳрида ташкил этилган ташкилий йиғилишда раислар Президент хужжатларида белгиланган вазифалар хусусида ўз фикрларини баён этишди. Маҳаллаларда маънавий кадриятларни қарор топтириш, бунда йиғин ходимларининг ўрни муҳокама қилинди. Худуддаги тажрибали, намунали иш фаолиятига эга раислар вилоят конференциясида туман фаоллари хоҳиш-истагини ифода этиш учун делегат сифатида сайланди.

— **Шаҳар конференциясида ўзимизни қизиқтирган, ўйлантираётган масалаларга жавоб олдик, — дейди Когон шаҳридаги Абдулла Қодирий номи маҳалла раиси Жўра Тўраев.** — Энг муҳими, бошқа маҳаллалар раислари билан танишиб, тажрибаларни ўртоқлашдик, ўзаро фикр алмашилдик. Очиғи, тизимдаги ўзгаришлардан мамнунмиз, бундан анчадан буён кутаятгандик. Эндиликда биз ҳудуд раҳбари сифатида ҳар ҳафта “маҳалла еттилик” вакилларининг ҳисоботини эшитиб, уларнинг ҳар бири ойига камида 10 тадан муаммоли масалаларни ҳал этишини назоратга оламиз. Конференцияда маънави-

ят ҳақида сўз борар экан, бунда маҳалланинг ўрни, тўй-ҳашамлардаги дабдабозлик, исрофгарчиликка чек қўйиш, маҳалла ва оилаларда ижтимоий-маънавий муҳитни ўрганиш ҳамда аниқланган ижтимоий муаммоларнинг бартараф этилиши устидан жамоатчилик назоратини кучайтириш зарурлиги қайд этилди.

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ. Самарқанд туманида ўтказилган ташкилий йиғилиш қизгин муҳокамаларга бой бўлди. Маҳалла раислари “еттилик” вакиллари га берилётган имкониятлар, имтиёزلар хусусида сўз юритди. Маънавий таҳдидлар, ёшлар тарбияси, бунда маҳалланинг ўрни қандай бўлиши кераклиги ҳақида мулоҳаза билдирилди.

— **2024 йилдан ижтимоий ходим ва солиқчининг маҳаллага бириктирилгани айни муддао бўлди, — дейди Самарқанд туманидаги “Ражабамин” маҳалласи раиси Искандар Аминов.** — Хусусан, солиқ инспектори тадбиркорларга солиқ хизматларини кўрсатиш, солиқ базасини кенгайтириш, солиқларни ундириш ва маҳалла бюджетининг даромадини шакллантиришга масъул бўлади. Очиғи, шу вақтгача ҳам ўзаро келишув асосида солиқ йиғилишида кўмаклашардик. Бироқ бу ҳаракат ишимизга, фаолиятимизга таъсир кўрсатарди. Эндиликда маҳаллада бу иш билан алоҳида бир ходимнинг шуғулланиши бизга қулайлик яратди. Конференцияда Президент раислигида маънавият соҳасига оид ўтказилган йиғилиш мазмун-моҳияти ҳақида тушунча берилди. Олинган билимларни маҳалламизда татбиқ этамиз.

Йиғилиш якунида Самарқанд вилояти маҳаллани қўллаб-қувватлаш кенгаши ташкилий йиғилишида иштирок этиш учун делегатлар сайланди.

НАМАНҒАН ВИЛОЯТИ. Давлатобод туманидаги йиғилишда “маҳалла еттилиги”нинг аниқ вазифалари тушунтирилди, ижтимоий ёрдам кўрсатиш борасидаги имкониятлари таҳлил қилинди. Раислар маҳаллалардаги маънавий муҳит, жиноятчилик ва оилавий ажралишларнинг олдини олиш борасидаги тажрибалари билан ўртоқлашди. Йиғилишда вилоят конференциясида қатнашадиган делегатлар сайлаб олинди.

— **Конференцияда нафақат ўзимиз, балки “маҳалла еттилиги”нинг ҳар бир вакили зиммасига юклатилган вазифалар билан яқиндан танишдик, — дейди Давлатобод туманидаги “Порлоқ” маҳалласи раиси Гулчеҳра Нишонов.** — Шу маънода Конференцияда иштирок этиш бизга икки ҳисса самарали бўлди. Маънавият ҳақида сўз борар экан, Янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлида шубҳасиз, аждодларимизнинг бой мероси ва миллий кадриятларга асосланган кучли маънавиятга таянишимиз лозимлиги таъкидланди. Зеро, Президент Шавкат Мирзиёев таъкидлаганидек, “Бугун маънавият бошқа соҳалардан ўн қадам олдинда юриши, янги кучга, янги ҳаракатга айланиши керак”.

Туман ва шаҳар маҳаллани қўллаб-қувватлаш кенгашларининг ташкилий йиғилишлари барча ҳудудларда ўтказилди.

МОҲИЯТ

Маҳаллаларда бошқарув тизими такомиллаштирилади

Президентнинг “Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси фаолиятини йўлга қўйиш ва маҳаллаларда бошқарув тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори билан “Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси фаолиятини йўлга қўйиш ва маҳаллаларда бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича “Йўл харитаси” тасдиқланди. 30 банддан иборат ҳужжатда тизимда амалга ошириладиган энг муҳим ўзгаришлар, янгиланишлар белгилаб берилди.

ИЖТИМОЙ ХИЗМАТНИ МАҲАЛЛА КЎРСАТАДИ

“Йўл харитаси”га кўра, аҳолига ижтимоий ёрдам кўрсатиш тизими такомиллаштирилади. Хусусан, аҳолига «Темир дафтар», «Аёллар дафтари», «Ёшлар дафтари» орқали ижтимоий ёрдам (моддий ёрдам, субсидия учун тавсиянома, кафиллик ва бошқалар) кўрсатиш ваколати «маҳалла еттилиги»га берилади. Бунда ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги қарорни «маҳалла еттилиги»нинг коллегиял қабул қилиш тартиби жорий этилади.

Қолаверса, «Ёшлар дафтари», «Аёллар дафтари»га киритиш ва чиқариш бўйича тартиблар қайта кўриб чиқилади. Енгил конструкцияли иссиқхоналар ўрнатиш, уруғликлар, кўчатлар ва сугориш воситалари харид қилиш учун субсидия ажратишда субсидия олувчи томорқа ер эгаси бўлиши лозимлиги ҳақидаги талаб бекор қилинади.

РАИСЛАР КЎПРОҚ ТАДБИРКОРЛАР ОРАСИДАН САЙЛанаДИ

Маҳалладаги ҳоким ёрдамчиси, ёшлар етакчиси, хотин-қизлар фаоли, профилактика инспектори, ижтимоий ходим ва солиқ инспекторининг фаолиятига баҳо беришда маҳалла раисининг иштироки таъминланади.

«Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қонун янги таҳрирда қабул қилинади. Бунда маҳаллалар функцияларининг ягона рўйхатини тасдиқлаш ва улар жавобгарлигининг аниқ чегарасини белгилаш, амалдаги қонунни бугунги кун талабларидан келиб чиқиб, таҳлил қилиш ва унинг нормаларини янгилаш бўйича таклифлар тайёрлаш кўзда тутилган.

«Фуқаролар йиғини раиси сайлови тўғрисида»ги қонуннинг 17-моддасига фуқаролар йиғини раиси лавозимига номзодлар олий маълумотга эга бўлиши шартлигига оид талаб киритилади. Шунингдек, номзодларни, асосан, тадбиркорлик соҳасида катта ютуқларга эришган ва ташиқлотчилик қобилиятлари юқори бўлган фуқаролар орасидан танлаш амалиёти жорий қилинади.

МАҲАЛЛАДА ЯШОВЧИ НОМЗОДГА УСТУВОРЛИК БЕРИЛАДИ

«Маҳалла еттилиги» низоми ишлаб чиқилиб, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг намунавий тузилмасига киритилади. «Еттилик» таркибидаги лавозимларга тайинлашда ушбу маҳаллада яшовчи номзодларга устуворлик берилади. Уларнинг фаолиятига баҳо беришда маҳалла раисининг иштироки таъминланади.

«Маҳалла еттилиги» фаолияти асосий самарадорлик кўрсаткичлари (KPI) бўйича алоҳида

баҳоланади. Бунда кўрсаткичларни мазкур ходимларнинг иш берувчилари Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси билан келишган ҳолда тасдиқлайди.

Маҳалладаги тазйиқ ва зўравонликка учраган аёлларга берилган ҳимоя ордери сони бўйича хотин-қизлар фаолининг KPI кўрсаткичи ҳамда олис ҳудудларда фаолият юритаётган ҳоким ёрдамчиларининг «янги ташкил қилинган субъектлар» кўрсаткичи қайта кўриб чиқилади. Бюджетга қўшимча даромад манбаларини аниқлаш, маҳаллий бюджет тушумларини кўпайтириш ва бошқа натижалардан келиб чиқиб, солиқ инспекторларининг фаолияти самарадорлигини баҳолаш (KPI), уларни эришилган кўрсаткичлар асосида рағбатлантириш тизими жорий этилади.

ХОДИМЛАР ДАВОМАТИНИ РАИС ЮРИТАДИ

«Маҳалла еттилиги» ходимлари учун қулай ва ихчам биноларни ўзида мужассам қилувчи маҳалла идораларининг намунавий биноси лойиҳаси ишлаб чиқилади. Ходимларнинг ишга келиб кетиши тўғрисидаги давоматни (табелни) маҳалла раиси юритади.

2024 йил 1 январдан бошлаб, жисмоний шахсларнинг мол-мулк ва ер солиғидан ундирилган маблағларни давлат молияси ахборот тизими орқали автоматлашган ҳолда, Маҳалланинг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш жамғармаларига ўтказиш тартиби жорий этилади.

Кузатув камералари ўрнатиладиган маҳаллалар рўйхати шакллантирилиб, маҳалла ҳудудларида, айниқса, унинг кириш ва чиқиш жойларига кузатув камералари ўрнатилди.

РЎЙХАТГА ОЛИШ ОНЛАЙН АМАЛГА ОШИРИЛАДИ

Ҳар чорак якуни билан «маҳалла еттилиги» аъзоларининг амалга оширган ишлари бўйича маҳалла фуқаролар йиғини олдида ҳисобот бериш амалиёти жорий қилинади. Барча маҳаллаларга солиқ инспекторлари бириктирилиб, «тадбиркорбай» ишлаш ва уларнинг кунлик масалаларини жойида ҳал қилиш бўйича янги тизим йўлга қўйилади.

Маҳаллаларда фуқаролар хонадонларни ижарага бериш тартиби соддалаштирилади. Бунда амалдаги солиқ идорасига бориб рақамли имзо олиш ҳамда ижара шартномасини расмийлаштириш тартибидан воз кечилиб, ижарага бериш тизими тўлиқ электронлаштирилади. Худди шундай, аҳолини вақтинча яшаш жойи бўйича рўйхатга олиш тизими тўлиқ электрон тизимга ўтказилиб, бунда профилактика инспекторининг таъсир чоралари кенгайтирилади.

“МАҲАЛЛА БАЛАНСИ” ПЛАТФОРМАСИ ИШГА ТУШАДИ

“Йўл харитаси”га кўра, «Маҳалла баланси» ягона электрон платформаси ишга туширилади. Бунда уйма-уй юриш орқали аҳолининг муаммоларини ўрганаётган хотин-қизлар фаоллари, ёшлар етакчилари, ҳоким ёрдамчилари йиққан маҳалла аҳолиси баланси шакллантирилади. Аҳолига кўрсатилаётган ёрдам кўлами ва манзиллигини ўрганиш имкони яратилади. Қолаверса, платформада ижтимоий ёрдам ва ушбу ёрдамдан фойдаланган шахслар, ёрдам турлари кесимида маълумотлар билан танишиш мумкин бўлади.

Платформада маҳалла ходимлар фаолиятининг асосий самарадорлик кўрсаткичларини ягона баҳолаш, касбга ўқитилган ҳамда тадбиркорликни йўлга қўйиш мақсадида субсидия, грант ва кредит маблағлари олган шахслар ҳамда уларнинг кейинги фаолиятининг мониторинги натижаларини кузатиш, Ягона миллий меҳнат тизими электрон базиси асосида иш берувчи ва иш изловчиларни бир-бири билан боғлаш имконияти яратилади.

Қолаверса, маҳалла ҳудудида жойлашган уй-жой бўйича амалга оширилган нотариал ҳаракатлар, маҳаллада яшовчиларнинг никоҳ тузиш бўйича ариза бергани, тузилгани ва бекор қилингани тўғрисидаги маълумотлар киритилади. Миграцияга кетиш истагидаги ёшларнинг ўзи яшаётган маҳалладаги ёшлар етакчисига хабарнома бериш тизими жорий этилиб, «Хориждаги ёшлар баланси» шакллантирилади. Хорижий давлатларда таҳсил олаётган фуқароларни «Ёшлар дафтари»га киритиш имкони берилади.

МАҲАЛЛАНИ ТУЗИШНИ КЕНГАШЛАР ҲАЛ ҚИЛАДИ

Маҳаллалар фаолиятида фаол иштирок этиб келаётган кўчабоши ва уйбошиларнинг фаолияти тартибга солиниб, уларнинг нуфузи оширилади. «Темир дафтар», «Ёшлар дафтари» ва «Аёллар дафтари» орқали ёрдам берилган шахслар билан ижтимоий шартнома тузиш амалиёти жорий қилинади.

Инвестиция дастурларини шакллантиришда «маҳалла еттилиги» билдирган таклифларни инобатга олиш амалиёти йўлга қўйилади. «Темир дафтар»ни юритиш тартиби ва «Саховат ва кўмак» жамғармаси фаолияти қайта кўриб чиқилади.

Маҳаллаларни тузиш, бирлаштириш, бўлиш ва тугатиш, шунингдек уларнинг чегараларини белгилаш ва ўзгартиришнинг барқарор мезонлари белгиланади. Бунда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузурда идоралараро доимий комиссиялар тузилади. Маҳаллаларни тузиш, бирлаштириш, бўлиш ва тугатиш, шунингдек, уларнинг чегараларини белгилаш ва ўзгартириш ваколати ҳудудий Кенгашларга ўтказилади.

“Маҳалланинг ягона маълумотлар базаси бўлиши керак”

Маҳалламизда 3 691 нафар аҳоли истиқомат қилади. Уларнинг асосий қисмини ўзбек, корейс, қozoқ ва рус миллатига мансуб кишилар ташкил қилади.

Ўтган йили сектор раҳбарига ижтимоий ёрдам, инфратузилмани яхшилаш масалаларида мурожаат қилганмиз. Таклиф асосида 10 нафар аҳоли вакили ишга жойлаштирилди, 10 нафарига маиший хизмат кўрсатиш соҳаларида субсидия ажратилди, 6 нафарига имтиёзли кредит берилди. Бир нафар озодликка чиққан фуқарога бир марталик ёрдам кўрсатдик, аввалги ишга тикланишига кўмаклашдик.

Қолаверса, 3 та кўп қаватли уйнинг фасад қисми пардозланди, 3 та артезиан қудуқ қазиб берилди. Шаҳар ҳудуди бўлса, артезиан қудуқ нега керак дерсиз? “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси доирасида ўтган йилларда экилган дарахтларнинг 30 фоизигина кўкарди. Айнан сув масаласида қийналдик. Ичимлик сув билан уларни сўғориб бўлма-са, ташиб сувлашни имкони йўқ. Шу боис сектор раҳбарига ташаббус билан чиқдик ва артезиан қудуқларни қаздик. Мана, ўтган кузги мавсумда 350 туп ҳудудга мос дарахт кўчати ўтқаздик. Ҳо-

зир улар баравж ривожланипти, сув таъминоти яхши, парваришига масъул бириктирилган.

Маҳаллада иккита нотинч оила бор. Уларнинг ҳар иккиси сурункали ичкиликка муккабидан кетган. Бу оилаларни ёлғизлаштириб қўймаймиз, улар ҳам шу юрт фуқароси, маҳалладошимиз. Улар билан ҳам психологик, ҳам тиббий профилактика ишларини олиб бораймиз, ҳар иккита оила вакиллари жамоатчилик асосида ҳақ тўланадиган ишларга жалб этилган. Фарзандлари билан психологлар, маҳалла ходимлари доимий шуғулланади.

Ҳудудда жиноятчилик рўйхатга олинмаган, маҳалла “яшил” тоифага киритилган. Бироқ оилавий ажралишлар масаласида оғриқли нуқтамиз бор. Ўтган йили 8 та ажралиш ҳолати кузатилди. Уларни таҳлил қилсак, деярли барчасига миграция бош сабаб бўлган экан. Ҳозирда 234 нафар фуқаро Кореяда миграция асосида меҳнат қиляпти. Юқорида айтганимдек, корейс миллати вакиллари бизда кўпроқ яшай-

ди. Ажралишлар айнан уларнинг ҳиссасига тўғри келади. Ишлаш ёки бошқа мақсадда Кореяга кетганлар қайтиб келмаяпти: турмушга чиқиб ёки уйланиб, ўша ерда қолиб кетаяпти. Ноилоҳ ажралишни қайд этишга мажбур бўляймиз. Бу айнан шу миллат вакиллари тааллуқли ҳолат. Ўзбек мигрантлари ҳар йили келиб кетишади. Ҳатто оиласини кўчириб кетганлар бор.

Ўзим 2013 йилдан буён маҳалла тизимида фаолият юритаман. Тизимдаги ўзгаришларни йиллар давомида ўз танамда ҳис этиб келяпман. Масалан, сўнгги қабул қилинган Президент фармон ва қарорини олинг, маҳаллага қанча имкониятлар бериляпти. Тизим алоҳида уюшма ҳолида ташкил этиляпти, маҳаллага кўмаклашувчи кенгашлар тузилди. “Маҳалла еттилиги” ташкил этилиб, раиснинг ваколати ошириляпти. Очиғи, бундан анчадан буён кутаётгандик.

Ўзгаришларга ҳамоҳанг тарзда айрим фикрларимни баён этсам. Ўтган йиллар тажрибаси шуни кўрсатдики, маҳаллага масъул котиб керак экан. Маҳалла ходимларининг масъулияти оширилиб, уйма-уй, хонадонма-хо-

надон юрибмиз, муаммоларни жойида ҳал этишга уриняпмиз. Айни жараёнларда йиғин идорасида ишни ташкил этадиган, хат-ҳужжат, келди-кетди ишларини олиб борадиган ходимга эҳтиёж сездик.

Иккинчи масала — ходимлар билан боғлиқ. Сафимизни жорий йилдан ижтимоий ходим ва солиқ инспектори тўлдирлади. Ҳозирда маҳаллага солиқчи бириктирилган, ҳудудни яхши билади. Ижтимоий ходимни кутаяпмиз, очиғи, унинг шу ҳудуддан бўлишини истардик. Боиси четдан келган киши маҳаллани, аҳолини, ҳақиқатда ёрдамга муҳтожларни ўргангунча маълум вақт ўтади. Маҳалланинг иши бир дақиқа тиним билмасликни талаб этади. Айниқса, ижтимоий ходим аҳолининг қийналган, ёрдамга муҳтож қатлами билан ишлар экан, шу ернинг паст-баландини билган кадр бўлгани мақсадга мувофиқ.

Учинчи масала — маҳаллани рақамлаштириш билан боғлиқ. Ҳозирда ҳоким ёрдамчиси, хотин-қизлар фаоли ва ёшлар етакчиси алоҳида-алоҳида платформадан фойдаланади. Кўпол қилиб айтганда, битта маҳаллага оид турлича маълумотлар тўп-

ланади. Мана шу тарқоқ платформалар ўрнига маҳалланинг ягона платформасини жорий қилиш керак. Унга юқоридаги ходимларнинг маълумотларини битта мезон асосида жойлаштириш, маҳалла аҳолиси саломатлиги кўрсаткичлари, оилавий шифокор ва ҳамшираларнинг патронаж хизматлари маълумотларини киритиш лозим. Шунда қўлимизда маҳаллага оид ягона, бироқ тушунарли, аниқ ва ишончли маълумотлар жаммуаси бўлади.

Қолаверса, ходимларнинг йиғилишлар, сўровномалар ўтказиш билан боғлиқ ҳужжатларни қоғоз шаклида юрийтиш талабини бекор қилган ҳолда, тўпланаётган, бироқ давлат органида мавжуд маълумотларни (паспорт, туғилганлик тўғрисида гувоҳнома, никоҳ гувоҳномаси каби) хатловдан ўтказиб, уларни онлайн-платформа орқали автоматик шакллантиришни йўлга қўйиш зарур. Бу орқали қоғозбозлик камайиб, сарфланган вақт қисқариб, иш самарадорлиги ортарди.

Санаот МАМАТОВА,
Бектемир туманидаги
“Роҳат” маҳалласи раиси.

БИЛИБ ҚЎЙИНГ!

Жамғарма маблағлари нималарга сарфланади?

“Маҳалланинг ижтимоий-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш жамғармаси маблағларидан фойдаланиш тартиби тўғрисида”ги Низомга кўра, жамғарма маблағлари қуйидаги йўналишларга сарфланади:

маҳалла ҳудудидаги ички йўллар, пидедалар йўлакчалари, ёритиш тизими, электр энергияси ҳамда табиий газ тармоқлари, ичимлик ва оқава сув тизимини таъмирлаш ва тиклаш;

маҳалла фуқаролар йиғини биноси, маҳалла ҳудудида

жойлашган спорт майдони, нурунийлар чойхонаси, ёшлар маркази, болалар майдончаси, кутубхона, маданият марказини қуриш, мукамал ва жорий таъмирлаш ҳамда уларни инвентарь, мебель, компьютер техникаси ва бошқа ускуналар билан жиҳозлаш;

ижтимоий ҳимояга муҳтож ва кам таъминланган оилаларга моддий кўмаклашиш ҳамда уларнинг турар жойларини таъмирлаш ва жиҳозлаш;

маҳалла ҳудудида инфратузилмани ривожлантириш, «Яшил

макон» умуммиллий лойиҳаси доирасида ободонлаштириш ва кўкалмазорлаштириш ишларини амалга ошириш ва бошқа тадбирлар.

Низомга асосан, Маҳалла уюшмаси жамғарманинг йил якунидаги қолдиқ маблағлари ва келгуси йил даромадлари прогнозидан келиб чиққан ҳолда, ҳар бир фуқаролар йиғини учун харажатлар сметасини тузади ва йиғин раиси билан биргаликда тасдиқлаган ҳолда, молия органига тақдим этади.

Маҳаллалар тасдиқланган

сметага асосан, Маҳалла уюшмасига фуқаролар йиғини кенгаши қарори асосида талабнома тақдим этади. Уюшма талабноманинг харажатлар сметасига мослигини текширади ва белгиланган тартибга мувофиқ маблағларни молиялаштиради. Фуқаролар йиғинлари ҳар ойда камида бир мартаба смета харажатларининг бажарилиши ҳолати бўйича (қолдиқ маблағлар, молиялаштирилган ва тўланган маблағлар бўйича) маълумот олиш ҳуқуқига эга бўлади.

Жамғарма маблағларидан

фойдаланиш бўйича ҳисоб ва ҳисоботларни Маҳалла уюшмаси юритади. Уюшма ҳар чоракда Жамғарма даромадлари ва харажатлари ижроси тўғрисида халқ депутатлари туман (шаҳар) Кенгашига ҳисобот беради.

Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Давлат молиявий назорати инспекциясининг ҳудудий бўлиналари маҳалларда амалга ошириладиган ишлар учун ажратилган маблағлар самарали ва мақсадли ишлатилиши устидан назорат ўрнатади.

НИГОХ

“Қўшхотинликни ҳал этиш, қайнотани ўзгартириш

Маҳаллада 7 516 та аҳоли, 1 375 та хонадон бор. Шундан 15 та оила эҳтиёжманд ва камбағал оилалар тоифасига киритилган. Уларнинг уч нафарига ногиронлик аравачаси, иккитасига мотокультиватор, бирига инкубатор, икки нафарига пишириқ пиширадиган печь берилди. Туманда саховатпеша бир инсон ҳаж зиёратига йиғилган пулларида тўрт нафар эҳтиёжманд оилга уй қуриб берди. Улардан бири, маҳалламиз фуқароси, икки фарзанднинг онаси Мархабо Ҳуровадир.

“Гуруч курмакисиз бўлмайди” деганлардек, боқимандалик кайфиятига берилган фуқаролар ҳам бор. Бунинг олдини олиш мақсадида, шундай фуқароларни турли тадбирларга жалб этиб, иш ўринлари таклиф этиляпти. Улардан бири, Мухтор Суюнов маҳалладаги минг гектарлик интенсив боғга ишга жойлаштирилди. Энди унинг укаси ҳам ушбу боғ ишларида ишлаб, кунлик даромадга эга бўляпти.

Тадбиркорлар сонини аниқ айтилмайману, лекин 5 нафар фуқаро “муравей” олиб, ўзини ўзи банд қилиб, даромад топяпти. 15 таси мотокультиватор олди, 20 кишига 30 сотихдан ер ажратилди. Улуғбек Холиқов кредит асосида қурилиш моллари дўконини кенгайтириб, 5 та янги иш ўрни яратди. Чорва моллари ва озиқ-овқат дўкони очиб, ўзи ёки фарзандларини ишли қилганлар ҳам бор. Кредит олишга тавсия этилган эллик нафар фуқародан бир-иккитаси олмаган бўлса, деярли барчаси олди.

Ўтган йил бошида 360 нафар ишсиз рўйхатга олинган бўлса, уларнинг икки юз нафарга яқини ишли қилинди. Ишсизларнинг асосий қисми аёллар бўлиб, улар маҳалладаги интенсив боғга мавсумий ишларга жалб этилди. 12 нафар хотин-қиз тумандаги гилам ишлаб чиқариш корхонасида ишлаяпти. Бир нечаси кўчат етишти-

риш лабораториясида меҳнат қияпти. 268 та мигрантдан 55 нафари ўз уйига қайтарилиб, қурилиш ишларига ишга жойлаштирилди.

Ортда қолган йилда иккита оила ажрашган бўлса, 4 таси яраштирилди, иккитаси ажралиш арафасида. 2022 йил 6 та ажралиш қайд этилган. Узоқ йиллардан буён қўшхотин бўлиб яшаб келаётган бир фуқаро бор, у тинч яшаётган бўлса-да, бу масалани қонуний ҳал этиш қийин бўляпти. Кўп йилдан буён қайнота-келин келишмовчилиги бор. Икки фарзандли ёш оила бир-бири билан аҳил-иноқ, лекин келиннинг қайнотаси ўртада совуқчилик туширмоқда. Бу масалани маҳаллада ҳам, секторда ҳам, туман хотин-қизлар бўлимида ҳам кўриб чикдик, лекин қайнотани ўзгартириш қийин кечяпти. Тушунтиришлардан сўнг 10-15 кун яши яшавади, кейин яна бошланади...

Маҳаллада жиноятчилик йўқ, фақат битта автохалокат ва уч мингта одам ишлайдиган боғда трактор ҳайдовчисининг эҳтиётсизлиги оқибатида бир аёлни босиб кетиш ҳолати бўлган. Шунингдек, кўшни худуддан келиб, қўй ўғрилиги содир этилган.

Йиғинда спортсеварлар кўп. Ёши улуг инсонлар тонгдан туриб, фарзанд ва неваралари билан югуришади. Бунинг учун худуддаги 3 та мактабда стадион, икки-

тасида спорт зал бор. Волейбол, шахмат, шашка, футбол тўғрақлари ёшлар билан гавжум. Маҳалланинг қизлари қўл тўпи бўйича вилоятда 2-ўринни эгаллади. “Беш ташаббус олимпиадаси”да шахматчи ёшларимиз 2-ўринни банд этишди. Инсон доим ҳаракатда бўлса, ортиқча вазн бўлмайди. Шу боис маҳаллада бундай инсонлар йўқ.

Аҳолининг тўқсон фоизида томорқа ерлари мавжуд. Улар, асосан, картошка, сабзи, пиёз каби рўзгорбоп сабзавот ва полиз маҳсулотлари экади. Ҳозирда тўқсонбосди экинлар парваришляпти. 5 та хонадонда иссиқхона бўлиб, уларда лимон ва турли кўкатлар баравж ривожланмоқда. Тўғриси, ҳозир томорқамда ҳеч нарса экилмаган. Эрта баҳордан картошка экамиз.

Айни пайтда ҳашар ишлари қизғин. Ариқлар тозаланиб, баҳорги экин-текинга тайёрланмоқда. Ҳар яқшанба ва шанба кунлари ҳашар уюштирилиб, кўчалар, хонадонлар атрофи тозаланади. Бунда нурунийларнинг ҳиссаси катта. Чунки улар ўзлари билан бирга, фарзандлари ва набираларини ҳашарга чиқишга ундайди.

Ўтган йил якунида маҳаллада қўшимча ер бўлмагани сабабли “Яшил макон” лойиҳаси доирасида 200 туп мевали дарахт кўчатлари аҳолига тарқатилди. Йиғинда кўчатчилик ҳадисини олганлар кўп. Ширинбой Ўталов томорқасига 4 минг туп терак қаламчаси қадади. Эрта баҳорда тайёр бўладиган терак кўчатларини томорқасига, ортганини бозорга чиқариб сотади. Икром Топшўлатов 2 минг туп терак қаламча экди. Маҳалла бўйича ҳисоблайдиган бўлсак, 10 минг туп шундай қаламчалар экилди.

“Маҳалла бешлиги” ҳал этолмайдиган аҳоли муаммоларини масъул ташкилотларга мурожаат қилиб, ҳал этилди. Ўтган йили туман газ таъминоти хат орқали чиқиб, 26 та оиланинг 22 тасига газ баллонлари олиб берилди. Туман электр тармоқлари корхонасига мурожаат қилиниши натижасида Хитойбола қишлоғига 38 та бетон устун, 1 та трансформатор ўрнатилди. Яқинда Кўнғирот қишлоғига 39 та бетон устун ва 1 та юқори кучланишли трансформатор қўйилди. Туман ҳокими, 2-сектор раҳбари бошчилигида ўтказилган ҳисобот йиғилиши ва сайёр қабуллар натижасида Метан ва Баҳорчоқ қишлоғи кўчаларининг 350 метр қисми шағаллаштирилиб, трансформатор ва бетон устунлар ўрнатилиши белгиланди. Аҳолининг 70 фоиз муаммолари айнан ҳисобот ва сайёр қабуллар орқали ҳал этилди.

Ғофур РАЗЗОҚОВ,
Жомбой туманидаги
“Кўнғирот” маҳалласи раиси.

Билиб қўйинг!

Маҳаллада агентлар қандай хизмат кўрсатади?

Президентнинг “Ўзбекистон Маҳаллалари уюшмаси фаолиятини йўлга қўйиш ва маҳалларда бошқарув тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига кўра, 2024-2025 йилларда маҳалларда айрим давлат хизматларини агентлар кўрсатиши йўлга қўйилади.

Ҳўш, агентлар томонидан қандай давлат хизматлари маҳалланинг ўзида кўрсатилади?

✓ Пенсия миқдори ҳақида маълумотнома;

✓ Иш стажини тасдиқлаш ҳақида архив маълумотномасини бериш;

✓ Кексалар ва ногиронлиги бўлган шахсларга санаторийларда даволаниш учун йўлланмалар бериш;

✓ Манзил-маълумот ахборотларини тақдим этиш;

✓ Фуқаро пенсия олувчилар рўйхатида мавжудлиги ҳақида маълумотнома;

✓ Электр энергиясини ҳисобга олиш тизимини пломбалаш ва электр таъминоти шартномасини тузиш;

✓ Электр таъминоти лойиҳасини келишиш;

✓ Газ тизимини пломбалаш ва газ таъминоти шартномасини тузиш;

✓ Газ таъминоти лойиҳасини келишиш;

✓ Ичимлик ва оқова сув ҳисоблагичини пломбалаш ва шартнома тузиш;

✓ Ичимлик ва оқова сув тизими лойиҳасини келишиш;

✓ Меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича мутахассисларнинг малака имтиҳонини ўтказиш ва малака сертификатини бериш;

✓ Иш ҳақини тасдиқлаш ҳақида архив маълумотномасини бериш;

✓ Мавзули сўровлар тўғрисида маълумотнома бериш;

✓ Олий ва ўрта махсус таълим муассасасида ўқиганликни тасдиқлаш ҳақидаги архив маълумотномасини бериш.

БИЛАСИЗМИ?

ID-карта йўқолиб қолса, қанча жарима тўланади?

Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 223-моддасида, Ўзбекистон Республикаси фуқаросининг паспортини ёки идентификацияловчи ID-картасини, хорижга чиқиш учун биометрик паспортни қасддан яроқсизлантириши ёки уни эҳтиёт қилиб сақламаганлиги оқибатида йўқотиб қўйиши, базавий ҳисоблаш миқдорининг иккидан бир қисми (170 000)дан уч баравари (1 020 000)гача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади, деб кўрсатилган.

Демак, фуқаро ID-картани йўқотиб қўйса, 170 000 сўмдан 1 020 000 сўмгача жарима қўлланади.

Нодавлат боғча учун қандай кредит берилади?

Давлат-хусусий шериклик асосидаги нодавлат мактабгача таълим ташкилотларини ташкил этиш учун имтиёзли кредитлар лойиҳа ташаббускорларига қуйидаги табақалаштирилган фоиз ставкаларида ва шартларда ажратилиши белгиланган:

- Тошкент шаҳрида — 10 йил муддатга, шу жумладан 2 йиллик имтиёзли давр билан йиллик 12 фоиз ставка бўйича;
- Нукус шаҳри, вилоятлар

- маъмурий марказлари ва вилоятга бўйсунувчи шаҳарларда — 10 йил муддатга, шу жумладан 2 йиллик имтиёзли давр билан йиллик 8 фоиз

- ставка бўйича;
- туманларда — 10 йил муддатга, шу жумладан 2 йиллик имтиёзли давр билан йиллик 5 фоиз ставка бўйича.

Контракт тўловлари солиққа тортилмайди

Президент томонидан имзоланган тегишли қонун билан айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритилди.

Қонунга кўра, ота-оналар ҳар қандай ёшдаги фарзандларининг профессионал ва олий таълим ташкилотларида ўқиши учун тўлаган пуллари даромад солиғидан озод қилинади.

Илгари фақат 26 ёшгача бўлган фарзандлар учун тўланган пуллардан даромад солиғи олинмаган.

ОҒРИК

“Оилаларни яраштириш оғирлашиб боряпти...”

ЁХУД ГЕНДЕР ТЕНГЛИК ЭРКАКЛАР ХУҚУҚИНИ ЧЕКЛАЯПТИМИ? КРЕДИТЛАР БОҚИМАНДАЛИККА ЙЎЛ ОЧМАЯПТИМИ?

“МАҲАЛЛА БЮДЖЕТИ”ДА МАҲАЛЛА ШАРОИТИ ҲИСОБГА ОЛИНЯПТИМИ?

Маҳалламиз туман марказида жойлашган. 2021 йилда ташкил этилган йиғинимизда 2,5 минг нафардан зиёд аҳоли яшайди. Ўтган йил давомида сектор раҳбарига ўндан ортиқ масалада мурожаат қилдик. Шу асосда ички йўлнинг 9 километр қисми асфальтланди, 2,5 километр ичимлик сув қувури тортилди. Маҳалла биноси қурилди. Ечимини кутаётган муаммолар бор. Хусусан, фуқаролар йиғини янги бўлгани боис ҳудудда мактаб ёки боғча йўқ. Болалар 3 километр олисдаги таълим муассасасига қатнайди. Бу масалани жорий йилда ижобий ҳал этишга ваъда беришган. “Яшил макон” лойиҳаси доирасида 2023 йилда 8 мингдан зиёд кўчат экилди. Суви, парвариши таъминланиб, масъул бириктирилган. Уларни субсидия асосида қазилган артезиан қудуқлардан олинаётган сув билан суғорамиз.

“БИЗНИ БИТТА ОҒРИҚЛИ МАСАЛА ҚЙНАЯПТИ”

Ўтган йили ҳудудда 2 та жиноят ҳолати рўйхатга олинган. Қандай жиноятлар дерсиз? Уларни, асосан, маиший масалалар — эр-хотин жанжали, қўшнилар келишмовчилиги, кичик тортишувлар ташкил этади. Икки нафар фуқаро 5 ва 15 суткага қамалиб чиқди. Нотинч оилалар кўп, турмушдаги арзимас эр-хотин келишмовчилиги катта машмашаларга сабаб бўляпти. Гендер тенглик, дедик, аёлларнинг ҳуқуқларини мустақкамладик, бунга қарши эмасмиз, шундай бўлиши керак, албатта. Бироқ буни ким қандай тушунапти?

Бир мисол орқали тушунтираман. Маҳалладошимиз давлат ишида ишлайди, ҳар куни эрталаб кетиб, кеч қайтади. Доим ҳам болалари билан мулоқот қилолмайди, уларнинг юриш-туришини ҳар куни назоратда ушлаб туролмайди. Одат бўйича ҳолатда бу вазифани оила бекаси амалга ошириши керак. Шундай бўлдики, эркак кизига юриш-туриш, кийиниш одоби масаласида танбех беради. Шунчаки танбех, урмайди, сўкмайди. Аёли кизи тарафини олади ва эркакни уларга зуғум ўтказганликда айблаб судга беради. Оила бошлиғи 5 суткага қамалиб чиқди. Энди айтиш, шу эркак қамокдан чиққач, аёлига нисбатан ўзида меҳр-муҳаббатни туядими? Аёллар арзимас баҳона билан эрини қаматиб юбораверса, оилада отанинг ўрни, эрнинг ҳурмати қоладими?

Майли, эркак зўравон бўлса — қамалсин, оиласини, аёлини топтаса — жазосини олсин, боласига зуғум ўтказса — узоқ муддатга озодликдан маҳрум этилсин. Бироқ эрлик, оталик вазифасини бажаргани учун унга ҳукм ўқилмасин! Гендер тенглик — ҳар икки томон тенглигини англатади. Ҳозир бу тушунча билан аёлларга кўпроқ эътибор қаратиб, эркакларни унутиб қўймайлик! Арзимас сабаблар билан оилага совуқчилик тушиб, болалар тирик етим қолишига йўл қўймайлик!

келди-кетдини ҳисобга оладиган, мурожаатларни қайд этиб борадиган масъул котиб лавозимига эҳтиёж сезиляпти.

Оғриқли муаммолардан яна бири — маҳаллаларда ҳоким ёрдамчиси ёки ёшлар етакчиси қанча фуқарога ёрдам бераётганини билмадим, барча жавобгарлик яна маҳалла раиси зиммасига тушяпти. Қолаверса, айрим кўмак турлари маҳалланинг ўзида кўрсатилади, бу одамларни боқимандаликка ўргатиб қўймоқда. Мисол учун, кимдир кредит олади, ундан самарали фойдаланиш йўқ, ўз эҳтиёжига ишлатиб юборади. Эртага кредит муддати келса, яна ёрдам сўраб маҳаллага чиқади. Банк келади, ҳокимлик келади, раис улар билан бирма-бир хонадонга кириб, муаммоли кредитларни йиғишга мажбур бўлади. Одамлар ҳам сизни ёмон кўриб қолади.

“МАҲАЛЛАНИНГ ПУЛИ ЙЎҚ...”

Маҳалланинг пули йўқлиги қўлимизни калта қияпти. Ҳақиқатда муҳтожларга кўмак кўрсата олма-япмиз. “Маҳалла бюджети” жорий этилиб, маҳалланинг ўз жамғармас бўлиши айтиляпти. Бироқ ҳисоб-китоб қилсак, маҳалладаги мавжуд 200 та хўжалик нари борса, 200-300 миллион сўм солиқ тўлайди. Унинг 10 фоизи 20-30 миллион сўмни ташкил этади. Одамлар маҳалланинг пули борлигини билиб, турли муаммолар билан мурожаат қилади. Бу пул қайси бирига етади: одамларга кўмак берайликми, йўл ёки сувни яхшилайдикми, кўчабошиларни рағбатлантирайликми? Хуллас, айна масалаларни барча маҳаллалар шароитини ҳисобга олиб ҳал этиш зарур.

**Беҳзод ЭШМУРОДОВ,
Нурота туманидаги
“Нуробод” маҳалласи раиси.**

ТАНЛОВ

«Энг намунали маҳалла раиси» танлови ўтказилади

“Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси фаолиятини йўлга қўйиш ва маҳаллаларда бошқарув тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Президент қарори асосида тасдиқланган “Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси фаолиятини йўлга қўйиш ва маҳаллаларда бошқарув тизимини такомиллаштириш бўйича “Йўл харитаси”га мувофиқ, «Энг намунали маҳалла раиси» танлови ташкил этилади.

Маҳалла раислари фаолиятини рағбатлантириш, вазифаларини амалга оширишда қўшимча шароитлар яратиш мақсадида маҳалла раислари орасида «Энг намунали маҳалла раиси» танлови ўтказилиб, натижалари ҳар йили 22 март — Маҳалла тизими ходимлари куни арафасида эълон қилинади.

Танлов тартибига кўра, Республика маҳаллани қўллаб-қувватлаш кенгаши томонидан 14 нафаргача маҳалла раисига «Энг намунали маҳалла раиси» фахрий ёрлиғи ва 10 миллион сўм миқдорида пул мукофоти берилади.

Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллани қўллаб-қувватлаш кенгашлари томонидан 5 нафаргача маҳалла раисига «Энг намунали маҳалла раиси» фахрий ёрлиғи ва 5 миллион сўм миқдорида пул мукофоти тақдим этилади.

Туман (шаҳар) маҳаллани қўллаб-қувватлаш кенгашлари томонидан 3 нафаргача маҳалла раисига «Энг намунали маҳалла раиси» фахрий ёрлиғи ва 3 миллион сўм миқдорида пул мукофоти берилади.

Қолаверса, ҳар бир тумандан 7 нафаргача энг фаол маҳалла раислари учун мамлакатимиз бўйлаб зиёрат ёки экотуризм ташкил этилади.

ФИКР

“Ташаббусли бюджет”га ижтимоий муассасалар киритилмаса...”

Маҳалламиз туман марказида жойлашган. 500 та хонадонда 2 087 нафар аҳоли истиқомат қилади. Ўтган йил бошида 72 та оила кам таъминланган дея эътироф этилган эди, йил якунида уларнинг 60 таси рўйхатдан чиқарилди. Ҳозирда 12 та оила билан манзилли ишляпмиз.

“ЭРТА НИКОҲНИНГ ОЛДИНИ ОЛДИК...”

Маҳалланинг аҳоли бандлигини таъминлашда иштироки ортиб борапти. Хусусан, ўтган йили маҳалла тавсияси билан 25 нафар фуқарога кредит ажратилди. Улар ўз навбатида ўзини ишли қилиш билан бирга, қўшимча 17 та янги иш ўрни яратди. Йил бошида 285 нафар киши ишсиз сифатида рўйхатга олинган эди. Уларнинг 125 нафари йил давомида мавсумий ишларга жалб этилди, 32 нафари аҳолига такси хизмати кўрсатиш йўналишида ўзини ўзи банд қилди, салкам 10 нафарига қўшни қишлоқлардан деҳқончилик учун 25 сотихдан ер олиб бердик. Қолганлари турли йўналишларда ўзини ўзи банд қилди. Ҳозирда 12 нафар расман ишсиз рўйхатда турибди. 42 нафар маҳалла вакили миграция асосида Туркия, Россия, Корея, Қозоғистон давлатларида меҳнат қиляпти.

Кувонарлиси, ҳудудда ўтган йили бирорта оилавий ажралиш ҳолати кузатилмади. 7 та оилани яраштирдик. Ҳудуддаги 30 та хўжаликда лўли миллатига мансуб аҳоли яшайди. Ўтган йили уларнинг ҳар бирини паспорт ва гувоҳнома билан таъминладик. Болалари маҳалладаги мактабларда ўқийди. Мана шу оилаларда эрта никоҳ билан боғлиқ ҳолатлар кузатилди. Айтишларича, бу уларнинг миллатига хос жиҳат

экан. Бироқ биз уларга Ўзбекистон қонунчилигини, никоҳга 18 ёшдан рухсат этилишини тушунтирдик, шу юртда яшаётганлар мамлакат қонунларига риоя этиши шартлигини айтдик. Яхшики, улар ҳам буни тўғри қабул қилишди, никоҳ билан боғлиқ ҳолатларни ортга суришди.

“ОИЛА ИЧКИЛИККА МУККАСИДАН КЕТГАН...”

Оғриқлиси, маҳаллада битта нотинч оила бор. Нотинчликка

асосий сабаб — ичкилик. Ачинарлиси, ичкиликка нафақат оила бошлиғи, балки икки нафар қизи ва ўғли ҳам муқкасидан кетган. Улар билан қанча шуғулландик, ҳам профилактик, ҳам тиббий, ҳам психологик чоралар кўрдик, аммо натижа бўлмади. Одамнинг ўзи тушунмаса, ўзида бўлмаса, четдан уни ўзгартириш қийин экан. Ҳозирда бу оилага қандай ечим топишни ўйлаб бошимиз қотган. Ҳар қандай чорани синаб кўрдик...

Бундан ташқари, оилаларда кичик келишмовчиликлар бўлиб туради. Маҳалла кичик, ҳамма бир-бирини танигани, бир-бирига таниш экани боис бундай масалалар оилаларнинг катталари орқали ҳал этилади. Дейлик, бирорта ўқувчининг давомати яхши эмас ёки қайсидир йигитнинг жиноятга мойиллиги бор. Уларни биз тергагандан кўра, акаси, отаси, амакиси, тоғаси ўртага олгани самаралироқ бўлади. Жиноятчилик борасида

маҳалла “яшил” тоифада. Бунга қандай эришдик? Барча давлат ташкилотлари — ҳокимлик, суд, ички ишлар, адлия каби органлар маҳалла ҳудуди ёки унга туташ жойлашган. Қолаверса, катта бозор бор. Ўз-ўзидан маълум, бундай ҳолатда жанжалли вазиятлар, кичик тўпалонлар бўлиши табиий. Шундай ҳолатлар учраб туради, албатта. Бироқ профилактика инспекторининг ҳушёрлиги, ўз ишига масъулият билан ёндашиши туфайли уларнинг барчаси жойида ҳал этилади. Яъни ҳолат жиноят, ҳуқуқбузарлик, судма-суд юриш даражасига чиқарилмайди. Шунинг учун профилактика инспектори, капитан Уктам Аҳмедовнинг ҳарбий унвони майор даражасига кўтарилди.

“АҲОЛИ КАМ, ҒОЛИБ БЎЛА ОЛМАЯПМИЗ...”

Ҳудудда боғдорчилик, томорқачилик ривожланган. Маҳалла, асосан, олти сотихли ҳовли-уйлардан иборат, уларда 2 сотихдан томорқа мавжуд. “Яшил макон” лойиҳаси доирасида ўтган йилларда 5 мингдан зиёд кўчат ўтказдик. Бироқ уларнинг 1,5-2 мингтаси яшаб қолди. Нега бунча кам дерсиз? Сув масаласида муаммо йўқ, ёнимиздан дарё ўтган. Биринчи сабаб — ўтган йилги аномал совуқ 1 мингдан зиёд арчаларни уриб кетди. Иккинчи сабаб — сосна эккандик, бироқ биз ўтказган сосналар гибрид тур экан, улар тезда қуриб қолди. Бундан хулоса чиқариб, ўтган йил кўз мавсумида “Шўртан газ-кимё мажмуаси” ўрмончилик хўжалигидан ҳудудга мос, шу муҳитда ўстирилган 1 мингта кўчат олиб келдик. Суви, парвариши эътиборимизда.

Ҳудуддаги ўндан зиёд муаммоли масалалар бўйича сектор раҳбарига чиққанмиз. Ўтган йили мурожаатлар асосида трансформаторлар таъмирланди, симёғочлар алмаштирилди, маҳалла идораси таъмирланди. Қолаверса, 1 километр икки томонлама пидедалар йўлакчаси қурилди, ички йўлнинг 1,5 километрига асфальт, 1 километрига шағал ётқизилди.

Бизни қийнаётган масала — “Ташаббусли бюджет” лойиҳасида ғолиб бўла олмаямиз. Биринчи сабаб — аҳоли сони кам, тумандаги қолган маҳаллалар айнан шу томонлама устун бўляпти. Истардикки, аҳолиси кам бўлган маҳаллалар борлигини ҳисобга олиб, қандайдир тизим қилинсаки, аҳоли камлиги панд бермасин. Иккинчи сабаб — ҳудуддаги битта мактабимиз икки марта лойиҳада ғолиб чиқди. Бунда ота-оналардан овоз олинди. Тўғри, мактаб бизники, ундаги шароитнинг яхшилиги ўзимиз учун фойдали. Бироқ, истардикки, “Ташаббусли бюджет”га ижтимоий инфратузилмалар — мактаб, боғча, шифохоналар билан боғлиқ таклифларни киритмаслик керак. Уларни давлат ёки маҳаллий дастурлар асосида таъмирлаш, янгилаш зарур. Овоз бериш фақат маҳалладаги энг муҳим, энг муаммоли масалаларни ҳал этишга қаратилиши даркор.

Соҳиб ЖАББОРОВ,
Ғузур туманидаги “Дўстлик”
маҳалласи раиси.

МЕНДА САВОЛ БОР...

100 миллион сўмгача гаровсиз кредит кимларга берилади?

Воҳид Жўраев,
Муборак туманидаги
“Пахтакор”
маҳалласи раиси:

— Аввалроқ “Mahalla” газетасида эндиликда фуқароларга гаровсиз 100 миллион сўмгача кредит берилиши, унинг тартиби ишлаб чиқилаётгани ҳақида маълумот берилганди. Хўш, тартиб белгиландими? Кимларга шунча миқдорда кредит берилади? Оддий одамлар ундан фойдалана оладими?

Шухрат Орипов,
Бизнесни ривожлантириш банки
ахборот хизмати раҳбари:

— “Кичик бизнесни узлуксиз қўллаб-қувватлаш комплекс дастури”га кўра, 100 миллион сўмгача

кредитлар гаровсиз берилади.

Кимлар бу имкониятдан фойдалана олади? Камида бир йил мобайнида фаолият юритаётган яқка тартибдаги тадбиркорлар, деҳқон хўжаликлари, ўзини ўзи банд қилган шахслар, хунармандлар, касаначилар, нодавлат таълим ташкилотлари, уч ва ундан ортиқ кишини доимий иш билан таъминлаётган кичик тадбиркорлик субъектларига бу имконият берилади.

Шунингдек, оилавий тадбиркорлик дастурлари доирасида ўз бизнес лойиҳаларини муваффақиятли амалга ошириб, ижобий кредит тарихига эга бўлган юридик ва жисмоний шахслар бу имкониятдан фойдалана олади.

Дастур доирасида, шунингдек, 150 миллион сўмгача кредитларни гаров талаби 50 фоизгача пасайтирилган ҳолда ажратиш имкониятини бериш, қиймати 1,5 миллиард сўмгача бўлган асосий воситаларни 7 йилгача бўлиб-бўлиб тўлаш шарти билан қарзга бериш назарда тутилмоқда.

НУҚТАИ НАЗАР

“Тизим рақамлашмас, ўзгаришлар самарасиз қолаверади”

Маҳалламизда 3 107 нафар аҳоли яшайди. 2023 йил бошида 144 та кам таъминланган оилани рўйхатга олдиқ. Йил давомида уларга бир марталик ёрдам кўрсатилди, бандлиги таъминланди, кредит олиб берилди. Натижада жорий йил 1 январь ҳолатига барча оилалар рўйхатдан чиқарилди. Бу ўринда боқимандалик кайфиятига берилган фуқаролар билан тегишли тушунтиришлар олиб бориб, уларнинг дунёқарашини ўзгартиришга эришдик.

Ўтган йили маҳалла кўмагида 30 нафар фуқарога 744,5 миллион сўм миқдорида имтиёзли кредит олиб бердик. 196 нафар кишининг бандлиги таъминланди. Бунда улар ишга жойлаштирилди, касб-хунарга ўқитилди, ер ажратиб берилди, ўзини ўзи банд қилди. Оқова сув масаласи оғирроқ бўлса-да, аксарият аҳоли артезиан кудуқлари орқали томорқасида иш билан машғул бўлди.

Жинойтчилик, оилавий ажралиш масаласида ҳудуд намунали саналади. Икки йилдан буён бирорта жиноятчилик ҳолати кузатилмади. 2022 йилда ажралиш йўқ эди, афсуски, ўтган йили битта оилани қанча ҳаракат қилмайлик, ажралишдан сақлаб қола олмадик. Оилавий келишмовчилик, эрнинг шаръий никоҳ асосида бошқа оила қуриб кетгани ўртада болалар етим қолишига сабаб бўлди. Шукрки, ажралиш ёқасидаги 3 та оилани сақлаб қолдик. Фикримча, оила қуришга тайёр бўлмаслик, бир-бирини тушунмаслик, келинни қиз ўрнида қабул қилмаслик, қувёнинг бирор касбнинг бошидан тутмагани оилавий ажралишларга сабаб бўляпти. Демак, болаларимизни мактаб давридан оилага тайёрлашимиз, хунарга ўргатишимиз зарурлиги кўриниб қоляпти.

“Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси доирасида уч йил давомида 5000 га яқин кўчат ўтказдик. Афсуски, дастлабки йилларда саноқ ортидан қувиб, кўчатнинг яшаб кетиши билан у қадар қизиқмадик. Оқибатда уларнинг айримлари қуриб қолди. Ўтган йили кўчатни екишдан олдин ҳудудга мосларини танлаб олдик. Хонадонларга бўлиб бериб, ҳар бирига масъул тайинладик. Аҳоли кўчатларни артезиан кудуқлари орқали суғормоқда. Ўйлайманки, хатолардан чиқарилган хулоса маҳаллани яшилликка буркайди.

Сектор раҳбарига 30 дан зиёд масалада мурожаат қилдик. Уларнинг аксарияти ижтимоий ёрдам, эҳтиёжмандларни қўллаб-қувватлаш билан боғлиқ бўлди. Ҳудуд инфратузилмасини яхшилаш борасидаги таклифлар асосида маҳалла идораси қуриб берилди. Ички кўчаларни

шағаллаш режалаштирилган. “Ташаббусли бюджет” лойиҳаси орқали ютиб олинган маблағ эвазига 8 та янги трансформатор ўрнатилди, 100 дан зиёд симёғочлар янгисига алмаштирилди.

Маҳаллада бирорта болалар боғчаси йўқ. Шу боис давлат мактабгача таълим ташкилотини қуриш бўйича таклиф киритдик. Натижасини кутяпмиз. Шу билан бирга, оилавий боғчалар фаолиятини ташкил этиш бўйича ҳаракатларни бошлаганмиз. Тегишли ҳужжатлар расмийлаштириляпти. Яқин йилларда шу масалани ҳал қилсак, маҳалланинг жажжи ўғил-қизлари мактабгача таълим кўникмасига эга бўларди.

Тизим фаолиятини яхшилаш борасида сўз кетганда, рақамлаштиришни тезлаштириш керак. Буни, энг аввало, маҳалладан бошлаш зарур. Онлайн ҳужжат алмашишни таъминлаш даркор. Масалан, ёшлар етакчисига субсидия олиш учун мурожаат қилган фуқаро ҳалигача маҳалла раиси, ҳоким ёрдамчиси ёки бандлик бўлимидан ишсизлик тўғрисида маълумотнома олиб келишга мажбур. Худди шундай, кредит ва субсидия ажратишни рақамлаштириш лозим. Бунда ҳоким ёрдамчиси, хотин-қизлар фаоли ва ёшлар етакчиси қоғоз шаклида расмийлаштираётган ҳужжатлар ва хизматларни тўлиқ рақамли шаклда Ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали кўрсатиш йўлга қўйилса, мақсадга мувофиқ. Ходимлар далолатнома ва тавсияномаларни планшет орқали электрон шаклантиради. Фуқаролар биометрик маълумотларни солиштириш (бармоқ изи, Face-ID ёки бошқа) тизими воситасида идентификация қилинади. Умуман олганда, қачонки маҳаллага рақамлаштириш тўлиқ кириб борса, шундагина “Электрон ҳукумат” тўлиқ ишлаб кетди, деб айта оламиз.

Холиқул БЕКНАЗАРОВ,
Кўқдала туманидаги “Яшилтепа”
маҳалласи раиси.

МАНЗАРА

“Хизмат тури кўпайса, даромад ҳам ортар эди...”

Маҳалламиз шаҳар марказида жойлашган, асосан, кўп қаватли уйлardan иборат. Бу ерда 5 025 нафар аҳоли истиқомат қилади. Шаҳар ҳудуди бўлса-да, маҳалла аҳли бир-бирини танийди, яхши-ёмон кунда доимо бирга.

Очиғи, шаҳар маҳалласига раҳбарлик қилиш бирмунча қийинроқ. Ҳар куни қанчадан-қанча одам бу ердаги бозорлар, савдо мажмуалари, кафе-ресторанларга келиб кетади. Уларнинг орасида ҳар хил кайфиятли, турли ниятли кишилар бўлади. Ҳар бирини кузатиб ёки рўйхатга олиб бўлмайди. Ҳудудда ўтган йили оғир бўлмаган 5 та жиноят — фирибгарлик, ўғирлик каби маиший ҳуқуқбузарликлар кузатилди. Бундан хулоса чиқариб, профилактика инспектори билан қатъий тартибли интизомни ўрнатганмиз.

Бандлик масаласи ижтимоий ҳимоя билан уйғун равишда олиб борилади. Мисол учун, ўтган йил бошида 12 та кам таъминланган оила рўйхатга олиниб, йил давомида 7 таси бу тоифадан чиқди. Бунда уларга моддий ёрдам кўрсатилди, субсидия берилди. Шу билан бирга, маҳалла тавсияси асосида 62 нафар фуқарога 1 миллиард 877 миллион сўмлик кредит маблағи ажратилди. Йил бошида 189 нафар киши ишсиз сифатида қайд этилган эди. Уларнинг 118 нафари ўзини ўзи банд қилган бўлса, 59 нафари янги тадбиркорлик субъектини ташкил этди. Ўз навбатида улар 78 та янги иш ўрни яратди.

Қолаверса, 224 нафар киши доимий ва вақтинчалик ишларга жойлаштирилди. Маҳалла ташаббуси билан 20 та микролойиҳа ишга туширилиб, янги иш ўринлари очилди. Икки нафар фуқаро жазони ижро этиш муассасасидан озод этилганди. Ҳар иккиси иш билан таъминланди. Ҳозирда 22 нафар маҳалла аҳли миграция асосида чет элда меҳнат қиляпти. Улар билан доимий мулоқот-дамиз, кимнинг қаердалиги ва нима иш билан машғуллигини биламиз.

2022 йилда 3 та оила ажрашганди, ўтган йили 2 та оилавий ажралиш кузатилди. Ҳар иккиси фарзандсизлик важдан пароканда бўлди. 5 та оилани

яраштирдик, жорий йилнинг ўтган даврида яна 1 та оила ажралишдан сақлаб қолинди. 2 та нотинч оила бор. Уларда руҳий ҳасалликка чалинган ва рўйхатга олинган фуқаролар бор.

Ёшларимиз спортда илғорлардан. Ёшлар етакчиси Дилдора Асадова бошчилигида ўтган йили волейбол бўйича вилоятда биринчи ўринни кўлга киритишди. Спорт майдончалари, машғулотлар зали, воркаут майдонлари улар ихтиёрида. Йигит-қизларнинг спорт билан шуғулланишига жиддий қараймиз. Майли, улардан жаҳон ва қитъа чемпионолари чиқмас, ҳар бири спорт йўлини танламас, лекин соғлом бўлиб вояга етади, эртага оиласида соғлом муҳитни таъминлайди. Шу боис жорий йилда болалар майдончалари сонини оширамиз.

“Яшил макон” лойиҳаси доирасида ўтган йиллар давомида 3,5 минг тупдан зиёд кўчат эдик, уларнинг 2,9 мингдан зиёди кўкарди. Қолганлари, афсуски, сувсизлик, нотўғри жойга экилгани, нави тўғри келмагани учун қуриб қолди. Бундан хулоса чиқардик, албатта. 2023 йил куз мавсумида “Маҳалла раислари ва ҳоким ёрдамчилари боғи”ни ташкил этиб, 3 мингга яқин ниҳолни саралаб эдик. Бундан ташқари, ҳар бир кўп қаватли уйнинг атрофига сув қувурлари тортиб, кўчатларни томчилатиб суғориш тизимини йўлга қўйдик. Бирорта кўчат энди сувсизликдан қийналмайди.

Таклифим: маҳалланинг даромад манбаини кенгайтириш керак. Тўғри, “Маҳалла бюджети”, ҳудуддаги биноларни ижарага беришдан фойда кўриш тизими ишга тушяпти. Бунга қўшимча равишда маҳалла тадбиркорлик субъектларига консультатив хизматлар кўрсатиш, уларга маҳсулотини реализация қилишда кўмаклашиб даромад топиши мумкин. Эҳтиёжманд оилалар учун хайрия маблағларини жалб қилиш ва тақсимлаш маҳалла ихтиёрида бўлиши лозим. Маҳалла аҳолиси учун маиший хизмат кўрсатиш объектларини ташкил қилиш мақсадга мувофиқ.

Фарҳод ФАРМОНОВ,
Зарафшон шаҳридаги
“Олтин водий” маҳалласи раиси.

САРҲИСОБ

“Раҳбарни таклиф қилдик, келмади, муаммони ўрганмади”

Худуддаги 442 та хонадонда 3 778 нафар аҳоли яшайди. Эҳтиёжманд ва кам таъминланган оилаларнинг аниқ сонини билмайман. Тахминан 50 нафарига ёрдам кўрсатилди. Бу тоифани асосан, “майда миллат” вакиллари ташкил этади. Асосий фаолияти чиқиндиларни йиғиш бўлгани учун туман ва вилоят раҳбарларига, сентябрь ойида вилоят ишчи гуруҳига шу йўналишда янги иш ўринлари яратиш, бандликни таъминлаш мақсадида чиқиндиларни қайта ишлаш корхонаси ташкил этиш таклифини бердик. Бироқ барча ҳаракатлар самарасиз қолмоқда. Ҳеч ким кўмакка қўл узатмади.

Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш йўналишида 5 нафар фуқарога кредит ажратилган. Ўз навбатида улар кредитдан самарали фойдаланаётгани мониторинг қилиб борилмоқда. Қувонарлиси, 5 нафар тадбиркор яна 5 тадан янги иш ўрни яратди. Маҳаллада 97 нафар ишсиз рўйхатга олинган эди. Бугунга келиб, 2 нафар ишсиз қолди. Қаҳҳор Бўрибоевнинг худудда микромарказ ташкил этиш бизнес режасини қўллаб-қувватлаб, унга кредит ажратилди. Ҳозирда қурилиш ишлари кетяпти. Насиб қилса, тикувчилик йўналишида корхона иш бошлагач, 12 та янги иш ўрни яратилади. Хорижда ишлаётган 38 нафар мигрантнинг имкон қадар шу ерда иш билан таъминлаш чораси кўриляпти. Аммо ҳозирча натижа мақтанарли эмас. Атига 1 нафар мигрант хусусий тадбиркорлик фаолиятини бошлади. Яна биттаси иссиқ нон ишлаб чиқариш корхонасига ишга жойланди. У 6 миллион сўм

маош оляпти.

Оилавий ажралишларнинг олдини олиш бўйича 2022-2023 йилларни таққослаганда ижобий фарқ кўзга ташланади. Масалан, 2022 йилда 4 та оила ажрашган бўлса, 2023 йилда бу рақам 2 тага қисқарди. Низоли оилалар йўқ. 2022 йилда жиноятчилик даражаси ортиқлиги учун “кизил” тоифага киргандик. Яъни 6 та жиноят содир этилганди. 2023 йилда бу рақам 2 тани ташкил этди. Жазони ўташ муассасаларидан қайтган фуқаролар доимий эътиборимизда. Уларни иш билан таъминлаш, моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш, жамиятнинг тенг ҳуқуқли аъзоси сифатида фаол турмушга қайтариш учун профилактика инспектори билан ҳамкорликни йўлга қўйганмиз. Масалан, Раҳима Комилова судланиб, жазони ўтаб қайтган. Ҳозирда жамоатчилик асосида ишляпти.

Аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш мақсадида тўғарақлар фаоли-

ятини йўлга қўйганмиз. Аёллар соғломлаштириш маркази ишлаб турибди. Спорт билан шуғулланувчилар тахминан 900 нафарни ташкил этади. “Беш ташаббус олимпиадаси” мусобақасида мунтазам қатнашамиз. Ёшларимиз стол тенниси, шахмат-шашка бўйича республика босқичи ёлиби ҳисобланади.

Худуддаги 180 та хонадон эгаси томорқадан фойдаланиш имконига эга. Аммо ундан даромад топиб, ўзини ўзи банд қилганлар рўйхати шакллантирилмаган. Умумий ўзини ўзи банд қилганлар 132 нафарни ташкил этмоқда.

Худудни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш борасида “Яшил макон” лойиҳаси яхши самара бермоқда. Ортада қолган 2 йиллик ишимизни сарҳисоб

қилганда хатолар кўзга ташланади. Масалан, 5 991 та кўчат экилган бўлса, бугун уларнинг 1 200 таси сақлаб қолинди, холос. Менимча, бунга асосий сабаб, кўчатлар фақат ҳисобот учун экилди. Бўш жой борки, кўчат экишга топшириқ берилди. 2022 йилда иш бошлаган кезде гарчи кўчат экиш мавсуми бўлмаса-да, оммавий шу ишни бажарганмиз. Қолаверса, нотўғри жой танлангани ҳам уларнинг нобуд бўлишига олиб келди. Яна бир сабаби сув етишмовчилиги, деб ўйлайман. Албатта, бу иш учун бюджетдан сарфланган маблағга, меҳнатимизга ачинаман.

Худуд ҳамда аҳоли муаммосини ҳал этишда “Маҳалла – сектор – Халқ қабулхонаси – маҳалла” тамойили яхши ишламаяпти. Ўзимиздан мисол

– маҳалла ва сектор ҳамкорлиги яхши йўлга қўйилган. Аммо кейинги босқич ҳақида ижобий фикр айтишга иккиланаман. Маҳалламиз 1-секторга қаршли бўлиб, 2023 йилда 90 та муаммонинг барчасига ечим топилди. Қолаверса, “маҳаллабай” ишлаш тизими амалда тўхтаб қолди. Аслида ҳар бир раҳбар муаммони энг қуий тизим – маҳаллага тушиб ўрганиши айтилган бўлса-да, ўтган йили электр тармоқлари корхонаси раҳбари Муҳаммадали Мўминовни бир неча бор таклиф қилсак ҳам, мурожаатимиз эътиборсиз қолди., маҳаллага келмади, муаммони ўрганмади.

Азимжон ШОКИРОВ,
Марғилон шаҳридаги
“Дўстлик” маҳалласи раиси.

ҲОЛАТ

“6 ойки, ҳоким ёрдамчиси йўқ”

825 та хонадонда 4 000 нафардан ортиқ аҳоли истиқомат қилади. 2023 йил давомида 85 нафар эҳтиёжманд ва кам таъминланган оилага ёрдам кўрсатилди. Жумладан, субсидия асосида тикув машинаси, пишириқ тайёрлайдиган ускуна берилди. Аммо бу етарли бўлмади. Субсидия ва кредит лимити чеклангани учун кўп мурожаатлар ижроси бажарилмади. Бу масаладаги ишларни қониқарли, дея олмайман. Туман ҳокимлигига берган таклифимизнинг 10 фоизи бажарилди, холос. Боқимандалик кайфиятидаги одамлар йўқ эмас. Айримлар қайта-қайта ёрдам сўрайди. Улар билан индивидуал ишляпмиз.

Афсуски, маҳаллада 6 ойдан бери ҳоким ёрдамчиси шати бўш тургани учун фуқароларга тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш ва кредит ажратишда муаммо кузатилмоқда. Бу бизнинг энг оғриқли масаламиз бўлиб турибди. Охириги 6 ойда ҳоким ёрдамчиси орқали нечта талабгорга кредит ёки субсидия

ажратилишига тавсиянома берилгани ҳақида маълумотга эга эмасман. Уларни мустақил кредит олиб, тадбиркорлик фаолиятини бошлаганлар сони, кредитдан мақсадли фойдаланаётгани тўғрисидаги саволга ҳам жавоб бера олмайман. Ёки охириги 6 ойда аҳоли бандлигини таъминлаш ва расмийлаштиришга кў-

маклашиш бўйича қандай иш бажарилганидан хабарсизман. 2023 йил бошида аниқланган 105 нафар ишсиз фуқаронинг 94 нафари ишга жойланган. Аммо бу рақам ҳоким ёрдамчиси ишлаб турган пайтда аниқланган. Ундан кейинги вазият билан таниш эмасман. Худди шу каби мигрантлар ҳисоби ҳам юритилмаяпти.

2022 йилда 1 та оилавий

ажралиш қайд этилган бўлса, 2023 йилда бундай ҳолат кузатилмади. Худудда 2022 йилда 4 та низоли оила рўйхатга олинган эди. 2023 йилда бу рақам 2 тага қисқарди. Шунингдек, 2 нафар фарзанд тарбиясига салбий таъсир кўрсатаётган ота аниқланиб, профилактик тадбирлар натижа бермагач, аёлига ҳимоя ордери берилди.

Жиноятлар содир бўлишининг олдини олишга ҳарчанд ҳаракат қилсак-да, 2023 йилда “сарик” тоифадаги маҳаллалар рўйхатига киритилдик. Аслида бошқа худуд фуқаролари маҳалламизда жанжаллашиб, пичоқлашган. Оқибатда бир инсон ногирон бўлиб қолган. Ўрганишларда майда безорилик, уруш-жанжаллар асосида ичкиликбозлик ётиши аниқланди. Маҳаллада 35 та дўконда спиртли ичимлик сотиларди. Юқоридаги жиноятдан кейин 32 та дўконда спиртли ичимлик сотиш тақиқланди.

Қувонарлиси, маҳаллада ўзини ўзи ўлдиришга, суиқасд қилишга мойил фуқаролар йўқ. Аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини қарор топтириш мақсадида мусобақалар ўтказиб борилмоқда. Айниқса, футбол, волейбол тўғараги мунтазам фаолият юртади. 4 та очик, 2 та ёпиқ спорт майдончаси бор. Лекин шу кунгача ортиқча вазндан азият чекаётганлар статистикаси юритилмаган.

Худудда томорқа ер участкаларидан унумли фойдаланиш мақсадида 825 та хонадон ўр-

ганилган. Уларнинг 480 тасида томорқадан фойдаланиш имконияти мавжуд. Шу кунгача 384 та хонадон эгаси томорқадан самарали фойдаланиб, ўзини ўзи банд қилди. Ўзимда ҳам 10 сотих томорқа бўлиб, деҳқончилик маҳсулоти етиштираман.

Худудни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш мақсадида сўнгги 3 йилда 1600 та дарахт кўчати экилди. 2022-2023 йилдаги кўчатлар яхши авж олмақда. Аммо 2021 йилдагисининг 150 таси нобуд бўлди. Ҳозирча маҳаллада маблағ йўқлиги учун алоҳида “Яшил боғ” ташкил этилмаган.

Шу ўринда одамларни қийнаётган муаммолар ҳақида ҳам тўхталиб ўтмасам бўлмайди. Энг муҳим 3 та муаммо ечимини кутяпти. Булар ичимлик сув, электр энергияси таъминоти билан боғлиқ бўлса, кўчалар шағал ва асфальтланмаган. 600 та хонадондаги ичимлик сув тармоғи эски. Қолган хонадонлар сувни ташиб ичади. 14 та кўчада умуман электр устун йўқ. 9 та кўча тош-шағалланмаган. Ҳар 3 муаммо бўйича сектор раҳбарига, туман ҳокимига, халқ қабулхонасига мурожаат қилганман. Ҳеч қандай натижа бўлмади. 2023 йил давомида бирорта раҳбар “маҳаллабай” ишлаш тартиби бўйича аҳоли билан учрашмади, ҳисобот бермади.

Суннатилло ҚОДИРОВ,
Сайхунобод туманидаги
“Гулистон” маҳалласи раиси.

ХОЛАТ

“Ким келса, ортидан кузатиб юрмаймиз-ку?..”

Маҳалламиз шаҳар ҳудудида жойлашган бўлса-да, мавжуд 920 та хонадоннинг 720 таси ҳовли-уйларда истиқомат қилишади. Томорқачилик ривожланган, оилаларда 6 сотихдан ер участкаси мавжуд.

Очиғи, бизни қийнаётган ва ўйлантираётган масалалар йўқ эмас. Хусусан, жиноятчилик бўйича ҳамон “қизил” тоифадамиз. 2022 йилда ҳудудда 12 та жиноят содир этилган, 2023 йилда уларнинг сони 9 тани ташкил этди. Албатта, йиллар кесимида жиноятлар 3 тага камайди, бироқ жиноят — битта бўлса ҳам кўп аслида. Хўш, нега ҳолат камайяпти? Асосий сабаб — маҳалланинг шаҳарда жойлашгани.

Ҳудудда тиббиёт бирлашмаси, савдо ва кўнгилочар жойлар кўп. Утган йили содир этилган 9 та жиноятнинг барчаси бошқа ҳудуддан келиб, шу ерда ишланган, даволанаётган, савдо қилаётган одамлар орасида юз берган. Маҳалладошларимиз жиноятга қўл ургани йўқ, бироқ маҳалла 9 та жиноят билан “қизил” тоифада... Таклифим — фуқаро қайси ҳудудда рўйхатдан ўтган бўлса, у қаерда жиноят содир этишидан қатъи назар, ҳолат ўша маҳаллага ёзилиши керак. Биз маҳаллага ким келса, ортидан кузатиб юра олмаймиз-ку?

Маҳалладошлар орасида жиноятчиликнинг йўқлиги — профилактика ишлари тўғри йўлга қўйилгани билан боғлиқ. 2022

йилда шу ерда яшовчи фуқаро жиноят содир этгани, тафсилотлари одамлар билан муҳокама қилинди, натижада ҳолат яхшиланди. Кун кеча бир маҳалладошимиз озодликка чиқди. Келиши билан унга имом-хатиб, нуруний-

лардан мураббий бириктирдик, ишга кириши, кредит олиши учун ҳужжатларини жамладик. Ҳозирда мавсумий ишларга жалб этилган. Худди шундай, ҳозирда 150 нафар миграция асосида чет элга кетиб-келувчи фуқаролар билан манзилли ишляпмиз. Уларга шу ердан иш топишга интиляпмиз.

Маҳаллада иккита нотинч оила бор, хонадон соҳиблари

ичкиликка ружу қўйган. Аввалроқ худди шундай бир фуқаронинг ичкиликдан тўлиқ соғайишига эришгандик. Ҳозирда у иш билан банд. Утган йили 2 та оилавий ажралиш кузатилди. Улардан бири фарзандсизлик сабаб шу йўлни танлаган бўлса, бирида оила бошлиғи — эркак чет элга кетиб қайтиб келмади. Ўша ердан уйланиб олибди. Ноилож

оилани ажратдик. 2022 йилда 4 та ажралиш кузатилганини ҳисобга олсак, 2023 йилда натижалар озгина яхшиланган. Яна 2 та оилани яраштиришга эришдик. Бироқ бу бизга хотиржамлик бағишламайди.

Аҳоли муаммоларига ечим топяпмиз. Сектор раҳбарига маҳалладаги симёғочларни алмаштириш, битта кўчани шағаллаштириш, сув қувурини янгилаш, “вай-фай” кабелларини ўрнатиш бўйича таклиф киритганмиз. Утган йил давомида масалалар ижобий ҳал этилди. Маҳаллада мактаб директори, тиббиёт ва санитария ходимларининг ахбороти эшитилди.

Очиғи, кўп ражалар бор, худудни ободонлаштириш, тадбиркорликни ривожлантиришга қаратилган лойиҳалар мавжуд. Бирок шаҳар ҳудуди бўлгани учун ҳар қарич ер ҳисобли. Ҳатто вақти келса, дарахт ўтказишга жой топа олмаймиз. Шундай бўлса-да, “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси доирасида 2 мингдан зиёд кўчат экдик. Уларнинг сув таъминоти режалаштирилган бўлса-да, алоҳида парвариш қилувчи масъул шахс бириктирилмаган. Мавсумий ишлар доирасида ҳақ тўланадиган шахсларни жалб қилиш ниятидамиз.

Илҳомжон МАМАТРАИМОВ,
Бойсун туманидаги
“Косиблар” маҳалласи раиси.

МАНЗАРА

“Хатоларни тан олдик, хулоса қилдик...”

“Фуқаролар йиғинлари фаолияти самарадорлигини баҳолашнинг рейтинг тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги Хукумат қарорига асосан, маҳалламиз 2023 йилнинг биринчи ярим йиллигида “қониқарли” тоифага киритилган эди. Шундан сўнг, фаолиятимизни тўлиқ қайта кўриб чиқиб, керакли чора-тадбирларни белгиладик.

Аввало, ишни хатоларимизни аниқлашдан бошладик. Қайси жойда кимга кўмак берилмади, кимлар эътибордан четда қолди, қайси ўринда муаммолар йиғилиб қолиб, қачон одамларни рози қила олмадик — бирма-бир таҳлил қилдик. Натижада йил бошида 10 дан зиёд оила кам таъминланган, эҳтиёжманд оилалар тоифасига киритилган бўлса, бугунга келиб 2 тагина қолди. 63 нафар ишсиз

фуқаронинг деярли барчаси мавсумий ишларга жалб қилинди, касб-хунарга ўқитилди.

Мулоҳаза: фуқароларга имтиёзли кредитлар ажратилляпти, бироқ аксарият одамлар кредитни шунчаки ўз эҳтиёжларини қондириш (еб-ичиш, юриш-туриш, кийиниш) учунгина олишни хоҳлайди. Уни ўз вақтида физики билан қайтариш кераклигини ўйламайди. Оқибатда кредит муаммолари ҳолатга келади, қарз-

дорлик қаррасига ошиб бораверади. Икки-учта ҳолатда шундай вазиятга дуч келдик...

Қишлоқ ҳудуди бўлгани учунми, маҳаллада оғир оқибатларга олиб келувчи жиноятлар содир этилмаган. Утган йили иккита ҳолатда — давлат ташкилотидан ишловчилар иш билан боғлиқ ҳуқуқбузарликка қўл урди. Маҳалладаги кичик низолар (ер талашиш, болалар ўртасига тушиш, қариндошлар орасидаги келишмовчиликлар), ёшларнинг ўзаро тортишувларини шу ернинг ўзида ҳал этамиз.

Ҳудудда соғлом турмуш тарзини йўлга қўйишга интиламиз. Ҳар куни тонгдан 60 нафардан

зиёд маҳалла аҳли биргаликда югураемиз, юриш машқини бажарамиз. Шу орқали ортиқча вазндан халос бўлишга ҳаракат қиламиз. Маҳаллада мини-футбол майдони, спорт зали бор. Бир нафар йигитимиз — Оғабек Туропов эркин кураш бўйича “Беш ташаббус олимпиадаси”да туманда ғолиб бўлди.

Мулоҳаза: ажралишлар масаласи доимо бизни ўйлантириб келади. Тўғри, бу ҳолат бизда кам учрайди. Бироқ масала ҳар доим долзарблигини йўқотмайди. Мисол учун, ўтган йили иккита оила ажрашди, асосий сабаб — фарзандсизлик. Улар 7-8 йил давомида бирга яшади, ноиложлик йўлларини айро қилди. Эрта никоҳга қаршимиз, ўтган йили битта ҳолатда унинг олдини олишга эришдик. Мамлакатимизда ажралишлар ортиб бораётганини кўриб, ўйлаб қоламиз: нега ҳатто Аршни-да ларзага солувчи ажралиш бизда оддий ҳолга айланиб қолди? Ёшлар ҳаётга тайёр эмас, келин ортиқча гапни кўтара олмайди, қайнона паст кетгиси келмайди. Менимча, таълим-тарбиянинг қайсидир бўғинида хатога йўл қўйдик, бадалини энди тўлаяпмиз. Агар дарз кетган жойни аниқлашсақ, вазият ўзгармайди... “Ажралиш ёмон”, “болалар етим қолади”, деган билан амалий чораларсиз натижага эришиб бўлмайди.

Маҳаллада деярли барча хонадонларда томорқа мавжуд. “Яшил макон” умуммиллий лойи-

ҳаси доирасида ўтган йили 4 минга яқин кўчат ўтказдик. Кўча юзларига тут, хонадонларга мевали ва манзарали дарахтлар экилдик. Ҳар йилгидан фарқли равишда бу сафар кўчат тури, сув истеъмоли, парваришига жиддий эътибор қаратдик. Тан олайлик, шунга вақтида эътибор берганимизда қишлоқларимиз аллақачон яшилликка бурканиб, гуллаб кетган бўларди.

Муаммолар доимий равишда юқори ташкилотга етказилади. Хусусан, ўтган йили сектор раҳбарига киритилган таклифлар асосида маҳалла биноси қурилди, 5 километр ички йўлга шағал тўкилдик. Жорий йил аввалида яна 2 километр йўлга шағал тўшалиб, 3 километр масофада бетон қопламаси ётқизилади. Қолаверса, битта мактаб биноси қуриляпти. Ҳудудда ҳар чоракда тегишли давлат ташкилотлари раҳбарларининг ахбороти эшитилади, маҳалла ходимлари ҳисобот беради.

Умуман олганда, рейтинг баҳолашнинг “қониқарли” тоифасидан чиқишга астойдил интилдик. Меҳнатларимиз самараси ўларок, сиртки таълимга грант асосида қабул қилиндим, “Маҳалла ифтихори” кўкрак нишони билан тақдирландим, туманда намунали маҳалла сифатида эътироф этилдик.

Акмал БОБОДУСТОВ,
Чироқчи туманидаги
“Галабек” маҳалласи раиси.

ХОЛАТ

“31 нафар фуқаро ўз уйига қайтарилади”

Маҳалла қадимий бўлгани сабаб, ҳудуд яхши ривожланган. Аҳоли ўз ҳақ-ҳуқуқларини билади. Шу боис, тегишли ташкилотлар раҳбарларининг маҳаллада ҳисобот бериш тизими яхши йўлга қўйилган. Ҳар сешанба кун 2-сектор раҳбари, ҳар ой туман ҳоқими маҳаллага келиб, қилинган ишлар ва келгуси режалар ҳақида халқ олдига ҳисобот беради. Ўтган йили суд раиси, адлия, ички ишлардан тортиб, барча ташкилот раҳбарлари ҳисобот беришди. Ҳисоботда аҳоли томонидан билдирилган таклиф ва муаммолар ўз ечимини топди.

Маҳаллада 14 нафар эҳтиёжманд ва камбағал оилалар бўлиб, уларга ҳомийлар кўмагида байрамларда озиқ-овқат ва моддий ёрдамлар кўрсатиб келинмоқда. Иккита ёлғиз оиланинг уйи ҳашар орқали таъмирланди. Беш фарзанднинг ота-онасига янги уй қуриб берилди. Ҳозир оила бекаси Гўлнора Ҳасанова савдо-сотиқ ишлари билан шуғулланиб, оиласига қўшимча даромад келтиряпти. Саховатпеша инсонлар ёрдамида икки нафар фуқаронинг 4 миллион 726 минг сўмдан газ қарздорлиги тўланди. 2-сектор раҳбари кўмагида икки нафар ногиронлиги бор фуқарога ногиронлик аравачаси топширилди.

Ўтган йили етмишдан ортиқ фуқаролар кредит олиб, тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйди. Уларнинг 22 нафари 2-3 тадан қўшимча иш ўрни яратди. Жумладан, Сойибжон Жуманов автомобилларни ювиш шохобчаси очиб, 3 та ишсизни ишли қилди. “Халқ банки” ва “Агробанк” ходимлари иштирокида кредит олган фуқаролар доимий мониторинг қилиб борилмоқда. Бир нафар фуқаро имтиёзли кредитни мақсадсиз ишлатгани учун олинган пул банкка қайтарилиб, у билан тузилган шартнома бекор қилинди.

Яқунланган йил бошида 27 та ишсиз бўлган. Йил охирига қадар барчаси ишли бўлди. Уларга, асосан, ер ажратилди. Россия, Туркия ва Қозғистонга ишга кетган мигрантларнинг 31 нафари ўз уйига қайтарилиб, ишга жойлаштирилди. 13 нафар фуқаро касб-хунарга ўқитилди. “Маҳалла бешлиги”, “Оқи-

ла аёллар”, имом-хатиб ва нурунийлар иштирокида аҳоли ўртасида оила муқаддаслиги, ажралишларнинг оқибатлари ҳақида тушунтириш ишлари олиб борилмоқда. Бироқ маҳаллада доимий рўйхатда туриб, бошқа ҳудудларда яшаб, меҳнат қилаётган фуқаролар ҳисобига ажралишлар сони ортмоқда. Ана шундай оилалар ҳисобига 2022 йил олтита ажралиш қайд этилган бўлса, 2023 йил тўрттани ташкил этди. Маҳалланинг ўзида яшаётган оилалар ўртасида бирорта ажралиш кузатилмаган.

Профилактика инспектори томонидан аҳоли ўртасида 24 та маиший муаммолар юзасидан келишмовчилик ҳолатлари қайд этилган. Бироқ уларнинг барчаси ижобий ҳал этилган. Маҳалла жиноятчиликдан холи ҳудуд. Чунки кўча бошилари, аҳоли билан доимий мулоқотдамиз.

Маҳаллада жаҳон чемпионлари бўлмаса-да, спортга қизиқадиغانлар кўп. Шундан келиб чиқиб, Маданият саройида шахмат, шашка тўғараклари ташкил этилган. Мини ва катта стадион футбол ишқибозлари билан доим гавжум. Кўпроқ шахмат, шашка ва футбол мусобақалари ўтказилади. Ёшлар волейбол ва баскетбол бўйича “Беш ташаббус олимпиадаси”да юқори ўринларни эгаллашди.

Йиғиндаги 871 та хонадоннинг 30 фоизидида иссиқхона бор. Уларда, асосан, лимон, помидор, бодринг етиштирилади. Қолган томорқа эгалари кашнич, шивит каби кўкатлар парваришлайди. Улар сентябрь ойида кўкат экиб, апрелда сотишади-да, такрорий экин сифатида қарам, помидор,

бодринг каби полиз маҳсулотлари экади. Томорқачиликни яхши ўзлаштириб, ўзини ўзи банд қилганлар 50 нафардан ортиқ. Шахсан ўзим томорқа еримга турли кўкатлар экман. Ҳозир тайёр бўлган маҳсулотларни бозорга чиқариб сотяпмиз.

Маҳалла 2022 йил “Обод маҳалла” дастурига тушгач, бир қатор ободонлаштириш ва бунёдкорлик ишлари бажарилди. Шундан сўнг, йиғинда “Обод маҳалла”, “Обод кўча”, “Обод хонадон” мезонлари асосида мунтазам ободонлаштириш ишлари ўтказиб келинмоқда. Қабристон

ва кўчаларда ҳашар ўтказмоқчи бўлсак, имом-хатибга айтиб, жума намозида эълон қилинади. Аҳолининг ўзи ҳам ҳашар ишларида фаол. Кўчаларига гул экиб, чиройли парваришламмоқда. Энди Обод кўчасининг 600 метрига ток экишни режалаштиряпмиз. 2022 йил “Яшил макон” умумий лойиҳаси доирасида экилган 4 минг туп теракнинг 3,5 мингтаси, 1 100 туп мевали дарахтнинг барчаси тутиб кетди. 2023 йил баҳор ва куз ойларида 3 минг туп терак, 1 670 туп мевали дарахтлар экилди. Муҳими, уларнинг суви

ҳам, эгаси ҳам тайин. “Тошкент-Бекобод” автомобил йўл бўйидан Ёрмат Қўлдошевга 3 сотих ер ажратилиб, 20 туп олма, 57 туп манзарали дарахт экилди.

Яқинда “Бекобод металлургия заводи” директори Рашид Пирматов ҳомийлигида маҳаллага 4 та трансформатор ўрнатилиб, Фаровон ва Саховат кўчаларига махсус электр кабеллар тортилди.

Бахтиёр ТУРСУНОВ,
Бекобод туманидаги
“Бунёдкор” маҳалласи раиси.

ЛОЙИҲА

Маҳалла футбол етакчиси лавозими жорий этилади

“Маҳалларда футбол инфратузилмасини ривожлантириш ва тармоғини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Президент қарори лойиҳаси эълон қилинди.

Қарор лойиҳасига кўра, маҳалла фуқаролар йиғинида жамоатчилик асосида фаолият юритувчи раиснинг ёшлар масалалари бўйича маслаҳатчиси лавозими негизда жамоатчилик асосида фаолият юритувчи маҳалла футбол етакчиси лавозими жорий этилади.

Футбол етакчиси туман (шаҳар) спорт мактаби директорининг футболни ривожлантириш бўйича ўринбосари билан келишилган ҳолда маҳалла фуқаролар йиғини кенгаши томонидан лавозимга тайинланади ва лавозимидан озод этилади. Лавозимга футбол соҳасида етарли тажрибага эга бўлган ва шахсий фазилатлари билан маҳаллада намуна кўрсатган номзодлар тайинланади.

Футбол етакчилари маҳаллада футбол бўйича эркаклар ва аёлларнинг турли ёш тоифалари кесимидаги “маҳалла терма жамоалари”ни шакллантиради. “Маҳалла терма жамоалари”нинг 12-15 ёш тоифалари ўртасида икки босқичли “Маҳалла лигаси” ва 16-30 ёш тоифалари ўртасида уч босқичли ДХХ кубоги мусобақаларини ўтказиш тизими йўлга қўйилади.

ҲУҚУҚ

Сувни тежаш учун кредитлар ажратилади

“Куйи бўғинда сув ресурсларини бошқариш тизимини такомиллаштириш ҳамда сув ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Президент қарори (ПҚ-5-сон, 05.01.2024 й.) қабул қилинди.

Қарорга кўра, 2024 йилдан сувни тежайдиган суғориш технологияларини жорий этиш бўйича лойиҳаларни амалга ошириш учун қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларга suvkredit.uz платформаси орқали 5 йил муддатга, шундан 2 йиллик имтиёзли давр билан йиллик 14 фоиз ставкада кредитлар ажратилади.

Сувни тежайдиган суғориш технологияларини жорий этиш бўйича харажатларнинг бир қисmini қоплаш учун субсидиялар қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларга ушбу технологиялар жорий қилинган йилнинг ўзида тўлиқ миқдорда берилади.

Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида сувни тежайдиган суғориш технологияларини жорий этиш бўйича лойиҳаларга тижорат банклари томонидан миллий валютада ажратиладиган кредитлар бўйича фоиз ставкасининг 10 фоиздан ошадиган қисми Давлат бюджети томонидан қоплаб берилади.

Суғориладиган ерларда янги боғлар, узумзорлар ва бошқа кўп йиллик дарахтзорлар ҳамда энгил типдаги иссиқхоналарни ташкил этишда хулосалар Қишлоқ хўжалиги вазирлиги томонидан фақат сувни тежайдиган суғориш технологияларини жорий қилиш шарти билан берилади.

МАНЗАРА

Кимдир тирноққа зор, кимнингдир фарзанди хор

Бу оиланинг турмуш қурганига етти йилдан ошди. Кўринмаган шифокори, бормаган клиникаси қолмади. Лекин фарзандли бўла олишмади. Ҳатто бир аёлнинг боласини асраб олиш мақсадида туғуруққача парваришлаб, озиқ-овқати ва дори-дармони олиб берди. Лекин чақалоқни кўлига олган аёл фикридан қайтди. Бу ҳолат яна бир неча бор такрорлангач, қизнинг отаси уни уйига олиб кетди. Келин билан куёв бирга яшаш учун қанча ҳаракат қилмасин, фойдаси бўлмади. Шу ҳолат сабаб маҳалламизда бир оиланинг ажралиши қайд этилди.

Кимдир тирноққа зор, кимнингдир фарзанди хор. Маҳалламизда эндигина 10 ёшни қаршилаган болани ўғай отаси тинимсиз калтаклашдан хабар топдик. Уйдан қочиб кетиб, кўчаларда сарсон бўлиб юрган бу боланинг на ҳаётга, на ўқишга қизиқиши қолмаган. Турмуш ўртоғининг вафотидан кейин қайта оила қурган аёлнинг эса жигарбандини ҳимоя қилишга кучи етмайди. Номус устунлик қилиб, иккинчи эрининг зуғумларига чидашга мажбур бўляпти. Бу боланинг тақдири, келажак учун унинг онаси, мактаб маъмурияти ва маҳалла фаоллари билан бир қарорга келдик. Энди уни давлат ўз ҳимоясига олади. Бундан у жуда хурсанд. Эҳтимол, бу қарор боланинг тақдирини ижобий томонга ўзгартирар...

яқин аҳоли истиқомат қилгани учун бундай ҳолатлар учраши табиий. Лекин одамлар яхши яшаш учун имкон қадар ҳаракат қиляпмиз. Мана, ўтган йили 5 та эҳтиёжманд оилага бир марталик ёрдам пуллари берилди. Шунингдек, бир оилага уй учун 32 миллион сўм миқдорида субсидия ўтказиб берилди. Яна 2 нафар фуқаронинг даволанишига 5 миллион сўмдан маблағ ажратилди. Маҳалла тавсияси билан 79 нафар фуқаро 1,5 миллиард сўм миқдорида кредит олишди. 23 кишининг эса аввал кредитни сўндириш масаласида муаммоси бўлгани сабаб мурожаати қондирилмади. Аслида ҳам сўраб келганнинг барига кредит олиш учун тавсия беравермаймиз. Уни тўлай оладиган, тадбиркорликни эплайдиганларгагина берилади.

Мана, кредит олганларнинг деярли барчаси ундан унумли фойдаланишга ҳаракат қилишяпти. Тикув машинаси олиб, чеварчилик қилаётганлар бор. Товуқ боқётганлар ҳам анчагина. Янги иш бошлаган тадбиркорлар сабаб 316 нафар аҳолимиз доимий иш жойига эга бўлишди. 2023 йилда 39 нафар расман рўйхатга олинган ишсизларни иш билан таъминладик. Ҳозирда қолган 51 кишини ҳам ишга жойлаштиришга ҳаракат қиляпмиз. Худудимиздан хорижга кетиб ишлаётганлар сони 180 нафарни ташкил этади. Кўпчилиги Россиянинг турли шаҳарлари ва Жанубий Кореяга кетишган. Ортада қолган йилда мигрантларнинг 17 нафарини оиласи бағрига қайтаришга эришдик. Уларга даромад қилишлари учун 15 сотихдан ер ажратиб берилди. Йил бошидан

буён олиб борилаётган хатловлар натижасига кўра, яна 9 киши уйига қайтиш истагини билдирди. Уларга ҳам фаолият олиб бориши учун ер бермоқчимиз. Маҳалламизда 400 дан ортиқ хонадон расман узумчилик йўналишида, 50 та хонадон эса иссиқхона бўйича фаолият юритишади. Халқимиз ерни севади. Унга ишлов бериб, янгидан-янги кўчатлар қадашга меҳри бўлак. Ўтган йил давомида 1128 та манзарали ва 1700 туп мевали кўчатлар ўтказилди. Бу ишларнинг барчаси худудимизни яшил маконга айлантириш ва янада кўкаламзорлаштириш йўлида амалга оширилаётган. “Барҳаёт” ёшларининг спортга иштиёқи баланд. Айниқса, белбоғли кураш бўйича чемпионларимиз сони кундан-кунга кўпайиб борапти. Иккита махсус залда

мураббийлар қизиқувчиларга миллий спортимиздан сабоқ бериб келишмоқда. Уларни кўриб ғайрати жўшган ёши катталаримиз ҳам “Бир кунда 5000 минг қадам” шiori остида доимий пиёда юришни одат қилиб олишган. 2023 йилда халқни қийнаётган 17 та муаммо билан юқори ташкилотларга мурожаат қилдик. Уларнинг энг асосийси 503 та хонадонга табиий газ етиб бормагани ва уларга суўлтирилган газ етказиб бериш масаласи. Саъй-ҳаракатларимиз натижаси ўларок, ҳозир ҳар 45 кунда аҳолига газ баллонлари етказиб бериляпти. Айни вақтда шу худудни ҳам газлаштириш муаммосига ечим изляяпмиз...

Зухриддин ТЕШАБОЕВ,
Марҳамат туманидаги
“Барҳаёт” маҳалласи раиси.

“Ички йўллارни таъмирлаш ўйлантиряпти”

Маҳалламиз худудидида 508 та хонадон, 2 483 нафар аҳоли истиқомат қилади. Уларнинг орасида 17 та эҳтиёжманд оила мавжуд бўлиб, ўтган 2023 йил давомида 13 тасига моддий ёрдам кўрсатилди. Халқ депутатлари туман Кенгаши депутати Ифтихор Жўраев бир бошпанасиз оилага ўз ташаббуси билан уй қўриб берди. Мана, ҳозир яна бир ёрдамга муҳтож хонадонни таъмирлаб беряпти. Қишининг совуқ кунларида 10 тоннадан ортиқ кўмир олиб келиб, эҳтиёжманд кишиларга тарқатди.

Маҳалламизнинг умумий майдони 53 гектарни ташкил этса, шундан 25 гектари аҳоли уй-жой ва томорқаларига тўғри келади. Оилаларнинг камида 6 сотихдан ҳовлиси бор. У ерда ҳар йили рўзгор учун керакли бўлган полиз экинларини етиштиришади. Помидор, пиёз, картошка барчаси ўзининг томорқасидан чиқади. Шу билан бирга, 15 та оилага 10 сотихдан ижарага ер олишлари ҳам ёрдам бердик. Умуман олганда, маҳалламизда бекорчини ўзи йўқ. Кимдир ўзини ўзи банд қилган бўлса, яна бирови мавсумий даромад топади. Айниқса, ёшларимиз орасида тиришқоқ, интилувчан йигит-қизлар жуда кўп топилди. Фақат уларга бироз кўмак ва шароит яратиб берилса бас. Маҳалладошимиз Азизбек Жабборов тавсиямиз билан 500 миллион сўм миқдорида кредит олди. Ҳозир у фаолиятини йўлга қўйган стоматология клиникаси 24 соат узлуксиз ишлаб, аҳоли корига яраяпти. Умумий ҳисобда маҳалла тавсиясига кўра 1,5 миллиард сўмдан зиёд кредит ажратилди. Бу масалада кўпроқ аёллар мурожаат қилиб келишади. Улар ташкил этган тадбиркорлик корхоналарида 4 нафар ишсиз фуқаро доимий иш ўрнига эга бўлишди. 2 нафари қандолат цехида яна 2 нафари иссиқхона-

да фаолият бошлашди. Маҳалламизда хорижга кетиб ишлаётган мигрантлар сони 90 нафар. Улар, асосан, Туркияда фаолият юритишади. Ҳар 3 ва 6 ойда келиб, оиласи ва фарзандларининг ҳолидан хабар олиб кетишади. Лекин шунга қарамай, бу фуқаролар билан учрашиб, уларга шу ерда ҳам ишлаб, рўзгор тебратиш мумкинлиги ҳақида тушунтириш ишлари олиб борапмиз. Оила ва фарзандлар бағрида бўлганга нима етсин... Жамият ривожини ва тараққиётида оилалар мустақамлиги жуда муҳим аҳамиятга эга. Шунинг учун ҳам бу масалага катта эътибор қаратамиз. 2023 йилда ажралиш ёқасида турган 15 та оиланинг ярашишига эришдик. Худудимизда умуман жиноятчилик содир этилмади. Фақат бир нафар фуқаро жазони ижро этиш муассасасида. Аввалроқ унга нисбатан озодликни чеклаш чораси қўлланган эди. Лекин қоидаларга риоя қилмагани боис жиддийроқ жазо қўлланди. Ишонамизки, у қилган хатосини тушуниб етди. Бугун жамиятда соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Биз ҳам маҳалламиз билан жисмоний фаол турмуш тарзига риоя қилишга ҳаракат қиляпмиз. Кўпчилик

аёллар эрталаб пиёда юришади. Қолаверса, тадбиркорларимиз очган спорт-соғломлаштириш комплексидан ёшлар аримайди. Шахмат бўйича туманда биринчиликни қўлга киритдик. Баҳор келса, футбол бўйича турнир ташкиллаштиришни режалаштиришимиз. Бу каби ишларни юритишда ёшлар етакчиси Хикматжон Аҳмаджоновнинг ҳиссаси катта бўляпти. Маҳалламиз аҳолиси жуда аҳил ва иноқ. Улар билан бир ёқадан бош чиқариб, ҳашар йўли билан 5 хонали маҳалла идорасини қўриб битирдик. Мана, ҳозир кўрмак ва шинам бинода фаолият олиб борапмиз. Ўтган йили давлат бюджетидан 2 та трансформатор ва 70 та электр устун қўйиб берилди. Аҳолининг электр энергия билан таъминлашда ҳеч қандай муаммолар қолмади. Айни вақтда бизни ўйлантирган бир муаммо — 9 километрдан иборат ички йўллارни таъмирлаш. Кўчанинг 500 метр қисми асфальт қилинган, холос. Қолгани таъмирталаб ҳолатга келган. Умид қиламизки, бу камчиликни ҳам бирдамликда бар-тараф этамиз.

Музаффар НУРАЛИЕВ,
Қўрғонтепа туманидаги
А.Жомий номли
маҳалласи раиси.

ТАЖРИБА

“Ажралиш ва жиноятлар сони ортиб бораётган”

Ўтган йил давомида маҳаллада эҳтиёжманд ва камбағал оилалар сони 38 тани ташкил этди. Уларнинг барчасига амалий ёрдам кўрсатилди. Аммо кутилмаган вазиятлар, кўнгилсизликлар сабаб ёрдамга муҳтож бўлиб қолган оилаларнинг барчасига кўмак бера олмадик. Шу боис кўшимча маблағ ажратиш таклифини бердик.

Фуқароларни тadbиркорликка жалб этишга кўмаклашиш бўйича ҳоким ёрдамчиси шуғуллангани учун аниқ маълумотга эга эмасман. Неча кишига кредит ва субсидия ажратилгани, неча талабгор ариза берганидан хабарсизман. Уларнинг нечаси кредит олиб, ишини бошлаган, нечаси янги иш ўринлари яратганини ҳоким ёрдамчиси шакллантиради.

Маҳаллада 2023 йил давомида 74 нафар ишсиз фуқаро рўйхатга олинган. Уларнинг 60 нафарининг бандлиги таъминланди. Қолган 14 нафарига иш таклиф қилдик. Аммо маош қониқтирмагани учун ишлашни хоҳламади. Ҳозир мавсумий иш билан шуғулланипти. Худудда микромарказ ташкил этилмаган. Ишсизлар сонини ортишида мигрантлар улуши рол ўйнайди. Ўтган йилда 84 та мигрант ҳисобга олинган. Имкон даражасида уларни шу ерда иш билан таъминлаш чораси кўриляпти. Жумладан, 6 нафарини ишга жойладик.

Худудда оилавий ажралишлар ҳолати ўтган йил билан солиштирилганда ўсиш кузатилди. 2022 йилда 3 та оилавий ажра-

лиш қайд этилган бўлса, 2023 йилда бу рақам 4 тани ташкил этди. Сабаби ўрганилганда ёш оилалар келишмовчилигида учинчи шахслар таъсири катта бўлмоқда. Яна бир жиҳати, жанжаллар ажралиш ёқасига келгандагина маҳалла хабар топмоқда. Нотинч ва муаммоли оилалар статистикасида ҳам ўсиш кузатилмоқда. Мисол учун 2022 йилда 12 та низоли оила аниқланган эди. 2023 йилда рақам 5 тага ошиб, 17 та низоли оила рўйхатга олинди. Бу маҳаллага бошқа худуддан кўчиб келувчилар билан боғлиқ бўляпти. Ҳолатни олдини олиш учун “Нуронийлар” ва “Оқила аёллар” гуруҳи тарғибот олиб борапти.

Жиноятчилик сони кўплиги ҳисобига маҳалла “қизил” тоифага киритилган. Ўтган йили 20 та жиноят содир этилди. Энг оғир жиноят – қотиллик бўлиб, 2023 йилнинг февраль ойида худудда жойлашган тиббиёт коллежи талабасини турмуш ўртоғи рашк сабабли пичоқлаб қўйди. Гарчи иккови бошқа маҳалла фуқароси бўлса-да, жиноят бизнинг худудда содир бўлгани учун жавобгарлик маҳалла зиммасига юкланди. 2023 йилда 5 киши

қамалди. Жиноятлар асосан, гиёҳванд моддалар етиштириш, ўғирлик, фирибгарлик, баданга енгил ва оғир тан жароҳати етказиш билан боғлиқ. 4 нафар фуқаро алимент тўламагани учун

жавобгарликка тортилди.

Маҳалла аҳолиси ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш мақсадида турли мусобақа-лар ўтказиб келинади. 100 нафар доимий спорт билан шуғул-

нувчи бор. Ёшларни спортга қизиқишини ошириш учун Бобур ва Темир Малик номидаги маҳалла ўртасида “Маҳалла раиси кубоги” мусобақасини ташкил этдик. “Беш ташаббус олимпиадаси” мусобақасида мунатазам иштирок этсак-да, туман, вилоят миқёсида совринли ўрин олмаганмиз.

Томорқачиликда яхши тажриба яратганмиз. 780 та ҳовлида томорқа бўлиб, 700 тасидан самарали фойдаланяпмиз. Хусан Шерматов, Бобур Омонгелдиев, Аббос Хўжанов томорқа орқали ўзини ўзи банд қилган.

2023 йилда худудни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш мақсадида “Яшил макон” лойиҳаси доирасида 1 200 та кўчат экилди. Аммо сувсизлик сабабли 174 таси нобуд бўлди. “Яшил боғ” ташкил этиш учун 12 сотих ерга 114 та игнабаргли дарахт кўчати ўтказилди.

Муаммоларни ҳал этишда сектор раҳбари, туман ҳокимлиги яқиндан ёрдам берапти. Мурожаатларга тезкор ечим топилмоқда. Масалан, маҳаллага ичимлик сув тармоғи келмаганди. Сектор раҳбари ёрдамида 1 200 миллион сўм маблағ ажратилиб, 280 та хонадон ичимлик сув билан таъминланди, 4 та кўча асфальтланди.

Ёрмухаммад АБДУРАҲМОНОВ,
Янгиер шаҳридаги Темир Малик номидаги маҳалла раиси.

“Ҳоким ҳар ой учрашув ўтказди”

2023 йил давомида 38 нафар эҳтиёжманд оила рўйхатга олиниб, уларга ҳомийлар кўмагида 17 миллион сўмлик озик-овқат маҳсулоти тарқатилди. Бунда босқичма-босқич ёрдам кўрсатишни йўлга қўйилгани учун адолатли тизим яратилган. Имкон даражасида оилаларга зарур кўмак бериш баробарида вазиятдан чиқиш йўллари кўрсатилмоқда. Боқиманда кайфиятига тушиб қолишлари олди олинмоқда.

Фуқароларга тadbиркорлик фаолиятини бошлаши учун кредит ва субсидия ажратишда маҳалла “драйвер”дан келиб чиқиб ёндашилмоқда. Масалан, ўтган йили 82 нафар талабгор кредит ва субсидия учун ариза берган бўлса, уларнинг 12

нафарига субсидия, 70 нафарига кредит берилди. Шуни ҳисобига жами 120 та янги иш ўрни яратилди. Ишсизликнинг олдини олиш, бандликни таъминлашда бу каби ҳаракатлар ижобий самара бермоқда. Мисол учун 2023 йилда 79 нафар ишсиз рўйхатга

олинган бўлса, 56 нафари ишга жойланди, 23 нафарига 20 сотихдан ер берилди. Ер эгалари ҳозирда ўзини ўзи банд қилган. Бундан ташқари, худудда 22 та ёғочни қайта ишлаш корхонаси бўлиб, 150 та иш ўрни яратилган. Хорижда меҳнат қилаётган фуқароларни ватанга қайтариш чораси кўриляпти. Айни пайт 53 нафар мигрант бўлиб, уларни шу ерда қолиши учун иш таклиф қилганмиз. Тadbиркорлик истагидаги 6 нафарига субсидия ажратдик. Натижада улар четга кетмай, даромад топишмоқда.

Ўтган йилги фаолиятимизда оилавий ажралишлар нисбатан камайди. 2022 йилда 4 та оила ажрашган бўлса, 2023 йилда бу рақам 2 тани ташкил этди. Сабабини ўрганишимизда кўпроқ учинчи шахслар аралашуви билан ажралиш юзага келмоқда. Шу боис отинийлар, нуронийлар кўмагида тарғибот тadbирлари олиб бораётиб. Қўшхотинлик ва эрта никоҳ қайд этилмаган. Нотинч оилалар сони ҳам камайиб бормоқда. 2022 йилда 3 та нотинч оила аниқланган эди. Ўтган йили бу сон 2 тага қисқарди. Ўз навбатида худудда жиноятчиликнинг олдини олишга катта эътибор берилмоқда. 2022 йилда 9 та жиноят содир этилиб, “қизил” худудда эдик. 2023 йилда бирорта жиноят қайд этилмади. Натижада “яшил” тоифага кирдик. 2022 йилдаги ўрганишларда асосий жиноятлар ўғирликни ташкил этганди. Шундан келиб чиқиб, ҳар бир назоратдаги фуқарога мураббий бириктирдик. Шу орқали яхши натижага эришдик. Маҳаллада истиқомат қилувчи 3324 нафар аҳолининг 1500 нафари спорт билан мунатазам шуғулланади. Худуддаги 5-мактабда спорт тўғрисида ишлаб турибди. Маҳаллалар ўртасида спорт мусобақалари ўтказамиз. “Беш ташаббус олимпиадаси” мусобақасининг туман босқичида футбол жамоамиз ғолиб бўлган.

Ишсизликнинг олдини олишда томорқадан самарали фойдаланишга катта эътибор

берилмоқда. Хонадонлардаги 576 та томорқанинг 98 тасида иссиқхона қурилган. Шу орқали оилалар даромад топиб, ўзини ўзи банд қилган. Ўзимни ҳам 8 сотих томорқам бор. Бу ерда картошка, кечки помидор етиштириш. Бундан ташқари, чорва билан шуғулланаман.

Худудда аҳоли зич жойлашгани учун ортиқча ер майдони йўқ. Шу боис “Яшил макон” лойиҳаси доирасида алоҳида боғ ташкил эта олмадик. Маҳалла қабристонидagi бўш ер майдони 600 донга кўчат эдик. Худудни кўкаламзорлаштириш мақсадида 2 йилда жами 8 минг дондан ортиқ дарахт кўчати экилди. Ҳозирда уларнинг барчаси тўлиқ кўқарган. Сув муаммосини ҳал этиш учун ер остидан сув чиқарилди.

Худуд ҳамда аҳоли муаммоларини ҳал этишда туман раҳбарларига мурожаатимиз тезкор ҳал этиб келинмоқда. Масалан, ўтган йили электр таъминотидаги муаммо, ичимлик сув масаласи ижобий ечим топди. 2 та кўчага трансформатор ўрнатилди, 2 км. масофада 3 та кўчага ичимлик сув тармоғи тортилди. 1-секторга бириктирилганимиз учун ҳар ойда ҳоким учрашув ўтказди. Бунда барча раҳбарлар иштирок этади. Муаммоларнинг аксарияти шу ернинг ўзида ҳал бўлмоқда.

Илҳомжон ИБРОҲИМОВ,
Ёзёнов туманидаги “Беруний” маҳалласи раиси.

ШУКРОНАЛИК

“Хорижга кетганлар бутунлай қайтишди...”

Маҳалламизда бекорчи одамнинг ўзи йўқ. Ҳаммининг қиладиган иши тайин. Ҳаттоки фарзанди ёш оналар томорқасида кўчат, сабзавот етиштиради. Айримларида 2-3 та, ҳатто 10-15 тадан чорва моллари бор. Рўзғоридан сут, қатиқ узилмайди, ортганини пуллайди. Ҳар ҳолда ҳаракат қилиб ишлаётган киши ўзига керакли маблағни топяпти.

Масалан, 52 нафар фуқаро иссиқхона ташкил этиб, йил-ўн икки ой даромад олади. Улардан 17 нафари ўтган йили маҳалла тавсияси билан субсидия асосида янги иш бошлади. Ҳозир исмалок, петрушка, кашнич каби кўчатлар етиштиряпти. Февралдан помидор ва бодринг экишни бошлашади.

Ўтган йили 54 гектар ерни ишсиз ва даромад қиламан деган оилаларга бўлиб бердик. Деҳқонлар йилига 2-3 мартадан ҳосил олишапти. Бундай шарт-шароитни кўрган мигрантлар юртимизга бутунлай қайтиб келишди. Айни вақтда ҳудуддан хорижга кетган бирорта фуқаро қолмади. Улар ердан катта даромад топиш мумкинлигини тушуниб қолишди. Фақатгина фирма ва корхоналарда расмий ишлайдиганларгина май ойдан қайтиб кетишади.

7 нафар аёлга касаначилик учун 5 миллион сўмдан кредит ажратилди. Яна 24 нафар аёл кредитга тикув машиналарини харид қилди. Ҳозир кўпчилигида 2-3 тадан шогирдлари бор. Биргаликда мактаб формалари, чақалоқлар учун кийимлар, сарпо учун кўрпа, кўрпача ва ёстиқлар тикиб даромад топишапти.

Аввал гуваладан солинган битта кичкина хонада 4 фарзанди билан бирга яшаган Мадаминовлар оиласига ҳомий

ташкilotлар ва маҳалла кўмаги билан уй қуриб берилди. Иккита ўғлининг суннат тўйларини қилдик. Бу ҳали ҳаммаси эмас, 8 та хонадонга тандир-ўчоқ қуриб, усти ёпиб берилди.

Охириги уч йил ичида маҳалламизга 10 мингдан зиёд ниҳоллар ўтказилди. Қолаверса, ҳар бир хонадон ҳовлисига 4 тупдан мевали дарахт кўчатларини қадашди. Эрта баҳордан зовур бўйларига ҳам 5000 туп терак экишни мўлжаллаб турибмиз. “Маҳалла бешлиги” бешта кўчани бўлиб олганмиз. Унинг ободлиги, янги ниҳолларни кўкартириш, гул кўчатлари ўтказиш кабиларни доим назорат қилиб тураемиз.

Ҳамма хонадонда ичимлик суви бор. 7,5 км. ички йўллар тўлиқ таъмирланди. 2 та трансформатор ўрнатилди. 80 та эскирган электр устунлар янгисига алмаштирилди. 90 ўринли янги боғча ишга тушди. Маҳалла биноси тадбиркорлар томонидан таъмирлаб берилди.

Ҳукумат томонидан бу арзимас меҳнатларим юқори баҳоланиб, 2023 йилда “Маҳалла ифтихори” кўкрак нишони билан тақдирландим.

Ҳалимахон СОЛИЕВА,
Бўстон туманидаги
“Боғи Эрам” маҳалласи раиси.

МУАММО

“Тўрт йилдан буён мактаб биносидамиз...”

Маҳалла ходимлари аввал қишлоқ врачлик пунктнинг бир четида ўтириб ишларди. У ерда таъмирлаш ишлари бошлангач, ижара асосида мактаб биносига кўчиб ўтдик. Тўрт йилдан буён 700 нафардан кўпроқ ўқувчининг шовқин-сурони, жанжал қилиб келадиган ота-оналарнинг тўпалонига чидаб ишлашга мажбур бўляпмиз. Бизга ажратилган иккита хонада мурожаат қилиб келган фуқароларни қабул қилиш, йиғилиш ва тадбирлар ўтказишнинг имкони йўқ. Маҳалла тизимида яна иккита ходим иш бошласа, шароит янада оғирлашса керак.

Янги қабул қилинган қарорда намунавий маҳалла биноларини босқич-ма-босқич молиялаштириш орқали қуриб топширилиши белгилаб қўйилган. Ажаб эмас, 2024 йилда янги бинода иш бошласак...

Оилалар тинч яшаса, ишда унум бўлади. Раис сифатида бунга катта эътибор қаратаман. Лекин ўтган йили фарзандсизлик ва ўзаро келишмовчилик сабаб ҳудудимизда иккита ажралиш қайд этилди. Битта норасида гўдак тирик етимга айланди. Аслида бу эр-хотин уч йилдан буён бирга яшамас, шаърий никоҳ билан бошқа-бошқа оила қуриб кетишган эди. 2023 йил ноябрь ойида расман ажрашгани тўғрисида қарор чиқди.

Маҳалламизда анчадан буён ака ва ука отасидан мерос бўлиб қолган уч қаватли уйни талашиб жанжаллашади. Уларнинг иши туман, вилоят, республика прократурасигача етиб борган. 50 сотих ерга қурилган учта данғиллама хонадонни бир-бирига бергиси келмай ёқасидан олаётган жигарларни муроасага келтириш учун аралашмаган одам қолмади. Ҳатто

онасининг сўзига қулоқ солишмаяпти. Кичик ўғил уйни ўзини номига расмийлаштириб олган. Каттаси улуш сўраса бермаяпти. Шундай катта ҳовлида қанча оила яшаса бўлади. Аввало, одамнинг кўнгли кенг бўлсин экан...

Кўнгли торлик қилиб, поччаси билан мушталашган бир йигит қамокдан чиқди. Аслида бу можаро тўрт йил аввал содир бўлган. Лекин ўша еган калтакларим сабаб кўзим кўрмай қолди, деб почча қайнисининг устидан ариза берган. 3 йил 6 ойга ҳукм қилинган эди, лекин 6 ой муддатда озодликка чиқарилди. Ҳозир фишт заводида ишляпти. Назаримизда, хатосини тушуниб етди.

Спорт мураббийлари йўқлиги учун тўғарақлар кам. Ёшлар фақат футбол ва волейбол билан шуғулланишади. Бошқа мутахассисларимиз йўқ. Қанийди, маҳалламизда ҳар хил тўғарақлар ташкил этилса, чемпионлар чиқса.

Аъзам ХЎЖАМҚУЛОВ,
Қумқўрғон туманидаги
“Арслонбойли” маҳалласи раиси.

14 ЯНВАРЬ – ВАТАН ҲИМОЯЧИЛАР КУНИ

Халқ ва армия – бир тану бир жон

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Меҳнат ва ижтимоий муносабатлар академиясида “Менинг армиям – менинг фахрим” мавзусида ҳарбий ватанпарварлик тадбири ташкил этилди.

Тадбирда сўзга чиққанлар Куролли Кучларимизнинг шаклланиш тарихи, дастлабки даврдаги муаммолар, бугунги кунда эришилаётган натижаларга алоҳида тўхталиб ўтди. Жумладан, Тошкент шаҳар Фахрийлар қенгаши раиси, истеъфодаги полковник Йўлдошали Раҳмонов Куролли Кучлар салоҳиятини янада мустаҳкамлаш, халқ ва армия бирдамлигини таъминлаш борасида амалга оширилаётган ишлар, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш ҳарбий соҳадаги илоҳотларнинг мазмун-моҳияти ҳақида фикр юритди. У ўз сўзида ёшларни ватанпарварлик, шу жумладан, ҳарбий-ватанпарварлик, юксак маънавий-ахлоқий кадриятлар руҳида тарбиялаш, уларнинг онгига тинчлик ва тотувликни кўз қорачиғидек асраб-авайлаш зарурлигини

чуқур сингдириш, “Халқ ва армия – бир тану бир жон!” деган эзгу ғоя асосида амалга оширилаётган ишларга эътибор қаратди.

Дарҳақиқат, Ватан фақатгина қурол билангина ҳимоя қилинмайди. Ҳар бир ёш ўзи танлаган мутахассислигини мукамал эгаллаш орқали ҳам ўз юртини ҳимоя қила олиши мумкин. Бунинг учун ҳар бир ёш миллий армиямизнинг тарихини теран билиш муҳим.

Тошкент ҳарбий округи оркестри ва яккахон хонандалари томонидан ижро этилган куй ва қўшиқлар, Академия талабалари томонидан тайёрланган чиқишлар тадбирга ўзига хос жозиба бағишлади.

Тадбир якунида барча фахрийларга Академиянинг эсдалик совғалари топширилди.

ВАЗИЯТ

“Муаммолар ечими дастур ижросига боғлиқ турибди”

Фуқаролар йиғинида 5 283 нафар аҳоли истиқомат қилади. Ўтган йил бошида 28 та оила кам таъминланганлар рўйхатига олинган эди. Йил давомида уларга моддий кўмак бердик, оила аъзоларини ишга жойлаштирдик, субсидия асосида ўзини ўзи банд қилишига кўмаклашдик. Қолаверса, 32 гектар ер уларга бўлиб берилди. Натижада бугунги кунда атиги 3 та оила рўйхатда қолди.

Умуман олганда, 2023 йилда 108 нафар фуқаро ишга жойлаштирилди, 43 нафарига имтиёзли кредитлар олиб берилди. Йил бошида 83 нафар ишсиз шахс рўйхатга олинган бўлса, уларнинг барчаси айна пайтгача ишли бўлди, ўзини ўзи банд қилди. Ҳозирда 10 нафар ички ва 12 нафар ташқи мигрантимиз бор. Уларни ортга қайтариш, шу ернинг ўзида ишли бўлишига кўмаклашиш чоралари кўриляпти. Бундан ташқари, уч йил муқаддам ИТХ оқибатида бир йигитимиз камалиб қолганди. Ўтган йили у озодликка чиқди. Унга фермерлик учун ер ажратдик, бугун фаолиятини намунали тарзда йўлга қўйган.

Ижтимоий масалалар ҳақида сўз кетса, 2023 йилда 1 та оилавий ажралиш ҳолати кузатилди. Эр-хотин ўзаро келишмовчилик сабаб анчадан бери бирга яшамаётганди. Буни қарангки, ҳали расман ажралиш қайд этилмасдан туриб, аёл бошқа бировга турмушга чиқиб кетди. Бу ҳолатда уларни яраштириш имконсиз. Аёлнинг оила аъзоларига танбеҳ бердик, ўртага олдик, аммо фойдасиз эди...

Шу билан бирга, 4 та оилани яраштирдик. Бунда улар билан алоҳида-алоҳида психологлар ишлади, имом-хатиб ва отинойилар суҳбатлашди. Яхшики, улар ўртадаги гинани унутишди, болаларнинг етим қолишига йўл қўйилмади. Қолаверса, 2 та нотинч оила бор эди. Кўча бийлари, кўча бекалари уларнинг ҳолидан доимий хабардор бўлишди, нотинчликка сабаб бўлаётган омилар билан ку-

рашилди. Ҳозирда улар соғлом ҳаёт тарзига қайтишди.

Қишлоқ жой бўлгани, ҳамма бир-бирини беш қўлда танигани учун жиноятчилик ҳолатлари учрамайди. Бироқ фуқаролар йиғини ҳудудидан “А-380” — “Қўнғирот-Бейнов” йўли ўтгани учун йўл-транспорт ҳодисалари кўп учрайди. Хусусан, ўтган йили иккита ҳолатда ўлим қайд этилиб, гарчи ҳайдовчилар бошқа маҳаллалар фуқароси бўлса-да, жиноят бизнинг гарданемизга тушди. Кўриниб турганидек, биздаги асосий муаммо — катта йўлнинг шу ҳудуддан ўтгани саналади. Буни ҳисобга олиб, ўтган йили Президент ташаббуси билан ажратилган 500 миллион сўм маблағ эвазига катта йўлнинг қатнов қисмига тезликни камайтувчи ускуна — “радар” ўрнатдик. Йиғиннинг ички кўчалари ҳам шундай қурилма билан таъминланди. Дастлабки таҳлилларга кўра, ИТХ юзага келиш ҳолатлари камайди.

Спорт йўналишида 3 нафар йигит-қиз югуриш мусобақа-

сида республикада 2-3 ўринларни қўлга киритди. Худудда “Ташаббусли бюджет” лойиҳаси орқали ўтган йили мини-футбол майдончаси қурилди. 59 гектар томорқа майдони бор, одамларнинг 95 фоизи ундан самарали фойдаланади. Томорқани сув билан таъминлашда муаммо бор, буни тегишли ташкилотларга етказганмиз. Натижасини кутяпмиз.

“Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси бўйича йилдан-йилга тажриба ортттирдик. 2022 йилда 35 минг туп кўчат экдик. Афсуски, уларнинг 18 мингтаси яшаб қолди. Қарийб ярми нега қуриб қолди? Таҳлилларга кўра, аввало, дуч келган жойга кўчат экилган, суви, парваришига у қадар эътибор қаратилмаган. Бундан тегишли хулоса чиқариб, ўтган йили худудга мос 22 минг туп кўчат ўтказдик. Уларни имкон қадар сув чиқадиغان жойга экишга ҳаракат қилдик. Қолаверса, ҳар бир хонадонга 10-15 тупдан кўчат бердик, уларнинг суви, парваришига оилалар масъулиги белгиланди. Ўйламанки, сон ортидан қувмай, сифатга эътибор берсак, биздан нимадир қолади.

Юқоридаги ютуқлар билан бирга, ечимини кутаётган масалалар ҳам бор. Жумладан, “Оталар чойхонаси” ва кутубхона қуришга зарурат бор. Турли тадбирлар ўтказиш, ёшлар билан ишлаш учун “Маънавият ва маърифат маркази”га эҳтиёж туғиляпти. Қолаверса, фуқаролар йиғини ўз биносига эга эмас, ҳозирда ижара асосида битта бинода фаолият юритяпмиз. Туманимизга Сирдарё вилояти Сайхунобод тумани бириктирилган эди, маҳалла идорасини қуриш бўйича уларга мурожаат қилганмиз. Масала ҳал бўлмади. Шундан сўнг сектор раҳбарига, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашига чиқдик. Куни кеча хушxabар олдик — “оғир” тоифадаги худуд сифатида овулимиз “Обод қишлоқ” дастурига киритилди. Ўйламанки, бизни қийнаётган кўпгина масалалар дастур доирасида ҳал этилади.

Худуд катта — 9 та аҳоли пунктидан иборат. Овулнинг бу бошидаги хонадондан нариги чеккасидаги хонадонга қадар 8-10 километр масофа бор. Ҳар куни айланиб чиқиш, ҳар бир оила ҳолидан хабар олиш қийинчилик туғдирапти. Имкони бўлса, маҳалла раисларига хизмат машинаси ёки имтиёзли кредит асосида автомобиль олиш имконияти яратилса... Қолаверса, ҳозирда йиғин ходимлари битта компьютер, принтердан фойдаланамиз. Тўғри, ходимларнинг айримларида планшет бор, бироқ бу билан ишни самарали йўлга қўйиб бўлмайди-да. Истардикки, ҳар бир ходимга алоҳида компьютер жамланмаси берилса, ишимиз янада унумли бўларди.

Мансур БЕКМУРАТОВ,
Қонлиқўл туманидаги
Бешкўпир овул фуқаролар
йиғини раиси.

ФИКР

“Инспектор маҳалладан чиқмаса, жиноят содир бўлмайди”

Ўтган йили маҳалла ҳаётига оид учта масала билан сектор раҳбарига мурожаат қилганмиз. Уларнинг барчаси ижобий ҳал этилиб, маҳалланинг 1 километр ички йўли асфальтланди, 1,5 километрлик масофада симёғочлар алмаштирилди, 5 километр ичимлик сув тармоғи тортилиб, 5 километр йўлга шағал ётқизилди.

Йил бошидан буён яна иккита тақлиф киритдик — биринчиси, яна 4,5 километр йўлни асфальт қилиш керак. Иккинчиси, маҳалла идораси қуриб берилиши зарур. Ҳозирда маҳаллий тадбиркорга тегишли бинода фаолият юритяпмиз. Сектор раҳбари жорий йилнинг биринчи ярмида, 22 март — Маҳалла тизими ходимлари куни байрамига қадар бино қуриб беришни ваъда қилган.

“Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси биз учун айна муддао бўлди. Ўтган йиллар давомида 1 минг тупдан зиёд кўчат экдик. Эътиборлиси, уларнинг деярли барчаси ҳозирда баравж ривожланяпти. Нега? Биринчидан, маҳаллий аҳолининг тажрибаси асосида худудга мос кўчатларни танлаб олдик. Иккинчидан, кўчатларни, асосан, сувли ерларга қададик. Учунчидан, ҳар бир кўчатга маҳалла аҳлини масъул қилиб қўйдик. Соннинг ортидан қувмаганимиз бугун самара беряпти. Ҳозирда 50 сотих кўча бўйларини туг дарахти ниҳолини экишга тайёрлаяпмиз.

Худудда иссиқхона, томорқачилик ривожланган. Аҳоли, картошка, пиёз, сабзи каби рўзғор маҳсулотларини етиштиради. Ўтган йили маҳаллада чимли стадион қурилди, мактаб спорт зали ёшлар ихтиёрида. Бандлик ҳақида сўз кетганда, ўтган йил бошида 200 нафардан зиёд мигрантни рўйхатга олганмиз. Йил давомида уларнинг 150 нафарга яқинини юртга қайтардик, кредит, субсидия асосида ишли қилдик. 20 сотихдан ер ажратиб, деҳқончилик қилишига шaroит яратдик.

Ўтган йили маҳаллада 3 та — иккита фирибгарлик ва битта йўл-транспорт ҳодисаси билан боғлиқ жиноят кузатилди. Афсуски, 2022 йилда бирорта жиноят содир этилмаганди. Шу боис жорий йил аввалидан нотинч оилалар, жиноятга мойиллиги бор шахслар, умуман, аҳолининг ҳар бир қатлами билан индивидуал ишлашни йўлга қўйдик. Қолаверса, ўтган йили 3 та ажралиш

ҳолати рўйхатга олинди. Улардан иккитасига фарзандсизлик сабаб бўлган бўлса, биттаси оилавий келишмовчилик туфайли ажрашиб кетди. Шу билан бирга, 10 дан зиёд оила яраштирилди. Асосий масала — молиявий қийинчилик билан боғлиқ. Оилаларга рўзғор ҳар доим ҳам тўкин бўлмаслиги, оғир вазиятларда бир-бирини тушуниб, қўллаб-қувватлаши кераклиги, бунда оиладаги катталарнинг ўрни сезилиб туриши лозимлигини уқтирдик.

Тақлифлар масаласига келсак, ўтган йили “Маҳалла бюджети” тизими туманимизда синовдан ўтказилди. Унга кўра, йиғилган мол-мулк ва ер солиғининг 10 фоизи маҳалла ихтиёрида қолиши керак. Бироқ, афсуски, шу тизим ишламади. Маҳаллада 1 миллиард сўмдан зиёд солиқ йиғилишини ҳисобга олсак, камида 100 миллион сўм маблағ йиғинга ўтказиб бериларди. Агар шу сумма бизга берилганида, худуддаги ижтимоий масалаларни ҳал этиб, кам таъминланганларга ёрдам кўрсатиш, кўчабошиларни рағбатлантиришни йўлга қўярди. Истардикки, бу йил мажкур тизим хужжатларда белгиланганидек ишласин.

Яна бир масала — жиноятчиликнинг олдини олиш билан боғлиқ. Маҳаллада, асосан, профилактика инспектори шу иш билан шуғулланади. 2018 йилда бир тажриба қилдим — инспекторни маҳалладан ҳеч қаерга чиқармадим. Маҳалланинг ўзида ишлади, яшади. Натижа ижобий бўлди — бирорта жиноят содир этилмади. Ҳозир-чи? Афсуски, инспекторни бир жойда тутиб бўлмай қолди. Ҳар икки кунда туманда мажлис, ҳар куни қайсидир масалада чақириб қолишади. Уларнинг ўзи иши билан шуғулланишига қўймаяпмиз. Истардикки, мажлислар камайтирилсин. Инспектор маҳалладан чиқмаса, жиноят содир бўлмайди.

Маматмурод ЖУМАЕВ,
Жарқўрғон туманидаги
“Қораянтоқ” маҳалласи раиси.

СИЗДА ҚАНДАЙ ТАЖРИБА БОР?

Раис ҳудудидаги ҳолатдан беҳабар юриши мумкинми?

Хабарингиз бор, газетамизда 2024 йилдан бошлаб, “Сизда қандай тажриба бор?” руқни ташкил этилди. Мазкур руқ орқали маҳаллалар ҳаёти, тажрибалар, фикр ва таклифлар бериб бориш йўлга қўйилди. Бу маҳалла раисларига минбар бўлиб, улар ўзларини қийнаётган, ўйлантираётган масалаларга ечим топиб, тажрибасини оммалаштириб, мулоҳазаларини баён этиб бормоқда. Утган қисқа муддатда бир қанча раислар билан боғланиб, тажрибаларини, муаммоларини ёритдик.

2023 йилда 104 нафар талабгорга кредит, 11 нафарига субсидия ажратилган. Умумий ҳолда кредит учун 220 та, субсидияга 42 та ариза келиб тушган. 116 та ариза мақсадсиз бўлгани учун рад этилган. Кредит олган фуқаролар 218 та янги иш ўрни яратган. Кредитдан самарали фойдаланилаётгани мониторинг қилинганда 2 та муаммоли кредит юзага келган. Масалан, Темура Пардаев сут маҳсулотлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш учун 33 миллион сўм кредит олган. Аммо ҳозиргача фаолиятини бошламаган. Ёки Азим Алиев ҳам 33 миллион сўм маблағни белгиланган мақсадда ишлатмаган. Айна пайт ҳар икки фуқарода 20 миллион сўм қарздорлик мавжуд. Аҳоли бандлигини таъминлаш, янги иш ўринлари яратиш бўйича ўрганишларда 216 нафар ишсиз рўйхатга олинган. Ҳозирда 180 нафари ишга жойлаштирилган. Қолганларга иш таклиф қилинган, аммо ойлик маош қониқтирма-

гани учун таклиф рад этилган. Маҳалладаги 48 нафар меҳнат мигрантини шу ерда ишлаши учун маҳалла ходимлари ҳаракати самара бермаган. Бирорта меҳнат мигранти қолиб ишлашни хохламаган. Йил охирида 2 нафари тадбиркорлик фаолиятини бошлаш учун кредит сўраган, бироқ лимит тугаб қолгани учун уларга ёрдам берилмаган.

Маҳалла раиси билан суҳбатимиз шу ерда якунланди. Сабаби Д.Раҳимов оилавий ажралишларнинг олдини олиш, нотинч ва муаммоли оилалардаги ижтимоий-маънавий муҳитни соғломлаштириш бўйича саволларимизга жавоб бера олмаслигини, бу ишларга хотин-қизлар фаолиятини масъул эканини таъкидлади. Бироздан сўнг хотин-қизлар фаолиятини биз билан боғланиб, 2 та низоли оила борлигини билдирди. Бандликни таъминлаш, тадбиркорликка кўмаклашиш йўналишидаги саволларга ҳоким ёрдамчиси жавоб берди. Тўғри, Президент ташаббу-

си билан маҳаллада янги иш тартиби жорий этилди. Дастлаб, “бешлик” тарзида ташкил этилган фаолият бугунга келиб “еттилик”ка айланди. Аммо бу, маҳалла раиси ҳудудидаги ҳолатдан беҳабар юриши мумкин, дегани эмас. Аксинча, ислохотларни ҳар бир хонадонга кириб боришида раислар ҳоким ёрдамчиси, ёшлар етакчиси, хотин-қизлар фаоллари ва профилактика инспектори бошини қовуштириб, “хонадонбай” муаммосини ўрганиб, ҳокимлар олдида аниқ масала қўйиб, маҳаллани ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришга масъул ва жавобгар бўлиши керак.

Умид қиламизки, Мирзо Улуғбек номидаги маҳалла раиси ўз фаолиятини мана шу мезонлар асосида қайта ташкил этиб, “маҳалла еттилиги”ни чин маънода бошини қовуштирувчи ислохотчига айланади.

Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ,
“Mahalla” мухбири.

Шу мақсадда Жиззах шаҳридаги Мирзо Улуғбек номидаги маҳалла раиси Дилшод Раҳимов билан боғландик. Маълум бўлишича, 2023 йилда 64 нафар эҳтиёжманд оила рўйхатга олинган. Ҳокимият ва ҳомийлар кўмағида барчасига моддий ёрдам, озиқ-овқат маҳсулотлари тарқатилган. Аммо қайта-қайта ёрдам сўрайдиган-

лар, боқиманда кайфиятдаги фуқаролар учраб турибди. Давлат уларга доимий ёрдам беришга мажбурмаслигини тушунтириб, иш таклиф этилса-да, маҳалла ёрдам бермаяпти, деб юқори ташкилотларга шикоят қилиш ҳолати кузатиляпти.

Худудда фуқароларни тадбиркорлик фаолиятини бошлашига кўмаклашиш мақсадида

ТАЖРИБА

“Сув танқислигидан 3,5 минг дона кўчат нобуд бўлган”

Утган йилги натижага кўра, хатловда 2 нафар эҳтиёжманд, кам таъминланган оила рўйхатга олинган. Ҳар иккисига маҳалла ёрдам берилди. Бувайса Ҳолматованинг хонадонига 2 киловатт қувватли қуёш панели, Нормурод Бобоев хонадонига сув иситкич ўрнатиб берилди. Раисликка 2022 йилда сайланган бўлсам, ўша пайтда боқиманда кайфиятдаги одамлар кўп эди. Қайта-қайта моддий ёрдам, озиқ-овқат маҳсулотлари сўраб келувчиларга тўғри йўл кўрсатилди. Оила даромадини ошириш учун маслаҳат берилди. Натижада боқиманда кайфиятдагилар қолмади. Аксариятига ўзини ўзи банд қилиши учун кредит ва субсидия ажратилди.

Масалан, 2023 йилда кредит учун 110 та ариза келиб тушган бўлса, шунини 95 таси қаноатлантирилди, 6 нафар талабгорга субсидия берилди. 15 нафар ариза ижроси кредит лимити тугаб қолгани учун 2024 йилга ўтказилди. Аммо олин-

ган кредит маблағини 3 нафар фуқаро қайтармаяпти. Фаолиятини йўлга қўйган, лекин банк қарздорлигини сўндирмаяпти. Тушунтириш ва суҳбатлар фойда бермагани учун ҳолат юзасидан туман прокуратурасига мурожаат қилдик. 2023 йилги хатловда 145 нафар ишсиз рўйхатга олинган бўлса, уларнинг 120 нафари ишга жойланди. Қолган 25 нафари касб-ҳунар марказида бепул ўқитилмоқда. Шунингдек, ҳисобга олинган 112 нафар меҳнат мигрантининг 28 нафарига кредит ажратилди. Натижада улар шу ерда иш бошлаб, даромад топишмоқда. Масалан, Одил Ибрагимов 33 миллион сўм кредит ҳисобига тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйиб, яна 2 та янги иш ўрни яратди.

Оилавий ажралишларнинг олдини олиш борасидаги ишлар яхши самара берди. 2022 йилда 5 та ҳолат қайд этилганди, 2023 йилда бу рақам 3 тага қисқарди. Бундан ташқари, жиноятчиликнинг олдини олиш бўйича тажрибамиз ўрганишга арзирли. 2022 йилда 6 та жиноят қайд этилиб,

“қизил” худудга киргандик. 2023 йилда жиноятлар сони тенг ярмига қисқарди ва “сарик” худуддаги маҳаллага айландик. Жазони ижро этиб қайтган фуқаролар билан ишлашда жамоатчилик назорати, нурунийлар кўмағидан фойдаланяпмиз. Масалан, Даврон Зикриллаев 2022 йилда психотроп моддалар савдоси билан шуғуллангани учун озодликдан маҳкум этилганди. 2023 йилда жазодан озод этилгач, маҳалла кўмағида иш билан таъминланди. Ҳозирда туман ободонлаштириш бўлимида ишлаяпти.

Маҳаллада 3 096 аҳоли бўлиб, уларнинг 2 минг нафардан кўпи спорт билан шуғулланади. Ортиқча вазнли 30 нафар фуқарони спорт мусобақаси, югуриш марафонига жалб этипмиз. Бундан ташқари, “Беш ташаббус олимпиадаси”да ёш вакилларимиз футбол, стиритбол, шахмат-шашкадан яхши натижа кўрсатяпти. Футбол мусобақасининг туман босқичида фахрли ўрин олган бўлсак, стиритбол бўйича республика босқичида фаол иштирок этдик. Спорт билан

шуғулланиш учун 1 та сунъий стадион, варкаут майдони мавжуд. Худудни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш борасида “Яшил макон” лойиҳаси доирасида 2022 – 2023 йилда жами 6 минг донадан ориқ кўчат экилди. Афсуски, уларнинг 3,5 минг донаси нобуд бўлди. Асосий сабаб – кўчат экишда ҳисоботбозликка йўл қўйилган, ер майдонининг талабга жавоб бериши ўрганилмаган. Масалан, маҳаллада ичимлик ва оқова сув танқис. Дарахт

кўчати экишда мана шу жиҳат эътиборга олинмаган.

Юқорида таъкидлаганимдек, худудда сув тақчиллиги кузатилади. Шу боис туман, вилоят ҳокимига, сектор раҳбарига, вилоят оқова сув корхонасига ёзма мурожаат йўлладим. Масъуллар 2024 йилнинг 1-чорагида муаммо ижобий ҳал бўлишига ваъда берди.

Шавкат САФАРОВ,
Ховос туманидаги
“Чаманзор” маҳалласи раиси.

ҲОЛАТ

“Тушунтирсак-да, “ажрашаман” деган оилалар кўнайяпти”

Маҳаллада деярли барча фуқаролар ўз ишига эга. Саккизта боқувчисини йўқотган оила туман ҳокимлиги, “маҳалла бешлиги” ва ҳомийларнинг доимий эътиборида. Уларга моддий ёрдам ва зарур озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб берилмоқда. Бу борада хотин-қизлар фаоли Марям Ашурова “Темир дафтар”даги аёлларга моддий ёрдам олишга ва боқувчиси йўқ аёлларга зарур ёрдамлар кўрсатиб келмоқда.

Бир-иккита боқимандалик кайфиятида бўлган фуқаролар бор. Бозорда савдо-сотик қилса-да, маҳалладан моддий ва нафақа пул талаб этади. Уларга моддий ёрдамлар белгиланган мезонларга тўғри келадиган оилаларга ажратилишини тушунтиряпмиз. Қолаверса, ҳозирда нафақа ва моддий ёрдамлар инсон омили аралашувисиз электрон тарзда олиб бориляпти.

Йиғинда тадбиркорлар кўп, йигирмага яқин корхона бор. Ҳоким ёрдамчиси Камолдин Худойкулов кўплаб фуқароларга кредит олишга кўмаклашди. Натижада 30 та янги иш ўрни яратилди. Ишсиз аҳолига 2,5-3 миллион сўмлик иш ўринлари таклиф этиляпти, лекин уларнинг аксарияти ойликли ишдан кўра, “Кўйлик” деҳқон бозори яқин бўлгани учун савдо-сотик ишларни маъқул кўришяпти.

Мигрантлар сони етмишдан ортиқ. Аҳолининг аксарияти корейс миллатига мансуб бўлгани учун кўпчилиги Кореяга, айримлари Россия ва Қозғоғистонга ишга кетяпти. Ўтган йил икки йигитни уйига қайтариб, кредитга 10 бошдан қўй олиб бердик. Бири қўшимча фаст-фут маҳсулотлари пишириб сотадиган тадбиркор қўлида ишлаяпти.

Қанча тушунтириш ишлари олиб берилмасин, ёш оилалар орасида ажралиш арафасида турганлар кўп. Ўтган йили фарзандсизликдан битта оила ажралишга мажбур бўлди. Қайнона-келин келишмовчилиги ва эри кўп спиртли ичимлик ичиши оқибатида иккита оилада низоли ҳолат бор. Имкон қадар ҳар бир оилани сақлаб қолишга ҳаракат қилинган. Бироқ қарс икки қўлдан деганларидек, оилаларда ҳам тинч-тотув яшашга хайрихоҳ бўлиш зарур.

Ўтган йили маҳаллада коррупция ҳолати бўйича тўртта жиноятчилик қайд этилган. Уларнинг барчаси савдо ишлари билан боғлиқ бўлиб, айбланувчилар бошқа ҳудуд фуқароларидир.

Ёшлар орасида спортга қизиқувчилар

кўп. Маҳалла етакчиси Абдуқодир Сатторов уларнинг қизиқишларидан келиб чиқиб, 59-мактабда ўзбек жанг санъати, таэквондо, шахмат, баскетбол, волейбол тўғрақларни йўлга қўйди. Натижалар яхши. Маҳалла ёшлари “Беш ташаббус олимпиадаси”нинг туман, вилоят, республика босқичларида фахрли ўринларни эгаллаб келмоқда. Мусиқа йўналишида ҳам ғолиблар бор.

Маҳалладаги 576 та хонадоннинг барчасида томорқа бор. Тўлиқ бўлмаса-да, етмиш фоизи томорқасидан самарали фойдаланиб, рўзғорбоп полиз ва сабзавот экинларини экади. Шахсан ўзим, 14 сотих томорқамга картошка, помидор, булғар қалампери ва товуклар учун етмиш кунлик маккажўхори экаман.

Худудда ҳашар ишлари доимий бўлади. Ҳозир қариялар чойхонасини таъмирляпмиз. “Яшил макон” лойиҳаси доирасида аҳолига 360 туп мевали дарахтлар тарқатилиб, томорқаларга экилди. Зовурлар атрофида бўш жойлар бор, фақат у ердан жой олиб, боғ қиладиган одам йўқ. Чунки аҳоли чорва молларини зовур атрофларидан бошқа боқадиган жойи қолмаган. Бу ерга дарахт экиб, боғ қиладиган фуқаролар ҳам эртага мол боқадиган маҳалладошлари билан сен-менга боришни исташмаяпти.

Маҳалла 1-секторга қарагани учун туман ҳокими фуқаролар билан тез-тез мулоқотда бўлмоқда. Мавжуд муаммолар аста-секин ҳал этилмоқда. Яқинда бир фуқаро аукцион орқали олган ерида кадастр билан боғлиқ муаммоси бўлгани учун ҳоким қабулида бўлди. Ҳоким мавжуд муаммони 15 январларда ҳал этилишини билдирди.

Маҳаллага турли раҳбарлар, вакиллар келиб, муаммоларни ўрганишяпти, лекин амалий натижаси секин кечяпти.

**Абдушукур ҲОЗИЕВ,
Ўрта Чирчиқ туманидаги
Ким Пен Хава номли маҳалла раиси.**

МУАММО

“Ишлайман”, деганга бирор корхона йўқ”

Маҳаллада 779 та оила бор. 11 нафари “Темир дафтар”га киритилган бўлиб, уларга ҳар уч ойда, байрамларда ҳомийлар кўмагида зарур озиқ-овқат маҳсулотлари етказилмоқда. Дилором Холбоевага уйини ёпиш учун 65 та шифер, боқувчисини йўқотган яна бир аёлга 50 та шифер ва 40 та ёғоч устун берилди. Уч фарзанднинг онаси, боқувчисини йўқотган Клара Сангировага ҳомий ёрдамида соғин сигир олинди.

Афсуски, белгиланган мезонларга тўғри келмаса-да, моддий ёрдам, нафақа пули сўраб, боқимандалик кайфиятига берилганлар бор. Тушунтиришлар олиб борилган, уч нафари хунари ортидан ишли бўлди.

Ўтган йили кредит олишга тавсия берилган 16 нафар фуқародан учтаси кредит олиб, оиласини, ўзининг бандлигини таъминлади. Қолганлари кредит тўлашни ўйлаб, иккиланяпти. Ишсизлар рўйхатини аниқ билмадим, лекин икки нафар фуқаромиз Олмалик заводига ишга жойлашди. Мигрантлар ўзгарувчан, бири келиб, бири кетаверади. Ўтган йил 210 нафардан ортиқ мигрант бор эди. Шундан икки нафари ёшлар етакчиси ташаббуси билан ишли бўлди.

Маҳаллада оилавий муносабатлар яхши. Бироқ ҳозирги ёшларга тушуниш қийин бўляпти. Қайнона-келин келишмовчилиги сабаб, бир оила ажралиш арафасида.

Йиғин “Тошкент–Термиз” автомобиль йўли бўйида жойлашгани сабаб, бу ерда автоҳалокатлар бўлиб туради. Афсуски, уларнинг рўйхати бизнинг маҳалла ҳисобига ёзилмоқда. Бунинг натижасида 2023 йил 2 та автоҳалокат қайд этилди. Маҳалланинг ўзида иккита қўшнинг ер масаласидаги жанжали ва битта қўй ўғриси бўлган.

Ёшлар етакчиси аҳоли ўртасида футбол, кураш, шахмат, шашка, волейбол мусобақаларини тез-тез ўтказиб туради. Маҳалла идораси ёнидаги мини стадион доим футбол ишқибозлари билан тўла. Мактабдаги спорт залда кураш, волейбол тўғрақлари фаолият юритмоқда. Волейбол жамоаси “Беш ташаббус олимпиадаси”да 2022 йил республикада фахрли ўринни эгаллади. 2023 йил унчалик омадли келмади, туманда 1-ўринни эгаллаб, вилоятдан қайтишди.

Аҳоли томорқалари лалми ерлардан иборат. Ёғингарчилик яхши бўлса, буғдой ва арпа экади. Беш йилдан буён тоғлар-

га яхши қор ёғмаётгани сабаб, оқова сув йўқ. Ҳатто, булоқлардан келадиган сувлар ҳам май ойидан ноябргача оқмаяпти. Имконияти етганлар тўрт-беш хўжалик бўлиб, артезиан қудуқ қазиб, ичимлик, чорва ва томорқаси учун фойдаланмоқда. Ҳозирда қирқдан ортиқ артезиан қудуқлари бор. “Яшил макон” лойиҳаси доирасида 200 туп манзарали кўчатларнинг аксариятини ана шундай томорқа ер эгаларига тарқатилиб, бир қисмини маҳалла идораси атрофида экдик. Аҳолига қўшимча 200 туп тут кўчати тарқатдик.

Маҳалла 1-секторга қарагани учун туман ҳокими фуқаролар билан тез-тез учрашув ўтказиб туради. Шундай учрашувлардан бирида ҳокимга аҳолини ичимлик сув билан таъминлаш масаласини кўтаргандик. Натижада 750 миллион сўмга 200 метр чуқурликда артезиан қудуғи қазилиб, 4 километрга тармоқ тортилди. Алоҳида сув минораси ва трансформатор ўрнатилди. Бироқ сув яхши келмаяпти. Бу масалани тегишли ташкилотларга билдиргандик, яна қайта қудуқ қазиб кўришларини билдирмоқда. Маҳаллага туман ҳокимидан ташқари, ички ишлар бўлими, туман имом-хатиби, хотин-қизлар бўлими раҳбарлари келиб, ҳисобот беришди. Лекин аҳолига 45 кунда етказилиши белгиланган газ баллонлари икки ойга чўзилиб кетяпти. Бу масалада туманга таъминоти раҳбарига мурожаат қилинган, бироқ амалий ёрдам йўқ.

Маҳаллада бирорта ишлаб чиқариш корхонаси йўқ. Ишсиз аҳоли, асосан, хотин-қизлар. Улар 10 километр олисдаги интенсив боғда, қўшни маҳалладаги деҳқонларнинг пиёз экинларида мавсумий иш билан банд. Йигитларнинг аксарияти Россия ва Қозғоғистонга ишга кетмоқда.

**Абдували САҲОЕВ,
Нуробод туманидаги
“Сарикул” маҳалласи раиси.**

МАНЗАРА

“Масъулиятни унутган одам ўзини ҳам унутади”

Ўтган йили тадбиркорлик қилиш истагини билдирган 59 нафар фуқарога маҳалла тавсияси билан кредитлар ажратилди. Улар асосан иссиқхона, чорвачилик, боғдорчилик, паррандачилик йўналишларида ўз фаолиятини бошлашди. Фақат 2 киши тажрибасизлиги сабаб берилган маблағдан унумли фойдалана олмади. Энди кредитни сўндириш масаласида ҳам муаммо юзага келмоқда. Ҳоким ёрдамчисидан қарзни тўлаш муддатини узайтиришда ёрдам беришини сўрашапти. Баъзан кредит олиш учун тавсиянома сўраб келадиганларнинг мурожаати қаноатлантирилмайди. Сабаби бизга бошқа бизнес режа кўрсатиб, пулни олгач, бошқа мақсадларда ишлатишни кўзлаган бўлади. Кимдир машина харид қилмоқчи бўлади, яна бошқаси уйини таъмирлатишни ўйлайди. Аҳоли орасида юриб, кузатиб ким нима ўйлаётганини дарров сезамиз. Шундайлардан 3 кишига тавсиянома берилмади.

МЕХНАТ ҚИЛГАН ОДАМ КАМ БЎЛМАСЛИГИНИ ТУШУНИБ ЕТИШДИ

Худудимизда айни вақтда ишсизлар сони 46 нафарни ташкил этади. 2023 йили 160 нафар фуқаронинг ишга жойлашишига ёрдам бердик. Жумладан, 59 кишига 10 сотихдан 30 сотихгача ер ажратилди. Сабзи, шолғом, буғдой каби экинлар экиб, анчагина даромад топишди. Энг муҳими, меҳнат қилган одам кам бўлмаслигини тушуниб етишди.

Йил бошидан қолган ишсизларни ҳам банд қилиш борасида аниқ режалар тузиб чиқяпмиз. 14 нафарига кредит олишида ёрдам берсак, яна 17 кишини фермер хўжаликларида доимий ва мавсумий ишга жойлаштирмоқчимиз. Аҳоли қанча тўкин-сочин ҳаёт кечирса, кўнглимиз хотиржам бўлади.

Аммо эҳтиёжманд оилаларимиз ҳам борки, уларга ёрдам қилмасак бўлмайди. Бизда 43 та шундай тоифадаги оилалар мавжуд. Уларга туман ҳокимлиги ва ҳомийлар томонида йилига икки-уч мартадан моддий ёрдам кўрсатиб келинмоқда. Зарур озик-овқат маҳсулотлари билан таъминланмоқда. Қолаверса, шароити оғир бўлган учта хонадонни ҳокимлик, иккитасини ҳомийлар қайта таъмирлаб беришди.

Маҳалламизда иккита боқиманда кайфиятдаги дангасалик касалига чалинганлар бор. Фақат “бер-бер”, деб ўтиришади, ўзларини ҳаракат қилгиси келмайди. Иш таклиф қилсак, шароити ёқмайди. Улардаги бу ҳолатни бартараф этиш мақсадида тез-тез суҳбатлашиб турибмиз. Вақти келиб ўз тақдири, келажаги учун қайғурар, деб умид қиламиз.

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК ОРТИДАГИ МАШМАШАЛАР

Худудимиздан хорижга кетганлар сони 220 кишини ташкил этади. Ўтган йили

шундай фуқароларнинг 56 тасини юртимизга қайтардик. Имкон даражасида ёрдам қилиб, ишга жойлаштирдик. Қолганлари яқинларига пул юбориб, вақти-вақти билан келиб туришади. Фақат икки киши оиласини ташлаб қўйган. Улардан биттаси ҳали уйланмаган, ота-онасидан умуман хабар олмайди. Яна бошқаси икки фарзанди ва аёлини ташлаб, бошқа оила қургани ҳақида эшитдик. Бундай масъулиятсиз кимсаларнинг яқинларини тез-тез йўқлаб, ҳолидан хабар олиб турибмиз.

Масъулиятсиз одамни қанча ҳаракат қилманг йўлга солиш қийин бўлар экан. Шундайлар сабаб кўплаб оилалар бузилиб кетмоқда. Хусусан, маҳалламизда ортда қолган йил иккита ажралиш қайд этилди. Бир оила фарзандсизлик сабаб шу қарорга келди. Иккинчиси тарафларнинг ўзаро келишмовчилиги, майда гаплар билан иккита болани тирик етим қилишди. 18 та оиланинг яраштириб қўйганимиз сал бўлса-да, кўнглимизни равшан қилади.

Маҳалла тизимида оилавий муаммолар энг долзарб масалалигича сақланиб қолмоқда. Хусусан, худудимизда 9 та жанжалли оилалар қайд этилган бўлиб, улардан тез-тез хабар олиб тураемиз. Бориб, гаплашиб келганимиздан кейин 2-3 ойгача тинчиб қолишади-да, яна арзимас баҳона билан гап талашиб қолишади. Қайнона-келин, ака-ука, қўни-қўшни ўртасидаги келишмовчиликлар сабаб юзага келган бундай муносабатларнинг 11 тасини маҳалла ходимлари бирдамликда ижобий томонга ўзгартиришга эришдик. Лекин битта жанжал қанчадан-қанча муаммоларни келтириб чиқаришини инобатга олиб, доим сергакмиз.

Жинойтчилик аслида битта ноўрин ҳаракат ёки гапдан бошланади. Ўтган йили

содир этилган иккита жиноятнинг бири тан жароҳати етказиш бўлса, яна биттаси вояга етмаган шахс томонидан ўғрилиқ қилингани бўлди. Уларга қонун доирасида чора кўрилди ва зарурий хулосалар чиқаришди. Шунга қарамай, профилактика инспектори мунтазам назорат олиб боради.

2007 йилда туғилган ўсмир қиз мактабдан келиб, уйдаги ногирон аммасидан ҳол сўрайди-ю, кейин ўз жонига қасд қилади. Бу масала бўйича кенг қамровли суриштирув ишлари олиб боришимизга қарамай, муаммонинг илдизи нимада эканини ҳали топа олмадик. Унинг соғлиги, руҳий ҳолати бўйича шикоят бўлмаган. Мактабда ҳеч қандай келишмовчилик ва можаро юзага келмаган. Ҳамма ҳайрон...

Бу ҳодиса бизни анча сергак тортишга ундади. Маҳалламиздаги 5 нафар руҳий носоғлом фуқаролар билан янада кўпроқ ишлаш кераклигини тушундик. Профилактика инспектори ва ИИБ психологлари билан ҳамкорликда тизимли ишлар олиб борилмоқда. Улар орасида бошқаларга тажовуз қиладиган бир йигит бор. Ҳар олти ойда махсус шифохонада даволаниб келади. Бошқа вақтда турмуш ўртоғининг назоратида.

ТОМОРҚАДА ИШЛАШ СПОРТНИНГ БИР ТУРИ

Худудимиздаги эркин кураш, стол тенниси, волейбол, шахмат ва шашка тўғаракларида қизиқувчилар мунтазам шуғулланиб келишмоқда. Ёшлар етакчиси ёш тоифасидан келиб чиқиб, турли мусобақалар ташкиллаштириб келмоқда. Яқин орада аёллар учун фитнес зали қуришни режалаштирганмиз. Умуман олганда, маҳалламизда ҳамма ҳаракатда. Чунки томорқада ишлаш спортнинг бир турида...

Расман томорқачи сифатида рўйхатдан ўтганлар 123 нафарни ташкил этади. Аслида 900 хонадоннинг 6 сотихдан 20 сотихгача ери бор. Ҳаммаси унумли фойдаланилади. Ҳеч бўлмаганда рўзғори учун сабзавот етиштиришади.

Ўзимда 16 сотих томорқам бор. У ерда ҳар йили картошка, сабзи каби маҳсулотлар етиштирамиз. Айни вақтда 2 сотихли иссиқхонамга кўкатлар ва картошка экилган. Насиб қилса, Наврўз арафасида пишиб етилади. Баъзида эҳтиёжимиздан ортиқчасини бозорга олиб чиқамиз.

“Яшил макон” лойиҳаси бўйича 2022 йил 4,5 мингта 2023 йилда эса 5 мингта кўчат экилди. Бу фақат рўйхатга олинган рақамлар ҳол. Бундан ташқари, аҳоли ҳовлисига, кўчасига қанчадан-қанча ниҳоллар ўтказишган. Уларнинг парваришлар учун фермерларни масъул қилиб қўйганмиз. Бирорта дарахт увол бўлмасин деб...

ҲАЛ ҚИЛИНИШИ КЕРАК, АММО...

Ўтган йили туман ҳокимлиги 2 км. йўлни асфальт қилиб берди. Кўчаларга 50 та электр устунлар, 45 та ёриткичлар ўрнатилди. Оилавий поликлиника қайта таъмирдан чиқди. 12-мактабнинг иситиш қувурлари янгиланди. Бу йил 8 км. шағаллаштирилган йўлни асфальт қилиш керак. Шу билан бирга 43-МТМ қўрилганига анча йиллар бўлгани боис таъмирталаб ҳолатга келиб қолган. Ўтган йили боғчанинг фақат иситиш қозонини алмаштирилди, холос. Туман ҳокимлиги ушбу масалалар 2024 йилда ечилишини ваъда қилмоқда.

Қодир МУБИНОВ,
Бухоро вилояти Пешку тумани “Чибоғони” маҳалласи раиси.

НУҚТАИ НАЗАР

“Ҳоким билан мулоқотда муаммолар ечим тошди”

Ўтган йил бошида 78 нафар фуқаро ишсиз эди. Йил якунига қадар уларнинг 56 нафари ишли бўлди. Жумладан, 15 нафар хотин-қиз, 20 нафар ёш “Агро-мир” қурилиш корхонаси, жинси материал ва болалар кийимлари ишлаб чиқариш фабрикасига ишга жойлашди. Қолган ишсиз фуқаролар Россия ва Қозоғистонга ишга кетишди. Декабрь-ноябрь ойларида 20 нафар мигрант ўз уйларига қайтарилиб, Қорасув массивидаги қурилиш ишларига ишга жойлаштирилди.

Аҳолини касб-хунарли қилиш мақсадида 70 миллион сўм грант ютиб олиб, маҳаллада “Сабр” ўқув мактаби ташкил этилди. Бу ерда ишсиз фуқароларга компьютер саводхонлиги, сартарошлик, тикувчилик ва пишириқчилик бўйича хунар ўргатилмоқда. Ўтган йили олтмиш нафар хотин-қиз икки ой давомида турли касб-хунарга ўқитилиб, сертификатлар топширилди. Шу сертификат асосида имтиёзли кредитлар олишди.

Бундан ташқари, 50 нафар ишсиз фуқаро турли йўналишлар бўйича имтиёзли кредитлар олиб, тадбиркорлик фаолиятини бошлади. 6 нафар фуқарога ер берилди. Икки нафар аёл тикувчилик фаолиятини йўлга қўйиб, уч кишини ишли қилди.

Эҳтиёжманд, камбағал оилалар доимий эътиборда. Туман ҳокими, 1-сектор раҳбари кўмагида “Темир дафтар”га киририлган 11 нафар эҳтиёжманд ва камбағал фуқароларга зарур озиқ-овқат маҳсулотлари тарқатиб келинмоқда. Беш нафарнинг хонадонига қуёш панели ўрнатилди. 4 нафарига пиширик

печи, 3 нафарига тикув машиниси берилди. Чин етим Ситора Дўстмуродованинг уйи таъмирланиб, турмушга узатилди.

Маҳаллада спортсеварлар кўп. Уларга зарур шароитлар яратилган. Битта катта, тўртта минни стадион бор. Самбо, миллий кураш тўғрисида фаолият юритилмоқда. Ёшларимиз “Беш ташаббус олимпиадаси”нинг вилоят босқичида шахмат бўйича 3-ўринни эгаллади. Ака-ука Шухрат ва Анвар Худойкуловлар кураш бўйича Туркияда ўтказилган мусобақада жаҳон чемпиони бўлган, Ички ишлар вазирлиги томонидан маҳаллага спорт комплекс жиҳозлари топширилди. Яратилган шароитлардан аҳоли хурсанд. Айна пайтда маҳалла ёшлари учун учта “Street Workout” майдони ишлаб турибди.

Аҳолини соғлом турмуш тарзига қизиқтириш тажрибаси бор. Шу сабаб, ёшлардан ташқари, ёши катта инсонлар спорт билан шуғулланади. Ҳар куни эрталаб 50-60 нафар аёллар бадантарбия машғулотларини бажаради. Юздан ортиқ эркеклар футбол ўйнайди.

Самарқанд шаҳри яқин бўлгани учун томорқачилик яхши ривожланган. Йиғинда бир ярим минг хонадон бўлса, шундан мингтасининг томорқаси бор. Ҳозирда уларнинг олтмиш фоизида саримсоқ пиёз, исмалоқ, пиёз каби тўқсонбосди экинлар экилган. Аҳолининг қирқ фоизида иссиқхона бор. Шахсан ўзининг 4 сотихли иссиқхонада исмалоқ ва турли кўкатлар парваришланмоқда. Эрта баҳорда помидор ва бодринг экамиз.

Ортада қолган йил давомида чорасизликдан иккита оилавий ажралиш қайд этилди. Йиғирмата оила яраштирилди. 2022 йилга нисбатан ажралишлар эллик фоизга камайган. Низоли оилалар деярли йўқ. Ҳамма оғайни, қариндош. Бироқ баъзи аёллар сабаб, қўни-қўшни ўртасида бироз келишмовчиликлар кузатиб турилади. Ўтган йил ана шундай беш-олтита қўшнини яраштирдик.

Маҳаллада жиноятчилик йўқ, “яшил” тоифага киритилган. Баъзан ёшлар ўртасида қизиқонлик сабаб майда безорилик бўлиб туради. Бундай ёшларнинг хулқи профилактика инспектори ва нурунийлар иштирокида халқ олдида муҳокама этилиб, қатъий огоҳлантириш ва насиҳатлар берилади. Бунинг натижасида ёшлар ўз хатосини англаб, қайта бундай ишларга қўл урмаяпти.

Худудни ободонлаштириш

ва кўкаламзорлаштириш мақсадида мунтазам ҳашар ташкил этилади. Ҳашар ишларида аҳолининг 60 фоизи доим фаол. “Яшил макон” лойиҳаси доирасида ўтказилган ҳашарда 20 та кўп қаватли уйларнинг атрофидаги қаровсиз ерлар тозаланиб, икки минг туп манзарали ва мевали кўчатлар экилди. 55 сотих боғ яратилиб, тажрибали боғбон Олим Солиевга 10 йилга шартнома асосида берилди. Ўтган йиллар давомида “Яшил макон” лойиҳаси асосида экилган дарахтларнинг беш мингтаси яшаб, ривожланмоқда.

Муаммоларнинг аксарияти “маҳалла бешлиги” ёрдамида ҳал этилади. Бироқ йирик муаммолар юзасидан тегишли ташкилотларга мурожаат этилади. Ўтган йили туман ҳокими, туман электр тармоқлари корхонаси ва “Оқовасув” корхонаси раҳбарларига мавжуд муаммолар бўйича чиқдик. Натижада Бобур, Самарқанд, Лабиариқ кўчаларида яшовчи аҳоли хонадонларига 2,5 километр ичимлик сув тармоғи тортилди. Электр энергия таъминоти ва канализация қувурлар яхшиланди.

Тегишли ташкилот раҳбарларининг маҳаллада ҳисобот бериш тизими йўлга қўйилган. Туман ҳокими ҳар ой маҳалла аҳолиси билан учрашиб, қилинган ишлар ва келгуси режалар бўйича ҳисобот бермоқда. Бундан ташқари, ўтган йил туман электр тармоқлари корхонаси ва тумангаз корхонаси раҳбарлари ҳисобот беришди. Бунинг натижасида аҳоли билдирган мавжуд муаммоларга ечим топилди.

Абдумажид МАЛИКОВ, Оқдарё туманидаги “Мустақиллик” маҳалласи раиси.

ТАНЛОВ

“Энг тоза маҳалла” танлови ғолибига электромобиль берилди

“Чикиндиларни бошқариш тизимини такомиллаштириш ва уларнинг экологик вазиятга салбий таъсирини камайтириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида”ги Президент Фармони (ПФ-5-сон, 04.01.2024 й.) қабул қилинди.

Фармон билан ҳар йили “Энг тоза маҳалла” танлови ўтказилиб, танловда ғолиб бўлган 14 та маҳаллага чикинди йиғиш майдончаси қуриш, чикинди контейнерларини ўрнатиш ва дарахт экиш учун жами 500 миллион сўм пул ҳамда хизматда фойдаланиш учун 1 тадан электромобиль берилди.

2024 йил 1 апрелдан кўчмас мулк ҳамда автотранспортлар билан боғлиқ битимларни нотариал тасдиқлашда қарздорлик мавжудлиги Ягона электрон тизим орқали онлайн текширилиб, қарздорлик бартараф этилгач, нотариал ҳаракат амалга оширилади.

Чикинди хизматлари учун ойлик тўловлардан қарздорлиги бўлган абонентлар SMS орқали хабардор қилиб борилади.

Қарздорлик бўйича огоҳлантирилгандан кейин тўлов қилмаган шахсларнинг электр учун тўловларини қабул қилишни вақтинчалик чеклаш амалиёти қуйидаги босқичларда жорий этилади:

1-босқичда – Тошкент ва Нукус шаҳарлари ҳамда вилоят марказларида 2024 йил 1 июндан – 6 ойлик қарздорлик учун;

2-босқичда – республиканинг барча ҳудудларида 2025 йил 1 январдан – 3 ойлик қарздорлик учун;

3-босқичда – республиканинг барча ҳудудларида 2025 йил 1 январдан – 1 ойлик қарздорлик учун.

2024 йил 1 июндан маиший чикиндилар таркибидаги иккиламчи хомашёни реализация қилиш фақат биржа орқали амалга оширилади (аҳоли мустақил саралаган чикиндилар бундан мустафно).

Фармон билан автомобиль йўлларида йўл ҳаракати қоидалари бузилганлигини фото ва видео қайд этиш воситаларини ўрнатган тадбиркорларга экологик ҳуқуқбузарликларни ҳам қайд этиш ва Давлат экологик назорат инспекциясига хабар бериш ҳуқуқи берилди. Бунда тадбиркор жарима сифатида ундирилган маблағнинг 20 фоизи миқдоридан пул билан рағбатлантирилади.

ХУҚУҚ

Ҳар бир маҳалланинг ўз жамғармаси бўлади

Президент қарорига кўра, Маҳалланинг Пижимой-иқтисодий муаммоларини ҳал этиш жамғармаси ҳар бир фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи ҳузурида ташкил этилади. Харажатлар бўйича шахсий ғазна ҳисобварақлари маҳалла уюшмаси томонидан ҳар бир фуқаролар йиғини бўйича алоҳида очилади.

Жамғарма маблағлари қандай шакллантирилади?

мол-мулк ва ер солиғи бўйича ундирилган маблағларнинг 10 фоизи;

маҳалла идоралари орқали кўрсатилган давлат хизматлари учун ундирилган йиғимнинг 10 фоизи;

маҳалладаги ҳудуди 2 000 квадрат метргача бўлган давлат кўчмас мулк объектларини онлайн-аукцион савдолари орқали сотишдан тушадиган маблағлар;

маҳалланинг мол-мулкни белгиланган тартибда ижарага беришдан олинган маблағлар;

маҳаллий бюджети прогностининг ортиқча бажарилган қисми ҳисобидан; донорлик маблағлари, грантлар, хомийлик хайриялари ва бошқалар.

Ҳар ой якунлари бўйича туман (шаҳар) солиқ инспекциясининг маҳаллалар кесимида ундирилган тўловлар

тўғрисида Ҳазначиликка тақдим этган рўйхати асосида ҳар бир маҳалла учун очилган ҳисобварақларга маблағларнинг тегишли қисми ўтказилади.

Жамғарма маблағларидан маҳалла фуқаролар йиғини кенгаши қарори асосида фойдаланилади.

ОҒРИК

“Фуқаролар яроқсиз уйда, мажбуран кўчириш имконсиз”

2022 йилдан бери маҳалла раиси лавозимида ишлаб келяпман. Дастлабки кезде бир қатор оқсоқлик кузатилганди. Жумладан, жиноятчилик сони кўп, ишсизлик юқори ўринда турарди. Ўтган даврда мана шу муаммолар устида режали ишлаб, самарага эришдик. Бугунга келиб, жиноятчиликдан ҳоли ҳудудга айландик. Хатловда 114 та эҳтиёжманд ва камбағал оила рўйхатга олинганди. Барчасига амалий ёрдам кўрсатилди. 6 та эҳтиёжманд оила хонадонига кўёш панели, 4 тасига сув иситгич ўрнатиб берилди. Бир нафар кам таъминланган фуқарога ҳайдов трактору олиб бердик. Икки нафар эҳтиёжманд оила вакилларининг уйини таъмирлашга кўмаклашдик.

Тадбиркорлик фаолиятини бошлаш истагидаги фуқароларга кредит ажратиш учун тавсиянома ҳоким ёрдамчиси орқали берилгани сабабли йил давомида ариза билан мурожаат қилганлар сони аниқ билмайман. Аммо уларнинг 9 нафарига кредит ажратилганидан хабарим бор. Барчаси маблағдан мақсадли фойдаланяпти. Жараёни ҳар 15 кунда мониторинг қилиб борамиз. Афсуски, 2 нафар фуқаро муаммоли кредит юзага келишига сабаб бўлмоқда. Азиз Раҳмонов чорвачилик йўналишида олинган маблағни мақсадсиз сарфлаб, хорижга чиқиб кетган бўлса, Баҳодир Худойшукуров асли водийлик бўлиб, бизда вақтинча яшарди. Тадбиркорлик учун кредит олиб, доимий яшаш жойига қайтиб кетган. Муаммоли кредитни ундириш бизнинг чекимизга тушиб қоляпти. Уларни қидириб, оиласи ва ўзи билан суҳбат ўтказилляпти. Маблағни қайтариш чораси кўриляпти.

Аҳоли бандлигини таъминлаш борасида ўтказилган хатловда 58 нафар ишсиз рўйхатга олинганди. Барчаси ишга жойланди. Маҳаллада ишсизлик муаммоси йўқ, деса бўлади. Чунки ҳудудда электр энергияси ишлаб чиқарадиган кўшма корхона ташкил этилмоқда. Агар шу корхона тўлиқ иш бошласа, 3000 та иш ўрни яратилади. Меҳнат мигрантлари 76 нафарни ташкил этмоқда. Уларни юртга қайтариш чораси кўрилмоқда. Масалан,

Ўткир Каримов уста пайвандчи бўлиб, хорижда 10 нафарга яқин ишчи билан меҳнат қиларди. Шу устани 10 нафар ишчи билан олиб қолишга эришдик. Улар янги барпо этилаётган кўшма корхонада пайвандчилик қилмоқда. Ўртача 6 миллион сўм маош олмақда.

Афсуски, оилавий ажралишлар жуда оғриқли бўлиб турибди. 2022 йилда 12 та, 2023 йилда 11 та оилавий ажралиш қайд этилган. Масалан, маҳаллада яшов-

чи Достон Тўраев тўйдан аввал қонуний никоҳдан ўтган эди. Аммо улар бирга яшмай туриб, ажраб кетди. Шукр, низоли оилалар йўқ. Музаффар Раҳмонов оиласи нотинч ҳисобланади. Кўчабошилар бириктирилиб, доимий тарғибот ишлари олиб борилгани самара берди. Бундан ташқари, моддий ёрдам кўрсатилди. Аёли Юлдуз Раҳмонова “Аёллар дафтари”га рўйхатга олиниб, химоя ордери билан таъминланди.

Аҳолини соғломлаштириш, спорт билан шуғулланишини таъминлаш борасидаги кўрсаткичлар яхши. Ҳудудда спорт майдончаси бўлиб, кўшимча яна бир майдон қуриляпти. Маҳалладан 3 та осие чемпиони чиққан. “Беш ташаббус олимпиадаси”да доим юқори натижа қайд этиб келамиз. 5886 та хонадоннинг 800 тасида томорқа бор. Ўзини ўзи банд қилиб, даромад топаётганлар 200 нафарни ташкил этади.

“Яшил макон” лойиҳасида 2022-2023 йил давомида жами 1400 дона кўчат экилиб, платформага киритилди. Сув ва ер яхши бўлгани учун аксари баравж кўкарди. 15 фоизи нобуд бўлди, холос.

Маҳаллада аҳоли муаммоси билан ишлаш, унга ечим топишда барча соҳа раҳбарлари кўмак бермоқда. Фақат бир муаммога ечим топилмаяпти. Ҳудудда жойлашган 50-, 60-кўп қаватли уйлар ўртасидан иккига бўлиниб кетган. Мутахассислар ўрганиб, бу уйларда яшаш мумкин эмас, деган хулоса берган. Аммо фуқароларни мажбуран кўчириш имконсиз. Уларга яшаш учун уй бериш лозим. Эртага бирор қор-қол бўлса, жавобгарлик кимнинг зиммасига тушади? Яна маҳалла айбдор бўлиб қолишидан хавотирдамиз.

Илҳом ҚОРАБОЕВ,
Ширин шаҳридаги
“Фарҳод” маҳалласи раиси.

МЕНДА САВОЛ БОР...

“Фуқаро чет элда бўлса, алимент қандай ундирилади?”

Шерзод САЙДУЛЛАЕВ,
Самарқанд шаҳридаги
“Мир Саид Барака”
маҳалласи раиси:

— Маҳаллада яшовчи алимент тўловчи ишлаш учун чет элга кетганда низоли вазият учраб туради. Шундай ҳолатда маблағ қай тартибда ундирилади? У Ўзбекистон Республикасига қайтгач, қарздорлигини қоплай олмагани учун жиноий жавобгарликка тортилса, вояга етмаганларнинг моддий таъминоти қандай ҳал қилинади?

Малика ТОЛЛИБОЕВА,
“Мадад” ННТ Самарқанд шаҳар ҳуқуқий маслаҳат бюроси бош мутахассиси:

— Оила кодексининг 145-моддаси кўра, алимент тўлаши шарт бўлган шахс доимий яшаш учун ёки уч ойдан ортиқ муддатга чет давлатга кетаётганида ўзи таъминот бериши

лозим бўлган алимент олувчи билан келишув тузиши шарт. Алимент тўлаш тўғрисида келишувга эришилмаган тақдирда, шахс алимент миқдорининг пул билан тўланадиган қатъий суммада белгиланиши ва бир йўла тўлаш тўғрисида ёки эвазига муайян мол-мулкни бериш ёхуд бошқа усулда тўлаш тўғрисидаги талаб билан судга мурожаат қилишга ҳақли.

Агар даъвогар алимент ундириш чорасини ўз вақтида кўрмаган бўлса, судга мурожаат этилган пайтдан бошлаб, алимент ундирилади. Демак, тўловчи шахс чет элда бўлса, даъвогар судга мурожаат қилган кун алимент тўлаши белгиланиб, Ўзбекистонга келиши билан қарздорликни ундириш чораси кўрилади. Суд талабини бажаришдан бош тортса ва қарздорликни бартараф этмаса, унга нисбатан жиноий жазо қўлланади.

Бундан ташқари, Вазирлар Маҳкамасининг “Алимент тўловлари жамғармаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги қарорига кўра, вояга етмаган фарзандини моддий таъминлашдан бўйин товлаганлик учун жиноий жавобгарликка тортилган қарздордан жиноят ишлари бўйича суддан келиб тушган алимент тўловларидан юзага келган қарздорлик(ушбу жиноят натижасида етказилган зарар) ижро ҳужжати бўйича «Алимент тўловлари» жамғармаси ҳисобидан қоплаш чоралари кўрилади.

МОНИТОРИНГ

Мол-мулк ва ер солиғи тушуми 1,5 баробарга ошди

Солиқ хизмати органларига маҳалла даражасига тушиб ишлаш бўйича берилган топшириқ ижросини таъминлаш мақсадида 2023 йилда 9 443 та маҳаллага 4 427 нафар солиқ ходими бириктирилди. Шунингдек, солиқ органларининг 21 та йўналишдаги асосий вазифалари белгилаб берилди. Солиқ органларининг маҳалладаги фаолиятини баҳолаш учун “Маҳаллаларда солиқ органлари фаолияти” ахборот тизими ишлаб чиқилди.

Янги тизимнинг ишга тушиши натижасида 2023 йил якунига қадар ер ва мол-мулк солиқларидан прогнозга нисбатан кўшимча 2 трлн. сўм, шундан 1,1 трлн. сўми 2023 йилнинг 4-чорагида бюджетга туширилди. Жисмоний шахсларнинг мол-мулк ва ер солиқларидан тушумлар ўтган йилга нисбатан 1,5 бараварга ошди.

Яширин иш ўринлари легаллаштирилганлиги ҳисобига даромад солиғи тўловчилар 263,2 минг нафарга кўпайиб, 5,3 млн. нафарга етганлиги ҳамда иш ҳақини оширилиши ЖШОДС бўйича кўшимча 1,9 трлн. сўм тушириш имкониятини берди. Ўзини ўзи банд қилган фуқаролар 2,6 млн. нафарни ташкил этиб, йил бошига нисбатан қарийб 1 млн. нафарга ошди.

ВАЗИЯТ

“Беш йиллик муаммолар ҳануз ечим тошгани йўқ”

Юртимизда ишлайман, меҳнат қиламан деган одамга шароит етарли. Фақат хоҳиш ва ҳаракат бўлса бас. Хусусан, биз 2023 йилда 36 та эҳтиёжманд оилаларни ишга жойлаб, бу рўйхатдан чиқардик. 10 нафар эркак ва 26 нафар аёлни ҳудудимизда янги ташкил этилган 1200 ўринли “Siyovush” МЧЖ ипак толасини қайта ишловчи корхона ишга олди. Ҳозир қўлида даромади бор, кимнингдир кўмагига муҳтож эмас. Лекин яна 48 та эҳтиёжманд оилалар мавжуд. Уларнинг ҳаммаси бир марталик моддий ёрдам, озиқ-овқат маҳсулотлари ҳамда устачиликни бошлаши учун зарур асбоб-ускуналар билан таъминланди. Туман ҳокимлиги иккита хонадоннинг томини янгилаб берди. Яна битта уйнинг ташқи фасади таъмирланди.

Аҳоли меҳнатда чиниққан халқ. Қўлидан иш келадигани жим ўтирмайди. Бир мисол, ўтган йили 158 киши маҳалла тавсияси билан кредит олиб, паррандачилик, иссиқхона ва тикувчилик бўйича яхши натижаларга эришяпти. Ҳоким ёрдамчиси ҳар 10 кунда бориб, улардан хабардор бўлиб турибди. Гуруч курмасиз бўлмаганидек, кредит олган бир фуқаро адашиб, ножўя иш қилиб қўйди. Қамалиб кетишига оз қолди. Лекин хатосини ўз вақтини тушуниб, ҳозир қарзларини муддатидан кечиктирмай тўлаб келяпти.

288 КИШИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИЛДИ

2023 йилда 288 кишини ишсизлар рўйхатидан чиқариб, бандлигини таъминлаганимиз эришган яхши натижаларимиздан бири бўлди. Фуқаролар тикув чехида ва фермер хўжаликлариде фаолият олиб боришмоқда. Айримлари дўкон, автомобиль ювиш шохобчалари очиб, ўзини ўзи банд қилишди. Муҳими, барчаси оиласи ва фарзандлари учун ишлаб пул топишяпти. Ҳозир қолган 4 нафар ишсизларни банд қилиш масаласини кўриб чиқяпмиз.

Ҳудудимиздан хорижий мамлакатларда меҳнат қилаётганлар сони 124 нафарни ташкил этади. Улардан 12 нафари аёл киши. Барчаси билан телеграм орқали мунтазам равишда мулоқот қилиб, аҳволдан хабардор бўлиб турибмиз. Шу тарзда гаплашиб, ишлаши учун шароит ҳозирлаб 58 кишини қайтишига эришдик. Яна 12 киши март ойида бутунлай қайтиб келиш ниятида. Уларнинг иш ўринлари тайин қилиб қўйилган.

АЖРАЛИШЛАРНИНГ САБАБИ ФАРЗАНДСИЗЛИК

2022 йилда маҳалламизда ажралишлар кузатилмаган эди. Лекин ўтган йили фарзанд бўлмагани учун иккита ажралиш қайд этилди. Бир оила 6 йил умид узмай бирга яшади. Аммо охири сўнги нуқтани қўйишга мажбур бўлди. Яна бошқасининг

турмуш қурганига эндигина 1,5 йил бўлганди. Ўртада ортиқча гап-сўзлар кўпайди, ўзаро келишмовчилик бўлди, хуллас фарзандсизликни баҳона қилиб айро яшашни афзал билишди. Маҳалла ходимларининг саъй-ҳаракатлари билан 6 та оилани ажрашиб кетишдан сақлаб қолдик.

2022 йилда жиноятдан ҳоли ҳудуд бўлган эдик, лекин 2023 йилда бир корхонанинг пулини ўзлаштириш билан боғлиқ бўлган 3 та жиноятчилик қайд этилди.

БИЗГА СПОРТ МАЙДОНЛАРИ КЕРАК!

Маҳалламиз аҳли спорт билан шуғулланиши учун майдонлар йўқ. Фақатгина мактабда миллий кураш, самбо, баскетбол ва футбол тўғараклари мавжуд, холос. Аслида ҳудудда соғлом турмуш тарзини ташкил этиш учун барчага бирдек шароит яратиб бериш керак. Биз бу масала билан туман ва вилоят ҳокимлигига мурожаат қилганмиз. Лекин беш йилдан буён ечимини кутаётган муаммолар қаторида бу ҳам ортга суриб келинмоқда.

Қолган муаммоларимизни санайдиган бўлсам, ичимлик сув қувурларини янгилаш, яна қўшимча 3 та трансформатор ўрнатиш, 248 та ёғоч электр устунларни алмаштириш, 14 км. ички ва 5 км. асосий йўлларни асфальтлаш кабилардир.

Агар шу маҳаллага 5 йилдан буён раислик қилиб келатган бўлсам, бу муаммолар ҳам шунча вақтдан бери бизни қийнаб келяпти. Фақатгина секторимиз раҳбари ташаббуси билан 6 км. ариқ бетон қилиб берилди ва асосий йўлнинг 12 км. қисми таъмирланди. Айни вақтда Исломот тараққиёт банки маҳалламизни ободонлаштириш учун 31 миллиард 747 миллион сўм маблағ ажратган. Бу юқоридаги муаммоларимизни ҳал этишга ёрдам беради, деб умид қиламиз.

Йўлдош БОЗОРОВ,
Когон туманидаги “Беклар”
маҳалласи раиси.

ВАЗИЯТ

“...фарзандлар жабрдийда бўляпти, холос”

Маҳалла тавсияси билан ўтган йили 52 киши кредит олиб, тикувчилик, компьютер хизматлари, қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш каби йўналишларда иш бошлашди. Ҳозир кўпчилиги яхшигина даромад қилишяпти, фақат тажрибаси камлиги сабаб 4 нафари қарзни тўлашга бироз қийналяпти. Бу тадбиркорларимиз 25 кишини иш билан таъминлади.

4335 нафар аҳолидан 6 нафари эҳтиёжманд. Боқувчисини йўқотган, имкониёти чекланган, ёлғиз кексаларимиздан иборат бу фуқароларга 1 миллиондан 500 минггача ёрдам пуллари, озиқ-овқат маҳсулотлари берилди.

Агар маҳаллада ҳамма банд бўлса, бирор юмуш билан шуғулланса, жиноятчилик, ўзаро келишмовчиликлар ўз-ўзидан барҳам топади. Шу тамойилга таянган ҳолда ўтган йили 14 нафар ишсизларимизнинг 7 нафарини ишга жойлаштирдик. Бу йили қолганларнинг ҳам бандлиги тўлиқ таъминланиши учун ҳозирдан ҳаракат бошлаганимиз. Хоҳловчиларга кредит олишда ёрдам берамиз, қолганларга тадбиркорлар иш таклиф қилишяпти.

Ҳудудимиздан 4 киши хорижда ишлайди. Улардан 3 таси оиласидан тез-тез хабар олади, пул юбориб туради. Лекин битта оила шу сабаб ажрашиб кетишди. Эр-хотин пул топамай,

деб бошқа-бошқа давлатларга кетишган. Меҳр кўзда, деганларидек, узоқ муддат бирга яшамагач, оила пароканда бўлди. Эркак бошқаси билан турмуш қуриб кетди, аёл ҳам қайтиб келмади. Ўртада икки фарзанд сарсон. Ҳозир болалар бувисининг қарамоғида. Каттаси вояга етиб, укасини васийликка олган. Шунинг учун улардан тез-тез хабар олиб туришга ҳаракат қиламиз. Бирор ёрдам ва кўмак зарур бўлса, аямаймиз.

Бундан ташқари, яна бир оилани ажралиши қайд этилди. Қанча ҳаракат қилмайлик, ташунтирмайлик эр-хотин бир-бири билан келиша олмади. Жабрдийда эса яна икки фарзанд...

Жиноятчилик бўйича кўрсаткичлар мақтагулик эмас. 2023 йилда ўзаро жанжал, фирибгарлик каби 6 та жиноят содир этилди. Уларнинг орасида аёл киши ҳам бор. Фирибгарлик қилгани боис қамалиб кетди. Раис лавозимида иш бошлаганимизга энди 6 ой бўлгани учун бошқа ҳолатлар

юзасидан тўлиқ маълумотга эга эмасман.

Бир киши жазони ижро этиш муассасасидан қайтди. Уни профилактика инспекторимиз назоратга олган. Ҳозир ҳайдовчилик қилиб, оиласини боқяпти.

Жорий йил 2 январь куни 1973 йилда туғилган аёл ўз жонига қасд қилди. Аслида бу оила жуда намунали эди. Суриштирув натижасида ҳеч нарсани

аниқлай олмадик. Тан жароҳати етказилмаган, уйда келишмовчиликлар бўлмаган. Сабаби ноаниқлигича қолмоқда.

Ҳудудимизда бўш ерлар кам. Асосан кўп қаватли уйлар бўлгани учун автотураргоҳ, болалар майдони кабиларга жой ажратиб берилган. Шу боис “Яшил макон” лойиҳаси доирасида 1000 та кўчат ўтқаздик, холос.

Лекин ўзимни 6 сотих то-

морқамда доим нимадир етиштиришга ҳаракат қиламан. Бир ҳафта олдин ерга картошка уруғларини қададик. Май ойларида ҳосилни кавлаб оламиз. Бизнинг ҳудудда ҳаво ҳарорати анчагина юқори бўлганидан, иссиқхонанинг ҳам ҳожати йўқ.

Салим БОЗОРОВ,
Термиз шаҳридаги А.Авлоний
номли маҳалла раиси.

НУҚТАИ НАЗАР

“Одамларнинг бир-бирига меҳри баланд, аҳил-иноқ”

Маҳалла “драйвери” – асаларичилик ва чорвачилик. 150 дан ортқ хонадонда асалари боқилади. Ўтган йили имтиёзли кредит олган 82 нафар фуқаронинг аксарияти асалари билан шуғулланмоқда. Биргина Алишер Каримов кредитга 20 та асалари уяси олганди, ҳозир 60 та бўлди.

Мебель ишлаб чиқариш кенг ривожланмоқда. Ҳозир тўртта шундай корхона бор. Улардан бири Ғуломбой Қаландаров 80 миллион сўм кредитга мебелчилик фаолиятини йўлга қўйиб, бешта янги иш ўрни яратди. Тадбиркор Бекмурод Қаландаров турли елим халталар ишлаб чиқармоқда. Ҳозирда ўнта доимий ишчига эга тадбиркор фаолиятини янада кенгайтириб, қўшимча 15 нафар маҳалладошини ишли қилмоқчи. Бунинг учун янги бино сотиб олди, ишлаб чиқариш технологияларига шартнома қилинган.

2023 йил рўйхатга олинган 305 нафар ишсиз аҳолининг икки юздан ортиғи турли соҳалар бўйича ўзини ўзи банд қилди. 82 нафари кредит, 10 нафари субсидия олди. 250 нафар мигрантнинг 10 нафари қайтарилиб, бандлиги таъминланди. Уларга кредит ва ер берилди.

Томорқачиликдан қўшимча даромад олаётганлар кўп. Шу боис деҳқончилик билан шуғулланишни истаган 91 нафар фуқарога ер ажратилди, 50 нафари шу йўналишда ўзини ўзи банд қилди. Улар, асосан, шоли, буғдой ҳамда озиқ-овқат маҳсулотлари – ошқовоқ, сабзи, пиёз, помидор экади.

Эҳтиёжманд, кам таъминланган оилалар доимий назоратда. 19 нафарнинг уй-жойи таъмирланди. “Темир дафтар”га киритилган 11 нафар фуқаро ҳокимлик ва ҳомийлар кўмагида моддий ёрдам ва зарур озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминланмоқда. Куз-қиш мавсуми учун кўмир етказилди. Уч

нафарига ногиронлик аравачаси берилди.

Қувонарлиси, аҳолининг бир-бирига бўлган меҳри баланд, аҳил-иноқ. Яқинда иккита хонадон табиий ёнғин сабаб бор-будидан айрилди. Ҳеч бир инсон қараб турмади, қўлдан келганча моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашди. Фуқароларнинг бирдамлиги сабаб, ҳар бирига 16 миллион сўмдан пул йиғиб берилди.

Маҳалла аҳолиси кўпроқ буйрак, юрак-қон томир, жигар касалликларидан азият чекади. Айримларнинг даволаниши учун маблағи бўлмади қолганда ҳомийлар яқиндан кўмак бермоқда. Оғирроқ беморларга туман тиббиёт бирлашмаси бепул дори-дармон етказиб берса, туман ҳокимлиги бир ҳафта даволаниши учун шароит яратмоқда.

Юртимиз фуқароларига умра ва ҳаж зиёратлари учун қулай шароитлар яратилиши натижасида бизнинг маҳаллада ҳожи оталар, ҳожи оналар сони кўпайди. Отинойилар билан бирга, улар ҳам тарғибот ишларига кенг жалб этилган. Тарғиботлар натижасида қайнона-келин муносабати сабаб саккизта оила яраштирилди. Фарзандсизлик сабаб бир оила ажрашишга мажбур бўлди.

Аксарият маҳалладаги каби бизнинг худудда бошқа маҳалла фуқаролари ҳисобига содир этилган жиноятлар сабаб “сарик” тоифага тушиб қолди. Назаримда, маҳаллада содир этилган жиноятга қараб эмас, балки қайси маҳалла фуқароси жиноят содир этганига қараб, баҳолаш мезонини ишлаб чиқиш керак.

Спортчилар кўп. Туман, вилоят, республика даражасида ғолиблар бор. Айниқса, шахмат ва волейбол бўйича чемпионлар кўп. Иккита мактабнинг спорт майдони ёшлар билан гавжум. У ерда шахмат, волейбол, футбол тўғараклари фаолият юритмоқда. Бадий ҳаваскорлар ҳам бор.

Ўтган йил “Яшил макон” лойиҳаси доирасида маҳалла идораси қошидаги 5 сотих ерга 200 туп терак экдик. Ҳар бир хонадонга 2-3 тупдан мевали дарахт экдирдик. 2022 йил мингдан зиёд терак қаламчаси эккан бўлсак, шунинг 800 таси илдиз отиб, ўсмоқда. Йиғинда 5-6 гектар

мевали боғлар бор.

2023 йил бирорта раҳбар маҳаллага келиб ҳисобот бермади. Чунки уларга ҳисобот бериш учун хат юбормадик. Аҳоли муаммолари аста-секин ҳал этилмоқда. Жумладан, 1,5 километр ички кўча асфальтланиб, 1 400 метр бетонланди. 1 800 метр пиёдалар йўли қурилиб, тунги ёриткичлар билан таъминланди. Ҳашар йўли билан 1 800 метр тупроқ йўл шағаллаштирилди. Маҳалла Ислон тараққиёт банкнинг чекка қишлоқлар инфратузилмасини яхшилашга қаратилган лойиҳасига киритилган. Лойиҳа доирасида янги ташкил

этилган тўртта кўчани ичимлик сув билан таъминлаш, электр энергия тармоқларини яхшилаш ҳамда кўчаларни асфальтлаш ишлари бажарилиши кўзда тутилмоқда.

Куз-қиш мавсумини талофатсиз ўтказиш мақсадида туман ҳокими бошчилигида штаб ташкил этилган. Маҳаллада қандай муаммо бўлса, телеграм гуруҳига ёзамиз. Муаммолар ўрганилиб, мутахассислар иштирокида тезда ҳал этилмоқда.

Ислонбек БОЛТАЕВ,
Хонқа туманидаги
“Илғор” маҳалласи раиси.

НИГОХ

“480 нафар фуқаро хорижда ишляпти...”

Маҳалла туман марказига яқин худудда жойлашган. Шу боис аҳолининг аксарияти деҳқон ва буюм бозорларда, овқатланиш шохобчаларида ишляпти. 25 нафарга яқин ёшлар Самарқанд шаҳри ва унинг атрофидаги корхоналарда меҳнат қилмоқда. Улар учун махсус автобус қатнови ташкил этилган.

Маҳалланинг “драйвери” – чорвачилик ва деҳқончилик. 750 та хонадоннинг барчасида томорқа ерлари бор. Улар, асосан, рўзғорбоп озиқ-овқат маҳсулотлари экади. Қўшимчасига ҳар бирида икки-учтадан чорва моллари бор. Шу боис ўтган йили 63 нафар ишсиз фуқаро ер олиб, картошка ва фасол экди. Ҳозирда ғалла парвариш-ла-

моқда. 132 нафар ишсизнинг 47 нафари фермер хўжаликларга ишга жойлаштирилиб, уларга қўшимча ер берилди.

Йигирмадан зиёд фуқароларга чорвачилик ва тикувчилик бўйича кредит ажратилди. Улардан бири Фароғат Гулмуродова тикув машиналар олиб, 3 нафар хотин-қизни ишли қилди. Ҳозирда 480 нафар фуқаро чет

елда ишда. Улар орасида уйига қайтиб, тадбиркорлик фаолиятини бошлаганлар бор. Аббос Жойлоқов ана шундайлардан бири. У маҳаллада темир дарвоза яшаш устахонасини ташкил этиб, доимий даромадга эга бўлди. Унинг уяси Азим акфа мебеллар яшашни бошлади. Яна бир фуқаро Муслмон Мавлонов овқатланиш ошхонасини ташкил этиб, оилавий ишли бўлди.

Маҳалла “Тошкент–Бухоро” автомобиль йўли бўйида жойлашгани учун хизмат кўрсатиш шохобчалари кенгаймоқда. Йўл атрофидаги бўш жойлардан йигирмата хонадон самарали фойдаланиб, турли мевали дарахтлар экмолди. “Яшил макон” доирасида икки сотихли маҳалла боғини ташкил этиб, унга мевали ва манзарали дарахт кўчатлари экдик.

2019 йил “Обод маҳалла” дастури доирасида тупроқ кўчалар шағаллаштирилиб, маълум қисми бетонлаштирилди. Ўтган йил 5 километр йўлни “Ташаббусли бюджет”га қўйдик, лекин

етарли овоз тўплай олмадик. Энди яна қўймоқчимиз. Муҳими, 70 та эски симёғочлар янги бетон устунларга алмаштирилиб, иккита трансформатор қўйилди. Аҳоли деярли тўлиқ ичимлик сув билан таъминланган. Ҳар бир хонадонга қувурлар тортилган. 4 та сув минораси бор.

Афсуски, оилавий ажралишлар кузатилмоқда. Ўтган йили иккита оила ажрашган бўлса, 13 таси яраштирилди. Асосий муаммо, оилавий муносабатларга учинчи шахсларнинг аралашуви натижасида юзага келмоқда.

Шукрки, жиноятчилик йўқ, “яшил” тоифадамыз.

Ёшлар етакчиси ташаббуси билан футбол, шахмат мусобақалари доимий ўтказиб турилади. Чемпионлар бўлмаса-да, спортга қизиқувчи ёшлар кўп.

Тегишли ташкилотларнинг маҳаллада ҳисобот бериши яхши йўлга қўйилган. Шу сабаб муаммолар ўз вақтида бартараф этилмоқда.

Ғулом УМБАРОВ,
Пастдарғом туманидаги
“Беклар” маҳалласи раиси.

ХОЛАТ

“Кудуклар қазилган, ишга тушириш қолган”

Маҳалла аҳолиснинг асосий даромади деҳқончилик ва узумчиликдан. 1668 та хонадондан 1000 тага яқини узумчилик ва сабзавотчиликда катта тажрибага эга. Ўзини ўзи банд қилган 134 нафар фуқаронинг қирқ нафари томорқачилик бўйича расмий банд. Шу боис йиғинда деярли ишсиз йўқ. Расмий ишсизлар ҳам камида деҳқончилик билан шуғулланиб, рўзгорини тебратмоқда.

Йиғинда 114 та тадбиркорлик субъектлари фаолият юритмоқда. Ўтган йили кредит олиш истагини билдирган 404 нафар фуқародан 107 нафарига иссиқхона, тикув машина ва мини қишлоқ хўжалиги техникалари харид қилиш бўйича 2 миллиард 927 миллион сўм кредит ажратилди. Тикув машиналари олиб, тикувчилик билан шуғулланаётган хотин-қизлар ўзини ўзи банд қилиш билан бирга, кўшимча иш ўринлари яратмоқда. Масалан, Барно Шомуродова ва Нигора Турсуматова тўрт нафардан ишсиз аёлларни даромадли қилди.

Мини ишлаб чиқариш корхоналари кенгаймоқда. Кредит олганлардан бири Улуғбек Давлатов қандолат ишлаб чиқариш цехи ташкил этиб, 12 та янги иш ўрни яратди. “Конго” сақич ишлаб чиқариш корхонаси филиалида кўплаб фуқаролар иш билан банд.

Ижтимоий дафтарларга киритилган фуқаролар сони 134 нафар. Шундан икки нафарининг боқувчиси йўқ. Уларнинг уйлари 2-сектор раҳбари кўмагида тўлиқ таъмирлаб берилди. Боқимандалик кайфиятида бўлган оилалар ўртасида тушунтириш ишлари олиб бориб, 8 нафарига иссиқхона, кичик ер ҳайдаш техникаси, уч ғилдиракли электр “муравей”лар олишига кўмаклашилди. Натижада ҳар бир оила даромадли бўлди.

Худудда жиноятчилик йўқ, “яшил” тоифадамиз. Бироқ оилавий ажралишлар бор. Ўтган йили 17 та оила ажрашган бўлса, шундан 5 нафари фарзандсизликдан, қолгани узоқ йиллар давомида бир-бири билан яшамай келаётган низоли оилалар ҳиссасига тўғри келди. Асосий муаммо, қайноналарда бўлмоқда. Афсуски, қанчалик тушунтириш ишлари олиб борилмасин, учинчи шахс аралашуви натижасида

тинч оилалар бузилмоқда.

Маҳалла аҳолиси ўртасида соғлом турмуш тарзини тарғиб қилиш, спортга кенг жалб этиш борасида ёшлар етакчиси Шахло Эргашева барчага ўрнатилган бўлмоқда. Ҳатто кўшни маҳалла ёшлар етакчиларига зарур тавсия ва кўмак кўрсатиб келмоқда. Худудда иккита – қўл жанги ва бодибилдинг спорт клублари фаолият юритмоқда. Таэквондо ITF бўйича жаҳон чемпиони Асилбек Соибназаров маҳалла ёшларининг қаҳрамони. Маҳалладаги туман “Баркамол авлод” болалар ижодиёт марказининг филиалида тасвирий санъат, чет тиллари ва фан тўғрисида ташкил этилган.

Ҳозирда янги маҳалла биноси қуриляпти. “Яшил макон” лойиҳаси доирасида унинг ёнидан маҳалла боғини ташкил этдик. Тўғриси, кузги “Яшил макон”да яхши кўчатлар тарқатилди. Мевали кўчатлар хонадон томорқаларига, асосан, янги ташкил этилган Навбахор массиви худудига экилди. Бу ишларда хотин-қизлар фаоли Зулфия Комилова, маҳалла фаоллари – Василя Аҳмедова, Меҳринисо Эрматова, Рустам Эминов, Мавлуда Шораҳимованинг ҳиссаси катта бўлмоқда.

Коммунал ташкилотлари раҳбарлари шу маҳаллада яшагани учун бу йўналишларда муаммо кўп эмас. Мавжуд муаммолар тезда ҳал этилади. 10 та кўп қаватли уйлар олдида иккита болалар ўйингоҳи қурилиб, йўллар бетонлаштирилди. Бирлик кўчасида 800 метр пиёдалар йўли ташкил этилди. “Менинг йўлим” лойиҳаси доирасида 3,2 километр ички йўллар асфальтланди.

Биргина муаммо, аҳолини, асосан, Навбахор массивини ичимлик сув билан таъминлаш мақсадида иккита катта артезиан кудуғи қазилган эди. Барча ишлар бажарилган, насослар ўрнатилиб, ҳар бир кўчага сув қувурлари тортилган. Фақат ишга тушириш қолган, холос. Кудуқ тезроқ фойдаланишга топширилса, аҳолининг 99 фоизи ичимлик сув билан таъминланади.

Ботир ҒАНИЕВ,
Пискент туманидаги
“Бирлик” маҳалласи раиси.

НИГОХ

“Аҳоли савдо-сотик ва хизмат кўрсатиш соҳасида банд”

Маҳалла 1977 йил ташкил этилган бўлиб, бу ерда “Хоразм гиламлари” корхонаси ишчилари учун кўп қаватли уйлар қурилган. Ҳозирда 46 та кўп қаватли уйда 692 та хонадон бор. Бугун юздан зиёд аҳоли ушбу корхонада меҳнат қилмоқда.

Бизда деярли ишсизлар йўқ. Хива шаҳар деҳқон ҳамда буюм бозорлари, шунингдек, “Ичан қалъа” тарихий ёдгорлик мажмуаси яқин бўлгани учун кўпчилик савдо-сотик ишлари билан банд. Ҳатто “Аёллар дафтари”га рўйхатга киритилган аёлларнинг 15 нафари тикув машина олиб, ўзини ўзи банд қилиш билан бирга, кўшимча иш ўрни яратди. Хусусан, Манзура Абураҳмонова иккита, Гулҳаё Фозилова учта хотин-қизни даромадли қилди.

Ўтган йили норасмий ишлар билан шуғулланиб юрган 80 нафар фуқаро ишсиз сифатида рўйхатга олинди. Уларнинг олтиши фоизи расмий ишларга жойлаштирилди. Кўпчилиги тадбиркорлик, касаначилик билан шуғулланмоқда. 53 нафар фуқаро тикувчилик ва пишириқ цехларини ташкил этиш учун кредит олиб, фаолият бошлади. Масалан, Шоҳсанам Қурбонова 33 миллион сўм имтиёзли кредит ҳисобига пишириқ цехини ташкил этиб, 10 нафар қизни ишга қилди. Бекзод Қурбонов ва Мақсуд Ражабов фотостудия фаолиятини йўлга қўйди.

“Ичан қалъа” тарихий ёдгорлик мажмуасида савдо ишлари билан шуғулланаётган фуқаролар кўп. Хусусан, Феруза Солаева кўғирчоқ тикиб сотади. Харидорлар, асосан, сайёҳлар бўлгани учун даромад яхши. “Ичан қалъа”да яна ўттизга яқин хотин-қизлар касаначилик асосида махсус ипдан тикаётган шиппақлар савдоси билан шуғулланыпти.

Музаффар Сапаев маҳалланинг ўзида сут маҳсулотларини қайта ишлаб, аҳолини зарур маҳсулотлар билан таъминлаб, даромад топяпти. Қуролбек Искандаров раҳбарлик қилаётган нон цехида 10 нафар аёл доимий иш ўрнига эга.

Маҳаллада савдо-сотик, хизмат кўрсатиш соҳаси яхши ривожланган. Шу сабаб ўтган йили хорижда ишлаган 123 нафар мигрантдан ўттизга яқини қайтиб, савдо соҳасида тадбиркорлик фаолиятини бошлади.

Йиғинда эҳтиёжманд оилалар кам, икки нафар. Боқувчисини йўқотган Зухра Жабборованинг уйи таъмирлаб берилди. Моддий ёрдам ва зарур озик-овқат маҳсулотлари мунтазам етказиб турилади.

Ёшлар орасида фахрланадиганлари кўп. 12-ихтисослаштирилган мактабнинг битирувчилари ҳар йили олий таълим муассасаларга ўқишга кирмоқда. Ўтган йили 8-синф ўқувчиси Мирзабек Пўлатов “Беш ташаббус олимпиадаси”нинг республика босқичида қашқар рубоби бўйича 1-ўринни олди. Яна бир ўқувчи Асрор Қодиров қўл жанги бўйича Ўзбекистон чемпионатида 3-ўринга сазовор бўлди. Ёшларнинг бундай мусобақаларда фаол қатнашишида ёшлар етакчисининг кўмаги катта. У маҳалла ёшлари ўртасида спорт мусобақалари билан бирга, санъат, мусиқа танловларини ташкиллаштириб боради. Ёшлар учун мактабда волейбол, шахмат ва шашка тўғраги ташкил этилган. Айрим ёшлар кўшни маҳалладаги каратэ ва бокс тўғрисида қатнашди.

Худуд иқлимга кўпроқ гужум билан терак дарахтлари чидамли. Тўғриси, ўтган йиллар давомида “Яшил макон” лойиҳаси доирасида арча дарахтлари экилди. Бироқ уларнинг аксарияти иқлимга мос келмай қуриб қолди. Шу сабаб ўтган йил кўпроқ гужум ва терак экишга эътибор қаратдик. Хусусан, “Полвон” канали бўйига мингта терак экилди.

Туман ҳокими, солиқ инспекцияси ва уй-жой ширкати раҳбарлари сайёр қабуллар ўтказиб, маҳаллада ҳисобот беришди. Аҳоли билдирган муаммолар ҳал этилди. Жумладан, 3 та болалар ўйингоҳи қурилиб, учта кўп қаватли уй атрофидаги пиёдалар йўли бетонлаштирилди. Аҳолининг қўлай ва хавфсиз ҳаракатланиши учун тунги ёриткичлар ўрнатилди.

Умида МАТЯҚУБОВА,
Хива шаҳридаги
“Гиламчи” маҳалласи раиси.

ХОЛАТ

“Раҳбарга бўлган мурожаат натijasиз қолмоқда”

Маҳаллада 2023 йилги хатловда 21 та эҳтиёжманд ва камбағал оила рўйхатга олинди. Уларнинг 19 тасига моддий ёрдам кўрсатилди. Иккитаси билан иш олиб бориляпти. Афсуски, эҳтиёжманд қатламга моддий ёрдам бериш жараёнида 5 нафар фуқарода боқимандалик кайфияти шаклланиб, маҳалла бизга доимий ёрдам бериши керак, деган хато фикрга келиб қолганди. Тушунтириш ишлари олиб борилиши натижасида барчасининг бандлиги таъминланди.

Фуқароларнинг тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш ва кредит ажратилишига кўмаклашилгани натижасида янги иш ўринлари яратилиб, ишсизлар сони камайиб бормоқда. 2023 йилда аризалар 70 та бўлган. Уларнинг 7 тасига субсидия, 55 тасига кредит берилди. 8 таси рад этилган. Кредит олиб, фаолият бошлаган ишсизлар нафақат ўзини ўзи банд қилган, балки янги иш ўринлари яратган. Масалан, икки нафар тадбиркорликка кредит олган фуқаро 40 та янги иш ўрни яратди.

Аҳоли бандлигини таъминлаш ва расмийлаштиришга кўмаклашиш йўналишида 100 нафар ишсиз рўйхатга олинганди. Уларнинг барчаси доимий ишга жойланди. Бу борада меҳнат муҳожирлари билан тизимли иш олиб борилаётгани самара бермоқда. Мисол учун ўтган йилда 55 нафар меҳнат мигранти ҳисобга олинган бўлса, уларни шу ерда олиб қолиш чораси кўрилди. Натижада 5 нафар фуқаро тумандаги янги ун заводига ишга кирди.

Афсуски, оилавий ажралишларнинг олдини олиш бўйича саъй-ҳаракатимизга қарамай 2023 йилда 6 та салбий ҳолат кузатилди. Гарчи бу рақам 2022 йилга нисбатан камайган бўлса-да, хотиржамликка берилмас-

лигимиз керак.

Нотинч ва муаммоли оилалардаги ижтимоий-маънавий муҳитни соғломлаштириш олдимиздаги бирламчи вазифа ҳисобланади. Шу боис оилалар тинчлигини сақлаш, зиддиятларга барҳам бериш мақсадида нурунийлар, отинийлар, фаоллар кўмагидан фойдаланяпмиз. Шундай бўлса-да, битта низоли ҳолат қайд этилди. Юсуфжон Умрзоқов ҳамда Абдулла Эргашев ер таллашиб, узок йилдан бери ўзаро жанжаллашади. Афсуски, улар билан ўтказилган суҳбат, тушунтиришлар фойда бермаяпти.

Жиноятчиликка қарши кураш йиллар кесимида ижобий кўринса-да, умумий натижа мақтанарли эмас. Мисол учун 2022 йилда 12 та жиноят содир этилганди, 2023 йилда бу рақам 2 тага қисқарди. Лекин 10 та жиноят ҳам маҳалла учун кўплик қилади. Музаффар Маҳмудов исмли маҳалладошимиз билан боғлиқ масала ҳар сафар бизга муаммо туғдирмоқда. Бу фуқаро ўтган йили жиноий жавобгарликдан озод қилинган. Гарчи бизнинг ҳудудда доимий рўйхатда турса-да, аслида доимий яшаш жойи ноаниқ. Гоҳ у, гоҳ бу вилоятда вақтинча яшаб келади. Жазони ижро этиб қайтгач, уни ишга жойлаш, тўғри йўлга солиш имконсиз бўлмоқда. Ҳозирда

ишга жойлангани ёки ишсизлиги ҳақида маълумотга эга эмасмиз. Ачинарлиси, агар яна шу инсон бирор жиноят содир этса, жавоб беришимизга тўғри келади.

Аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини қарор топтиришга қаратилган чора-тадбирлар белгилаб олинган. Маҳаллада кураш ва футбол тўғараги мунтазам ишляпти. 210 нафар ёшлар спорт билан доимий шуғулланади. “Беш ташаббус олимпиадаси”да 360 нафари қатнашди. Кувонарлиси, спортнинг кураш тури мусобақасида 3 нафар вакилимиз туманда 1-ўринни олди. Натижани яхшилаш учун битта кичик спорт майдонига эҳтиёж бор.

Аҳоли томорқа ер майдонидан самарали фойдаланиб келмоқда. Жами 665 та хонадонда томорқа бўлиб, барчасида деҳқончилик маҳсулоти етиштирилади. Жумладан, 70 та хонадон вакили томорқа орқали ўзини ўзи банд қилган.

Худудни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш йўналишида ҳашар ўтказиб борамиз. Ҳар бир кўча бўйича масъул бириктирилган. Ўз ташаббусимиз билан “Обод хонадон” танловини ташкил этганмиз. Ой якуни бўйича энг обод уй соҳиблари рағбатлантирилади. Бу борада “Яшил макон” лойиҳаси доирасида дарахт кўчати ўтказилмаган бўш ер қолмади. 2 йилда жами 4,5 минг дона кўчат экилди. Афсуски, 50 фоизи нобуд бўлди. Урганганимизда бунга сабаб вақтида экилмагани ва сувсизлик экани маълум бўлди. Худудда фуқаролар ташаббуси билан 8 сотих майдонга “Яшил боғ” ташкил қилганмиз.

Муаммоларни ҳал этишда сектор раҳбарининг ёрдами катта бўлмоқда. Ўтган йилда 10 та муаммо ҳал этилганди. Аммо Зиёли ва Ғалаба кўчаларига маҳаллий дастур бўйича трансформатор ҳамда электр тармоқ тортиши иши бажарилмади. Бу масалада туман электр тармоқлари корхонаси раҳбарига мурожаатимиз натижасиз қолмоқда. Аслида “маҳаллабай” ишлаш тартибига кўра, раҳбарлар муаммони энг кўйига, маҳаллага тушган ҳолда ўрганиши, ҳал этиши белгиланган. Амалда сектор раҳбаридан бошқа бирор амалдор маҳаллага келмади.

Аббосжон Жўраев,
Фурқат туманидаги “Кўк дўппи” маҳалласи раиси.

МЕНДА САВОЛ БОР...

Неча ёшдан ишга қабул қилиш мумкин?

Хуснидинн ҲАЙДАРОВ,
Чуст туманидаги “Шоён” маҳалласи раиси:

— *Маълумки, айрим оилаларда оғир моддий муаммо сабабли 18 ёшга етмаган ўғил болалар ишлашга мажбур бўлади. Бу қонунчиликда тақиқланмаганми? Маҳалладаги тадбиркорлар 16 ёшдан ходимни ишга қабул қилса бўладими?*

Ислом АБДУРАҲМОНОВ,
“Мадад” НТТ ижрочи директори ўринбосари:

— Ишга қабул қилишга Меҳнат кодексининг 20-моддасига мувофиқ шахслар меҳнатга оид ҳуқуқ ва муомала лаёқатига эга бўлиши билан, ўн олти ёшдан йўл қўйилади. Ёшларни меҳнатга тайёрлаш учун умумий ўрта, ўрта махсус, касб-хунара таълим ташкилотларининг, касб-хунара мактабларининг, коллежлар ва техникумларнинг ўқувчиларини уларнинг соғлиғига ҳамда маънавий камол

топишига зиён етказмайдиган, ўқитиш жараёнини бузмайдиган енгил меҳнатни ўқишдан бўш вақтида бажариши учун ишга қабул қилишга — улар ўн беш ёшга тўлиши билан ота-онадан бирининг (ота-онанинг ўрнини босувчи шахснинг) ёзма розилиги билан йўл қўйилади.

Ўн саккиз ёшга тўлмаган шахсларни ишга қабул қилиш ва уларнинг меҳнатини қўллаш ушбу Кодекснинг 411 — 422-моддаларида назарда тутилган талабларга риоя этилган ҳолда амалга оширилади.

САРҲИСОБ

“Электр таъминотини яхшилаш, кўчаларни асфальтлаш зарур”

2023 йилда маҳаллада 180 та эҳтиёжманд оила рўйхатга олинди. Деярли барчасига моддий ёрдам берилди. Фақат 10 нафар “Ёшлар дафтари”даги йигит-қизларга мезонларга тушмагани учун кўмаклаша олмадик.

Йил давомида тадбиркорлик қилиш истагида 54 нафар фуқаро ариза билан мурожаат қилди. Аммо уларнинг қанчасига кредит ажратиш учун тавсиянома берилгани бўйича аниқ маълумотга эга эмасман. 29 нафар ишсизлар рўйхатга олинган бўлса, 25 нафари ишга жойланди. 4 нафари ойлик маош қониқтирмагани учун таклифни рад қилди. Хорижда меҳнат қилувчи мигрантлар 128 нафар бўлиб, 7 нафари худуддаги “Глобал текстил” корхонасига ишга жойланди. 3 нафарига имтиёзли кредит ажратилди. 5 нафарига 10 сотихдан ер берилди. Жами 25 нафар мигрантни бандлиги

таъминланди.

Оилавий ажралишлар йиллар кесимида камайиб бормоқда. 2022 йилда 9 ажралиш кузатилган эди. 2023 йилда эса 6 та ҳолат қайд этилди. Нотинч ва муаммоли оилалар билан олиб борилган ижтимоий-маънавий тарғибот натижасида мавжуд 1 та шундай оилада соғлом муҳит қарор топди.

Худудда жиноятчиликнинг олдини олиш борасидаги ҳаракатларга қарамай “яшил” тоифадан “сарик”қа тушиб қолдик. Сабаби йиллар кесимида жиноятчилик сони ортмаган бўлса-да, камайиши ҳам кузатилмади. 2022-2023 йилда 3 та жиноят содир этилди.

Таҳлилларга кўра, уларнинг асосий қисми фирибгарлик билан боғлиқ. 5 нафар фуқаро жазони ижро этиб қайтгач, маҳалла кўмагида ишга жойланди.

Соғлом муҳитни қарор топтириш мақсадида спорт тўғрисида ташкил этилган. 5333 нафар аҳолининг барчаси қамраб олинган. Кекса ва нурунийлар, айниқса, ортиқча вазндан азият чекаётганлар ўртасида югуриш мусобақаси ўтказиб борилмоқда. “Беш ташаббус олимпиадаси”да вакилларимиз теннис, шахмат мусобақасида фаол қатнашади. Худудда катта футбол майдони бўлса-да, яна бир спорт ўйингоҳига эҳтиёж бор. Аммо ер майдони муаммо бўлмоқда.

Томорқадан унумли фойдаланаётган оилалар сони кундан-кунга ортиб бормоқда. Жами 1 004 та хонадоннинг барчасида томорқа бор. Асосан аҳоли узумчилик билан шуғулланиб, 150 нафари ўзини ўзи банд қилган.

“Яшил макон” лойиҳаси доирасида 2 йилда 4 300 та терак ва ток қаламчалари экилган эди. 2022 йилдаги 2 800 та терак қаламчасининг 1 200 таси нотўғри парвариш сабабли нобуд бўлди.

Муаммоларни ҳал этишда барча раҳбарлар яқиндан кўмаклашмоқда. Аммо 2 та масала ечимсиз қолмоқда. Электр таъминотини яхшилаш учун трансформатор ўрнатиш ва Нурли замин, Бахт, Мурувват кўчасини асфальтлаш бўйича мурожаатимиз 2024 йилда ҳал этилишидан умидвормиз.

Азизбек КОМИЛЖОНОВ,
Кўштепа туманидаги
“Қизилариқ” маҳалласи раиси.

ҲОЛАТ

“Чиқиндидан аҳолининг 100 миллион сўм қарзи бор”

Газетамизда “Сизда қандай тажриба бор?” рўқни ташкил этилиб, унда маҳаллалар ҳаёти, тажрибалар, фикр ва таклифлар бериб бориш йўлга қўйилганидан хабарингиз бор. Рўқ доирасида навбатдаги мақолани тайёрлаш учун Уйчи туманидаги “Истиқлол” маҳалласи раиси Собиржон Дадамизраев билан боғландик.

Ақсарият саволларга жавоб олишга эришдик. Масалан, 2023 йилда оилавий ажралишларнинг олдини олиш йўналишида ижобий ҳолат кўзга ташланган. Бирорта ажралиш ҳолати қайд этилмаган. Нотинч ва муаммоли оилалардаги ҳаракатлар самарасида йил давомида иккита нотинч оила рўйхатга олинган бўлса, биттаси яраштирилган. 2023 йилда фақат алимент тўламаслик ортидан 2 та жиноят қайд этилган. Маҳалла “яшил” тоифадаги худудлар қаторига киритилган.

Соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш бўйича турли мусобақалар, машҳур спортчилар билан учрашувлар ўтказиб келинмоқда. Бугунга келиб, 120 нафар фуқаро спорт билан мунатазам шуғулланмоқда. “Беш ташаббус олимпиадаси”да каратэ ва юнун-рум кураши мусобақасининг вилоят босқичида маҳалла вакиллари фаол қатнашди. Раиснинг маълум қилишича, жами

630 та хонадонда томорқадан самарали фойдаланиляпти. 40 нафар фуқаро шу орқали ўзини ўзи банд қилган.

Муаммолар сектор раҳбари, мутасадди идора ва ташкилотларга тақдим этилиб, ечим топилмоқда. Мисол учун 2023 йилда 40 та масала шу тарзда ҳал этилган. Амир Темура кўчасига трансформатор ўрнатиш 2024 йил февраль ойига режаланган. Сокин, Шодиёна, Янгийўл, Бой, Зулфия кўчасини асфальтлаш 2024 йилдаги маҳаллий дастурга киритилган. Хонадонлардан чиққан чиқиндиларни олиб кетиш бўйича “Тоza худуд” корхонаси ўз мажбуриятини вақтида бажармаётгани аҳоли эътирозига сабаб бўлмоқда. Чиқиндилар оила олиб кетилмаяпти. Аммо бунинг учун аҳолига қарздорлик ҳисобланаяпти. Бугунга келиб, 100 миллион сўм қарздорлик пайдо бўлган.

Афсуски, суҳбатимиз давомида маҳалла раисидан лавозимига кирувчи вазифалар юзасидан айрим саволларга

жавоб ололмадик. Жумладан, 2023 йилда қанча эҳтиёжманд ва камбағал оила рўйхати шакллантирилгани, фуқароларга тадбиркорлик фаолиятини ташкил этиш ва кредит ажратилишига кўмаклашиш, 2023 йил давомида рўйхатга олинган ишсизлар ва уларнинг бандлигини таъминлашга доир саволларимиз очиқ қолди. Раис бу ишлар ҳоким ёрдамчиси вазифаси эканини, шунинг учун аниқ рақамларни шу мутахассис билишини таъкидлади.

Юқоридаги ҳолат бир мулоҳазага сабаб бўлди. Бандликни таъминлаш, жиноятчиликка қарши курашиш, оилавий ажралишларнинг олдини олиш, ёшлар муаммоси билан ишлаш ҳоким ёрдамчиси, хотин-қизлар фаоли, ёшлар етакчиси, профилактика инспектори хизмат вазифасига кирса-да, натижа ва самарадорликдан маҳалла раиси хабардор бўлиши лозим.

Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ,
“Mahalla” мухбири.

САРҲИСОБ

“Оқова сув йўқлигидан томорқадан самарали фойдалана олмаяшимиз”

Маҳаллада 4 та асосий комиссия фаолият юритяпти. Шунингдек, “Ота-оналар университети”, “Аёллар маслаҳат кенгаши” ҳамда “Кексалар маслаҳати” гуруҳи жамоатчилик тузилмалари ҳамда “Ижтимоий қўллаб-қувватлаш ва жамоатчилик назорати бўйича комиссия”лар фаолияти йўлга қўйилган. Ўтган давр мобайнида ҳудудда жами 40 та объектда жамоатчилик назорати амалга оширилди.

Аҳоли бандлигини таъминлаш мақсадида “Маҳалла – хизматлар ва сервис маркази” тамойили асосида хизматларни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу борада хизматларни ривожлантириш бўйича маҳалла раиси, ҳоким ёрдамчиси, хотин-қизлар фаоли ва ёшлар етакчисининг 2024 йилга мўлжалланган ҳамкорликдаги манзилли “йўл харитаси” ишлаб чиқилди. 2022 йилда ишсизлар 310 нафарни ташкил этиб, уларнинг 190 нафари ишга жойланган. 2023 йилда 190 нафар ишсиз фуқаронинг 110 нафарининг бандлиги таъминланган. 80 нафар фуқаро тақлиф этилган ишни рад этган.

Ишсизликнинг олдини олиш мақсадида ўтган йилда 95 нафар фуқаро ариза берган. Шундан 92 нафарининг аризаси қаноатлантирилди. 3 та ариза рад этилди. Афсуски, муаммоли кредитлар йўқ эмас. Масалан, Ҳолида Уматова ҳамда Завра Яхшибоева тикувчилик йўналишида ўзини ўзи банд қилиш учун 5 миллион сўмдан нақд пул шаклида кредит олиб, маблағни ишлатиб юборган. Оилавий ажралишларнинг олдини олиш бўйича ҳаракатларимиз самар бермоқда. Ўтган йилда 11 та жанжалли оила қайд этилган бўлса, 10 таси яраштилди.

2023 йилда “Темир дафтар”га 27 та, “Аёллар дафтари”га 11 та, “Ёшлар дафтар”га 47 та эҳтиёжманд оила киритилиб, зарур ёрдам кўрсатилди. Бундан ташқари, 12 та кам таъминланган, эҳтиёжманд оила рўйхатга олиниб, ҳомийлар орқали моддий кўмак берилди. Шунингдек, қутилмаган кўнгилсизлик билан оғир аҳволга тушиб қолган, аммо рўйхатга киритилмаган 5 та оилага маҳалла ёрдам берди. Афсуски, рўйхатдаги оилаларга мезон асосида ёрдам берилса-да, яна мурожаат билан келадиган боқиманда кайфиятдагилар учраб турибди. 12 та оила ана шу тоифага кириди. Уларга тартиб бўйича ёрдам бериб, дафтардан чиқарилса ҳам, яна пул сўраб келади. Қолаверса,

маҳалла ваколатидан ташқаридаги муаммога биздан ёрдам сўрашади. Масалан, Сардоба сув тошқинидан азият чеккан оилалар уй-жой ажратишимизни ёки ижтимоий нафақа белгилашни биздан талаб қилади. Ваҳоланки, бу ишлар маҳалла ваколатига кирмайди. Ҳамид Олимжон кўчасида жойлашган ижтимоий уйда 16 та оила истиқомат қилади. Ҳатто уй эшиги, деразасини давлат таъмирлаб беришини сўрашади. 2023 йил охирида улар билан суҳбатлашиб, тушунтириш олиб бордик.

Ҳудудда жиноятчиликнинг олдини олиш мақсадида профилактика инспектори билан ҳамкорликда иш олиб боряпмиз. 2022 йилда 16 та жиноят содир этилиб, “қизил” ҳудудга киргандик. 2023 йилда жиноятлар сони 7 тага қисқарди. Натижада “сарик” тоифадаги маҳаллалар қаторига кўшилди. Асосан майда безорилик содир этилган.

Маҳаллада соғлом муҳитни қарор топтиришда аҳолини спорт билан шуғулланишига кўмак бераймиз. Кураш, волейбол тўғраги доимий ишлайди. Аҳоли ўртасида спортни оммалаштириш мақсадида турли мусобақалар ўтказилади. “Беш ташаббус олимпиадаси”да мунтазам иштирок этиб, туман, вилоят, республика босқичида фахрли ўринларни олиб келяпмиз. Кураш бўйича Илҳом Носиров жаҳон чемпионлигини қўлга киритди.

Ҳудудда асосан, кўп қаватли уйлар жойлашган. 530 та ҳовлида 54 гектар томорқа майдони бор. Аммо томорқадан самарали фойдалана олмаймиз. Чунки маҳаллада оқова сув муаммо. Фақатгина Ойбек кўчасида сув борлиги учун 22 та хонадон эгаси томорқадан фойдаланади. 2 та хонадон эгаси иссиқхона қуриб, ўзини ўзи банд қилган. 2023 йилда 20 миллион сўмдан даромад топди.

Кўчаларни кўкаламзорлаштириш борасидаги ишларимиз сувсизлик сабаб оқсамоқда. “Яшил макон” лойиҳаси доирасида 2 йилда жами 12 минг туп кўчат

экилганди. Уларнинг 7 минг тупи айнан сувсизлик натижасида нобуд бўлди.

Йил давомида ҳудуд ҳамда аҳоли муаммосини ташкилот ва корхоналарга тақдим этиб, ечим топишга ҳаракат қиляпмиз. Масалан, ўтган йили оқова сув, йўлларни асфальтлаш бўйича мурожаат

йўллагандик. Кўчаларимиз тўлиқ асфальтланди. Сув масаласи 2024 йилда яқунланади. Ҳозирда вилоят сув хўжалиги билан биргаликда 18 км. масофада тармоқ тортиш иши давом этмоқда. Яна бир муаммо – маҳалладаги кўп қаватли уйларнинг канализация суви очиқ ариққа чиқяпти. Ёз

кунлари атрофга таралаётган бадбўй ҳидга чидаб бўлмайди. Бу борадаги мурожаат жорий йил ҳал этилиши учун 100 миллион сўм маблағ ажратилди.

Баҳодир ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Мирзаобод туманидаги
“Навбахор” маҳалласи раиси.

МЕНДА САВОЛ БОР...

Оталик ҳуқуқини тиклаш мумкинми?

Жобирхон АЛИХАНОВ,
Янги Наманган туманидаги “Бунёдкор” маҳалласи раиси:

– Оталик ҳуқуқидан маҳрум қилинган фуқаро турмуш тарзини ўзгартирган ва бола тарбиясига масъулиятини англаб етган бўлса, ҳуқуқини қайта тиклаб олиши мумкинми? Бунинг учун кимга мурожаат қилади?

Шерзодбек МАЖИДОВ,
“Мадад” НТТ етакчи мутахассиси:

– Оталик ҳуқуқини қайта тиклашнинг имкони бор. Оила кодексининг 82-моддасида, ота-она (улардан бири) ўз хулқ-атворини, турмуш тарзини ёки бола тарбиясига бўлган муносабатини ўзгартирган ҳолларда ота-оналик ҳуқуқи тикланиши мумкинлиги белгиланган.

Нормага кўра, ота-оналик ҳуқуқини тиклаш ота-оналик ҳуқуқидан маҳрум қилинган ота-онанинг (улардан бирининг) даъвосига биноан суд тартибда амалга оширилади. Ота-оналик ҳуқуқини тиклаш тўғрисидаги ишлар васийлик ва ҳомийлик органининг, шунингдек прокурорнинг иштирокида кўриб чиқилади.

Ота-онанинг (улардан бирининг) ҳуқуқини тиклаш тўғрисидаги даъвоси билан бирга болани ота-онага (улардан бирига) қайтариш тўғрисидаги талаби ҳам кўриб чиқилиши мумкин.

Агар ҳуқуқнинг тикланиши бола манфаатига зид бўлса, суд боланинг фикрини ҳисобга олган ҳолда ҳуқуқни тиклаш тўғрисидаги даъвони қаноатлантиришни рад қилишга ҳақлидир.

Ун ёшга тўлган болага нисбатан ота-оналик ҳуқуқининг тикланишига фақат унинг розилиги билан йўл қўйилади.

Бола фарзандликка олинган ва фарзандликка олиш бекор қилинмаган бўлса, ота-оналик ҳуқуқини тиклашга йўл қўйилмайди.

ВАЗИЯТ

“Жиноятчилик кўчилигидан ҳануз “қизил” ҳудуддамиз”

2023 йилда ҳудудимизда 23 та жиноятчилик қайд этилди. Булардан 13 таси маҳалламизда жойлашган туман тиббиёт бирлашмасида юз берган. Турли автохалокат ёки тан жароҳати етказиш сабаб юзага келган жанжаллар бизнинг ҳисобимизга ёзилди. Мана, кун-кеча рўй берган ҳолат: бир йигит ҳомиладор аёлини шифохонага олиб келади. Шифокорлар яхши қарамаяпти, деб деразаларни уриб синдиради. Ҳисоб бўйича бу ҳам маҳалламиздаги жиноят-да.

Автомактабда ҳайдовчилик гувоҳномасини олиш билан боғлиқ 4 та коррупцион ҳолат юз берди. Қолаверса, лўли миллатига мансуб фуқароларимиз бошқа жойларда содир этган ўғрилик ҳам бизнинг маҳалламизга ёзилади.

Ҳудудимиз асосан кўп қаватли уйлардан иборат бўлгани учун бошқа манзиллардан келиб ижарада турадиганлар анчагина. Кўпчилиги қайнона-қайнота билан яшашни хоҳламайдиган ёшлардан иборат. Уларнинг ортидан жанжал қилиб келадиганлар топилди.

Шу ҳолатлар сабаб маҳалламизда жиноятчилик сира қамаймаяпти, “қизил” ҳудуддан чиқиб кетолмаяпмиз. Бу бўйича юқори ташкилотларга бир неча марта мурожаат қилдик, лекин самара бермаяпти, ҳолат ўзгармаяпти.

Қамалиб чиққанлар сони 5 нафарни ташкил этди. Ҳозир улар оиласи бағрида. Профилактика инспектори уларни доимий назоратга олган. Ишга жойлаштирилди.

Эҳтиёжманд оилаларни доим қўллапмиз. Утган йили шутоифага мансуб 10 та хонадоннинг барчасига озиқ-овқат ва моддий ёрдам кўрсатилди. Ҳомийлар ёрдами билан 3 кишининг ўйи таъмирлаб берилди. Давлат ташкилотлари томонидан операция харажатлари қопланди. 12 нафар талабаларнинг тўлов-контракт пулларини тўлашга кўмаклашдик. Имконияти чекланганларга ногиронлик аравачаси

берилди.

Маҳалла ўз аҳолисига ёрдам кўрсатиш билан бирга, уларни тўғри йўналтириб, меҳнат қилишга жалб этиши жуда муҳим саналади. Шу мақсадда 20 кишига кредит олиши учун тавсиянома бердик. Мана, кимдир тикувчилик қияпти, бир йигит автомобилларга хизмат кўрсатиш устахонаси очди. Яна биттаси музқаймоқ ишлаб чиқарадиган ускуна харид қилди. Бир сўз билан айтганда, ёшларимиз аста-секин ўз йўлини топаяпти.

Лекин ҳали қиладиган ишларимиз кўп. 2023 йилда 36 нафар ишсизлар бандлиги таъминланган бўлса, бу йил яна 29 кишини ишга жойлаштиришимиз керак. Одамларни боқимандалик кайфиятидан чиқариш учун бекор қолганларни ҳудудимизда жойлашган 28 та завод ва корхоналарда ишлашга жалб этяпмиз. Ҳатто ишсизлар рўйхатида турадиганлар ҳам ёлланма ишчи бўлиб шу ерда даромад топишяпти. Хуллас, пулдан қийналганлар деярли йўқ.

Маҳалламизда турли миллат вакиллари истиқомат қилади. Шунинг учун хорижий давлатларга бориб келадиганлар сони кўп ва кўрсаткичлар тез-тез ўзгариб туради. Айни вақтда 65 нафар мигрант чет элда ишлаб, даромад топишяпти.

Афсуски, пул топиш илн-жида бошқа юртга кетган юртдошларимиз орасидаги оилавий ажралиш ҳолатлари-га кўплаб гувоҳ бўляпмиз. Бир

маҳалладошимиз Россияга кетгани бўйи қайтиб келмади. Бу ерда фақат шәррий никоҳдан ўтган экан, у ёққа бориб яна бошқа аёл билан оила қуриб кетди.

Бундан ташқари, фарзандсизлик, ўзаро келишмовчилик каби сабаблар билан яна 4 та ажралиш ҳолати қайд этилди. Бизни шу кунгача қийнаб келган асосий муаммо оилаларнинг фақат шәррий никоҳдан ўтиб яшаб келаётгани эди. Бу иллатга қарши жуда кўп курашдик ва ҳозир деярли барча оилаларнинг никоҳи ФХДЁ бўлимларида расман қайд этилган.

Баҳодир Жалолов ва таъқвандо бўйича паролимпия чемпиони Гўлжаҳон Наимова маҳалладошимиз. Улар тез-тез келиб мактаб ўқувчилари ва ёшлар билан учрашувлар ташкиллаштиришади. Шунинг учунми, бизда спортга муносабат бутунлай ўзгача. Мактаб ва маҳалламизда ташкил этилган бокс ва кураш тўғрисида қатновчилар сони жуда кўп.

Ичимлик сув муаммоси бор. Маҳалламиз аҳолисининг бир қисмига ичимлик сув қум-тошни қайта ишлайдиган заводдан ўтиб келади. Тадбиркорлар ўзига керак бўлмаган вақтда пул тежаш мақсадида сувни ўчириб қўйяпти. Аҳоли ноилжликдан қўлбола қудуқлар қазиб олишган. Бизни ҳудудларда 8 метр чуқурликдан сув чиқади. Лекин у сифатсиз, ичиш учун яроқли ҳисобланмайди. Бу масала бўйича бир неча бор давлат органларига мурожаат қилдик. Ваъда қилишганига кўра, Осиё Тараққиёт банки пул ажратиши керак. Шундан кейингина бирор ўзгариш бўлишига умид қияпмиз.

Қувондик ЖАЛОЛОВ, Сариосиё туманидаги “Афросиёб” маҳалласи раиси.

МАНЗАРА

“Ютуқ ва марралар бағрикенгликдан”

Ҳудудимизда асосан маҳаллий аҳоли истиқомат қилгани учун жуда аҳил ва иноқ. Тўй-ҳашам, тадбирларда доим бир-бирига елкадош. Шунинг учун маҳалламизда ҳеч қандай муаммо йўқ. Борини ҳамжихатликда бартараф этиб келяпмиз.

Айтилик, 17 та боқувчисини йўқотган, 5 та ногиронлиги бўлган оилаларга бир мар-талиқ моддий ёрдам пуллари берилди. Тадбиркорлар томонидан ҳомийлик кўмаклари кўрсатилди. Секторимиз 2 нафар имконияти чекланган фуқарога ногиронлик аравачаси, яна 2 нафарига эшитиш мосламаси олиб берди. Боқувчисини йўқотган аёлнинг уйини ҳашар йўли билан тўлиқ таъмирладик. Қўлидан иш келадиганларга экин экиб, фойда кўрсин, деб ер ажратилди.

Бу ҳали ҳаммаси эмас, юрагида ўти бор, ишлайман деганларнинг 4 нафарига иссиқхона очиш учун 32 миллиондан кредит олишига тавсиянома бердик. Шу кунга қадар ташкил этилган 120 та иссиқхона-нинг 90 фоизи кредит асосида иш бошлаган. Ҳозир уларнинг деярли барчасига булғор қалампири кўчатирилган. Февраль ойидан деҳқонларимиз тайёр маҳсулотни ички бозорга чиқаришади.

Бундан ташқари, 18 нафар фуқаро паррандачилик, тикувчилик учун 5 миллиондан кредит олишди. Ҳаммаси ишни бир тизимга тушириб олган, ҳатто бу тадбиркорлар 4 нафар фуқарони иш билан таъминлашди. Шутариқа 2023 йилда 32 нафар ишсизларни чорвачилик ва фермер хўжаликларига ишга жойлаштирдик. Айни вақтда ишсизлар рўйхатида турган 11 нафар фуқаро мавсумий юмушларни бажариб, даромад топишяпти.

12 нафар мигрант уйига қайтди. Ҳар ҳолда кредит олиб паррандачилик қияпти, иссиқхонада булғор қалампири етиштиряпти. Ишлайман, деган одамга шароит қилиб беряпмиз. Бойсун туманида очилган газни қайта ишлаш корхо-

насига ходимлар қабул қилиняпти. Қолган 21 нафар мигрантларни ўз оиласи бағрига қайтиши учун шу ерда ишлашга таклиф қияпмиз. Келиш истагини билдирганлар бор.

3 йилдан буюн “яшил” ҳудудимиз. Маҳалламизда шу давр оралиғида умуман жиноят содир этилмади. Фақат бир неча йил аввал қамалган бир фуқаро жазони ўтаб қайтди. Унга янги иш бошлаши учун кредит олишга тавсиянома бердик. Ҳозир чорвачилик ва гўшт етиштириш билан шуғулланыпти. Энг муҳими, соғлом турмуш тарзи-га қайтган. Ундан кўнглимиз тўқ.

Спорт билан шуғулланишга шароит етарли. Мактаб ҳудудида жойлашган стадион ва зал туну кун очиқ туради. Маҳалламизда 18-30 ёшлилар волейбол командасини ташкил этган. Улар ўтган йили вилоят микёсида 2-ўринни эгаллашди. Футбол жамоаси ҳам доим фахрли ўринларни банд этиб келишмоқда. Бу спортчиларга янада кўпроқ шароит яратиш мақсадида бир тадбиркор мини стадион қуриб беришни ваъда қилган. Ўйлаймизки, бу кейинги ютуқларимизга замин бўлади.

Аҳоли соғлом турмуш кечирсин, деган мақсадда ҳар йили янги нихолларни ерга қадаймиз. 2023 йилда 4200 туп мевали дарахт кўчатилади ва фермер хўжаликларига ишга жойлаштирилди. Айни вақтда ишсизлар рўйхатида турган 11 нафар фуқаро мавсумий юмушларни бажариб, даромад топишяпти.

Жаббор АБДИНАЗАРОВ, Бандихон туманидаги “Бағрикенг” маҳалласи раиси.

МУАММО

“Оқова сув йўқ, томорқада экин экин имконсиз...”

Маҳалла Туркменистон Республикаси билан чегарадош, ўртада Амударё бор. Йиғин 2018 йил “Саримой” маҳалласи таркибидан алоҳида ажралиб чиққан. Шу сабаб ижтимоий объектлар етарли эмас. 2018 йил “Обод маҳалла” дастури доирасида қишлоқ врачлик пункти қурилганди. Бироқ унда тез тиббий ёрдам хизмати билан болалар шифокори ва ҳамшира бор, холос.

Фуқароларга жарроҳ билан акушер-гинеколог шифокори зарур бўляпти. Чунки маҳалла туман марказидан 110 километр, вилоят марказидан 160 километр олисда. Шу боис фуқаролар, айниқса, ҳомиладор аёллар қийналишяпти.

Амударёдан махсус насослар орқали сув тортилиб, Навоий вилоятининг Зарафшон ва Учқудуқ шаҳарларини ичимлик сув билан таъминлаш учун тортилган қувур бизнинг маҳалла ҳудудидан ўтган. Ҳозирда аҳоли хонадонларининг 80 фоизига ичимлик сув тармоқлари тортилган. Қолган хонадонлар янги ташкил этилгани учун улар ҳам аста-секин тармоққа уланмоқда.

Неча йилдирки, оқова сув муаммо. Шу боис йиғинда томорқачилик билан шуғулланиш қийин. Учта аҳоли пунктнинг иккитаси Навоий вилоятга ўтадиган қувурдаги сувдан фойдаланиб, зарур полиз маҳсулотлари экин, дарахтларни суғориб турибди. Мешикли ва Эски жар кўчасидаги 150 та хўжалиқда умуман оқова сув йўқ.

Аҳоли, асосан, чорвачилик ортидан кун кўрмоқда. Ҳар бирида 5-10 та қўй, 1-2 та сигир бор. Бироқ ўтган йили қурғоқчилик сабаб, аксарият фуқаро-

лар молларини сотишга мажбур бўлди. Экин-тикин йўқлигидан молларни боқиш йилдан-йилга оғирлашиб борапти. Бир имконият, Амударё бўйида жойлашган “Ишонатов” номли ўрмон хўжалигидаги тўқайзорлардир. У ерда ҳамма молини боқолмайди, махсус рухсатномасига эга чўпонлар кириши мумкин. Чорасиз қолган аҳоли молларини чўпонларга қўшиб, боқиб бергани учун бир сигирга ойига 100 минг сўм, бир бош қўйга 20 минг сўм тўлашади. Ўрмон хўжалигидан ташқари қумлоқ яйлов ер майдонларининг ўз эгаси бор.

Оқова сув муаммосини ҳал этиш учун артезиан қудуғи қазиб кўрилди, бироқ ер ости тошлоқ бўлгани учун сув чиқмади. Муаммонинг ягона ечими, насос ёрдамида Амударёдан сув тортишдир. Бу борада пойтахт ва вилоятдан мутахассислар келиб ўрганиб кетишган, лекин ижобий ўзгаришлар бўлгани йўқ.

Ҳудудда бирорта ишлаб чиқариш корхонаси йўқ. Ишсизлик юқори. Ўтган йили 156 нафар ишсиз фуқаро рўйхатга олинган. Қирқ нафар фуқаро кредит олган. 13 нафари махсус жиҳозланган контейнерлар харид қилиб, “Нукус–Бухоро” катта автомобиль йўл бўйида чакана

савдо нуқталарини ташкил этган бўлса, қолган фуқаролар чорвачилик, паррандачилик, балиқчилик фаолиятини йўлга қўйган. Натижада Амударё ёқасида етти-та балиқчилик хўжалиги ташкил этилди. Уларда 50 сотихдан 50 гектар майдонгача балиқ ҳавзалари мавжуд.

Расмий ишсизларнинг аксарияти юртимизнинг турли ҳудудларида қурилиш ишларида норасмий банд. Баъзилари савдо-сотик йўналишида ўзини ўзи банд қилган. Маҳалладаги ишсизларнинг кўпчилиги хотин-қизлар. Уларни иш билан таъминлаш учун тегишли ташкилотларга таклифлар берилган, лекин амалий натижа йўқ. Хо-

тин-қизларга мос соҳаларда иш ўрни яратиш зарур.

Режеп ЖУМАЕВ,
Тупроққалъа туманидаги “Нукус маскани” маҳалласи раиси.

Р/С: “Нукус маскани” маҳалласи ёшлар етакчиси Сапаргул Сапаеванинг бизга маълум қилишича, 16-мактабда ёшларнинг спорт ва санъат билан шуғулланиши, маданий тадбирлар ўтказишга шароит йўқ, фаоллар ҳамда спорт зали мавжуд эмас. Лекин футбол бўйича қизлар жамоаси “Давлат хавфсизлик хизмати кубоғи”нинг туман босқичида ғолиб бўлиб, вилоятда фаол иштирок этган. Бу турнирда ўғил болалар жамоаси туманда 3-ўринни эгаллаган. Қизлар жамоаси волейбол бўйича “Беш ташаббус олимпиадаси”да вилоят босқичида фаол қатнашди. Сапаргулнинг таъкидлашича, маҳаллада иккита бўш бино мавжуд, унга йирик тадбиркорлар инвестиция киритиб, аҳоли, айниқса, ёшлар учун иш ўрни яратишлари мумкин. Бироқ маҳаллий аҳоли орасида катта маблағга эга тадбиркор ҳам, ёшлар ҳам йўқ.

“Ўттиз нафар хотин-қиз бандлиги таъминланди”

Маҳалла Навоий шаҳрига чегарадош, 15 километр. Самарқанд шаҳрига эса 150 километр, туман марказига 25 километр. Шу боис аҳолининг эллиқ фоизи Навоий шаҳридаги турли корхона ва ташкилотларда меҳнат қилмоқда. Яқинда ўттиз нафар хотин-қизни Навоий шаҳрида янги ташкил этилган текстиль фабрикасига ишга жойлаштирдик. Улар учун махсус автобус қатнови йўлга қўйилган.

Бизда деярли ишсизлар йўқ. Ўтган йили 26 нафар ишсиз фуқарога турли йўналишлар бўйича кредит ажратилиб, бандлиги таъминланди. 35 нафарига 30 сотихдан ер ажратилди. Кредит олганларнинг айримлари ўзи билан бира, қўшимча иш ўринлари яратмоқда. Масалан, Абдусамат Ҳайитов новвойхона очиб, 10 кишини, Гавҳар Бердибоева учта тикув машина олиб, қўшимча тўққиз нафар хотин-қизни ишли қилди. Яна бир тикувчи Дилдора Пирматова икки нафар шогирдини ёнига олиб, иш бошлади. Меҳридин Қосимов иккита шогирди билан уч филдиракли аравачали велосипед ясаб, республика бўйича етказиб бермоқда.

Барча хонадонда ўртача 12 сотихдан томорқа ер бор. Бироқ оқова сув муаммоси бўлгани учун экин-тикин яхши бўлмаяпти. Имконияти борлари артезиан қудуқ қазиб, суғоряпти. Тўрт-бешта хўжалик бирлашиб, сув чиқарганлар ҳам бор. Шу тартибда йигирмадан зиёд фуқаро томорқачилик бўйича ўзини ўзи банд қилди. Саксонта хонадонда иссиқхона бор. Шундан 10 таси лимончилик. Улар мавсумга қараб, помидор, бодринг, кўкатлар етиштиради.

“Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси доирасида берилган 200 туп мевали ва манзарали дарахт кўчатлари сувли хонадонлар ва кўчаларга экилди. 4 сотихли маҳалла боғи ташкил этилиб, дарахтларни суғориш учун махсус ҳовуз ташкил этилди.

2022 йил маҳалла “Обод қишлоқ” дастурига тушгач, бир қатор инфратузилмалар яхшиланди. Жумладан, 18 800 метр сув тармоғи тортилиб, 444 та хонадон

тоза ичимлик сувга эга бўлди. 4 800 метр ички йўл шағаллаштирилиб, 9 километри асфальтланди. Битта трансформатор қўйилиб, 66 та симёғоч янги бетон устунга алмаштирилди. Аҳолининг 95 фоизи табиий газ билан таъминланди. Тўртта кўчага тўртта модуль контейнер чиқинди-хоналари ўрнатилди. Чиқиндилар махсус техникалар ёрдамида ҳафтада икки марта олиб кетилади. Қувонарлиси, 5 500 метрга интернет алоқа симлари тортилди.

Ҳудудда 150 ўринли давлат ва битта хусусий боғча фаолият юритмоқда. Поликлиникада шифокорлар етарли, фақат таъмирланиб, замонавий тиббий жиҳозлар билан таъминланиши зарур.

Мақтабда футбол, баскетбол тўғрақлари бор. Ўткирбек Эргашонов камондан ўқ отиш бўйича Ўзбекистон чемпиони. Бундай чемпионлар сафини янада кўпайтириш учун битта мини футбол майдон қуриш зарур. Ўтган йил ушбу лойиҳани “Ташаббусли бюджет” лойиҳасига киритгандик, лекин етарли овоз тўплай олмадик.

Маҳаллада асосий муаммо оқова сув. Бу борада тегишли ташкилотларга айтилган. Улар жорий йилда амалий ечим топишга ваъда беришган. Яқинда туман ҳокими сайёр қабул ўтказди. Аҳоли муаммолари тингланди. Унда электр таъминотини яхшилаш учун эскирган учта трансформаторни алмаштириш таклифи билдирилди.

Ҳамза ЎРОҚОВ,
Пахтачи туманидаги
“Гурўғли” маҳалласи раиси.

СЎРАГАН ЭДИНГИЗ...

Қачон бир йиллик иш стажини икки йилга ҳисобланади?

Даврон МИРЗАЕВ,
Тўртқул туманидаги “Ота юрт” маҳалласи раиси:

— Аҳоли, айниқса, кекса ёшдаги фуқаролар турли масалаларда ҳуқуқий ёрдам сўраб бизга мурожаат қилади. Кунинча икки киши пенсия бўйича тушунтириш сўради. Улардан бири болаликдан ногиронлиги бўлган болага қараган, яна бири 23 йил давомида юқумли касалликлар шифохонасида ишлаган. Айтишчи, уларга пенсияга чиқишда қандайдир имтиёз борми?

Сардор ФАЙЗУЛЛАЕВ,
Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси бўлим бошлиғи:

— Пенсия чиқиш, иш стажини ҳисоблаш масаласида имтиёзлар

“Фуқароларнинг давлат пенсия таъминоти тўғрисида”ги қонун билан белгиланади. Қонуннинг 12-моддаси 3-бандига кўра, болаликдан ногиронлиги бўлган фарзандларнинг оналари уларни

8 ёшгача тарбиялаган бўлса ва иш стажини камида 20 йил бўлган тақдирда, 5 йил олдин ёшга доир пенсияга чиқиш ҳуқуқига эга. Яъни бундай ҳолатда аёллар умумий белгиланган 55 ёшдан эмас, бошқаларга қараганда имтиёзлик, яъни 50 ёшдан пенсияга чиқиши мумкин.

Саволнинг иккинчи қисми — юқумли касалликлар шифохонасида ишлаганларга ҳам имтиёз белгиланган. Қонуннинг 38-моддасига кўра, моховхоналарда, вабога қарши муассасаларда, иммунодефицит вируси билан касалланган шахслар даволадиган юқумли касалликлар муассасаларида ишлаш — икки ҳисса баробарида иш стажига қўшиб ҳисобланади. Яъни, ушбу турдаги муассасаларда 1 йил ишлаган фуқароларга 2 йил иш стажини ҳисобланади. Агар фуқаро 23 йил мунтазам равишда юқумли касалликлар шифохонасида ишлаган бўлса, жами 46 йил иш стажини сифатида ҳисобга олинади.

Маълумот учун, пенсия тайинлашда талаб этиладиганидан ортиқча иш стажининг ҳар бир тўлиқ йили учун пенсияни ҳисоблашда олинмаган ўртача ойлик иш ҳақининг 1 фоизи миқдоридан устамга қўйилади.

Эр-хотин ажрашса, машина қандай бўлинади?

Ғайратжон ТОШПҮЛАТОВ,
Қўқон шаҳридаги “Мингтут” маҳалласи раиси:

— Маҳалладаги оилавий ажралишлардан кейин мулкнинг тақсими кўп учрайдиган. Масалан, автотранспорт воситасини бўлишда шундай муаммо кузатилса, қонунчиликка кўра, қандай чора белгиланган?

Аброрбек ЭЪЗОЗХОНОВ,
“Мадад” НТТ ҳуқуқшуноси:

— Ўзбекистон Республикаси Олий суд пленумининг “Судлар томонидан эр ва хотиннинг умумий мол-мулкни бўлиш ҳақидаги ишларни кўришда қонунчиликни қўллаш амалиёти тўғрисида”ги қарорига кўра, эр-хотиндан бирига мол-мулкни асл ҳолида бериш масаласини ҳал этишда суд мол-мулкнинг хусусияти ва нима учун мўлжаллангани, уни сотиб олиш шартлари ва бошқа эътиборга молик ҳолатларни инобатга олади.

Эр ва хотиннинг умумий мол-мулкни бўлиш оид низоларни тўғри ҳал қилиш учун судлар, биринчи навбатда, уларнинг эгаллигида ва фойдаланишида

бўлган мол-мулкнинг қайси бири қонунга кўра эр-хотиннинг биргаликдаги умумий молки ва қайси бири ҳар бирининг ўз мулкки эканини аниқлаши зарур.

Эр-хотиннинг биргаликдаги умумий молки таркиби Оила кодекси 23-моддасига мувофиқ аниқланади.

Мол-мулкни умумий биргаликдаги мулк деб топиш масаласини ҳал қилишда мол-мулк

эр ёки хотиндан қайси бирининг номига расмийлаштирилгани ёхуд пул маблағлари қайси бири томонидан киритилгани аҳамият касб этмайди.

Масалан, автотранспорт воситасини бўлишда суд эр-хотиндан қай бири ундан амалда фойдалангани, техник ҳолатига қараб келгани, ҳайдовчилик гувоҳнома си борлиги ва бошқа ҳолатларни эътиборга олади.

Малика БОЙБУВАЕВА,
Бектемир туманидаги “Зилола” маҳалласи раиси:

— Маҳалладаги аксарият йигитлар сафарбарлик қақуруви резервидаги хизмат, халқ тилида айтганда, “бир ойлик армия”га бориб келишди. Ишлаётган ходимлар, ўқийётган талабалар орасида хизматга боришни хоҳловчилар топилади. Айтишчи, уларга қандайдир имтиёз борми? Хизмат учун тўловни бўлиб-бўлиб тўлаш мумкинми?

Ишлаётган ходим армияга боришга мажбурми?

Фаррух ЖҲРАЕВ,
Адлия вазирлиги масъул ходими:

— Сафарбарлик қақуруви резервидаги хизмат, халқ тилида, “бир ойлик армия” сафига олинган шахслар пул бадалларини хизматга олингандан кейин бир йил мобайнида бир йўла ёки босқичма-босқич тўлаши мумкин. Муҳим жиҳат шуки, шартнома имзолаётганда шунга эътиборли бўлиш керак. Агар шартномада тўловлар тўлиқ ҳажмда бир йўла тўлашни кўзда тутилган бўлса, бадал аввалбошдан тўланади. Акс ҳолда тўланмаган сумма суд тартибидан ундириб олинади. Ҳозирда унинг миқдори 7 миллион 350 минг сўмни ташкил этади.

Амалдаги Меҳнат кодексига мувофиқ, агар ходим са-

фарбарлик қақуруви резерви сафидан хизматни ўташга жалб қилинса, шу давр мобайнида унинг иш жойи (лавозими) ва ўртача ойлик маоши сақланади. Қолаверса, ходим ҳарбий йиғиндан қайтганига қадар меҳнат шартномаси иш берувчининг ташаббуси билан бекор қилинишига йўл қўйилмайди.

Қонунда олий таълим муассасаларида кундузги таълим шаклида таҳсил олаётган талабалар ўқишни давом эттиришлари учун уларнинг қақуруви тўлиқ муддати ўқишни тамомлаганига қадар кечиктирилади. Эътибор беринг, бу ерда сиртки ўқишда ўқийдиган талабаларнинг хизмат муддатини кечиктириши ҳақида гап бормаяпти. Демак, сиртки таълимда ўқийдиганлар “бир ойлик армия”да хизмат ўташ муддатини кечиктириш ҳуқуқига эмас.

АМАЛ ҚИЛИНГ!

Қонунни билмаслик жавобгарликдан озод қилмайди

Қонунчиликка кўра, истеъмолчиларга электр энергияси ва табиий газ шартнома асосида улардан фойдаланиш қоидаларига мувофиқ етказиб берилади.

Шартномада тарафларнинг ҳуқуқ ва мажбурияти, ҳисобга олиш асбобларини ўрнатиш, электр энергияси ва табиий газ учун ҳисоб-китоб қилиш ва бошқа шартлар келишиб олинади. Мазкур қоидаларни бузганликлари учун томонлар қонун ҳужжатларига мувофиқ маъмурий ва жиноий жавобгарликка тортилишлари мумкин.

Шунингдек, тармоқларга

ўзбошимчалик билан уланиш, ҳисобга олиш асбобларига, уларнинг пломбаларига шикаст етказиш ёхуд ҳисобга олиш асбобларининг кўрсаткичларини ўзгартириш ўғрилиқ ёки оз миқдорда талон-торож қилиш сифатида баҳоланиб, жавобгарликка сабаб бўлиши белгиланган.

Унутманг, қонунни билмаслик жавобгарликдан озод қилмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2019 йил 24 сентябрда 0019 рақами билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

Бош муҳаррир
Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ
Ижодий гуруҳ:
Санжар ИСМАТОВ,
Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ,
Рустам ЮСУПОВ
Дизайнер:
Абдулазиз АҲМЕДОВ

Mahalla

Ижтимоий-сиёсий,
маънавий-маърифий газета

МУАССИС:

«Mahalla» nashriyot-matbaa uyī» МЧЖ

Тахририят манзили:
Тошкент шаҳри, Мустақиллик
шоҳ кўчаси, 59-уй.
Индекс: 100192
Телефонлар:
Қабулхона: 71 233-39-89,
Буна бўлими: 71 233-10-92.
Баҳоси келишилган нарҳда.
Нашр кўрсаткичи: 148

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Босмахона манзили: Тошкент шаҳри Буюк Турон кўчаси 41-уй. Ўлчам — А3, 4 босма табоқ. **4 150 нусхада чоп этилди.** Буюртма №: Г-119 Газета тахририят компьютер марказида саҳифаланди ва офсет усулида босилди.

